

МОЛИТВАТА

Джон Бънян

ИЗДАТЕЛСТВО
НОВ ЧОВЕК
София, 2003

СЪДЪРЖАНИЕ:

МОЛИТВАТА	1
ПЪРВА ЧАСТ - МОЛИТВАТА В ДУХА	1
1 - КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВА ИСТИНСКАТА МОЛИТВА	2
2 - КАКВО ОЗНАЧАВА ДА СЕ МОЛИМ С ДУХА	8
3 - КАКВО ОЗНАЧАВА ДА СЕ МОЛИМ С ДУХА И С УМА СИ	16
4 - ОТГОВОРИ НА ВЪПРОСИ И ВЪЗРАЖЕНИЯ	19
5 - ПРАКТИЧЕСКИ НАСОКИ И ПРИЛОЖЕНИЕ	23
6 - ЗАКЛЮЧЕНИЕ	29
ВТОРА ЧАСТ - ПРЕСТОЛЪТ НА БЛАГОДАТТА	30
1 - БОГ ИМА ПОВЕЧЕ ОТ ЕДИН ПРЕСТОЛ	31
2 - ПОСВЕТЕНИТЕ ХРИСТИЯНИ МОГАТ ДА РАЗЛИЧАТ ЕДИН ПРЕСТОЛ ОТ ДРУГ	32
3 - ХОРАТА, ЗА КОИТО СЕ ОТНАСЯ ПРИЗИВЪТ: „НЕКА ПРИСТЪПВАМЕ“	50
4 - КАК ДА ПРИСТЪПВАМЕ КЪМ ПРЕСТОЛА НА БЛАГОДАТТА	54
5 - ПРИЧИНИТЕ ДА ПРИСТЪПВАМЕ ДРЪЗНОВЕНО КЪМ ПРЕСТОЛА НА БЛАГОДАТТА	60
6 - ЗАКЛЮЧЕНИЕ	87

ПЪРВА ЧАСТ - МОЛИТВАТА В ДУХА

Ще се моля с Духа си, но ще се моля и с ума си. (I Коринтяни 14:15)

Заповед от Бога е да се молим както заедно, така и насаме. Чрез молитвата вярващите имат особено близко общение с Бога. Тя е с такава сила, че може да накара Бога да дари с големи благословения както човека, който се моли, така и хората, за които той се моли. Молитвата е път към Божието сърце и е средство, чрез което човешката душа, дори когато се чувства празна, се изпълва. Чрез нея християните са способни да разкрият сърцето си пред Бога като пред приятел и да получат нови доказателства за Божието приятелство към тях. Бих могъл да споделя много неща за разликата между молитвата пред хора и личната молитва насаме, както и между безмълвната и изразената на глас молитва. Също – да посоча някои различия между даровете и видовете благодат, получени като отговор на молитва. Сега обаче ще се огранича с това, да разкрия самата същност на молитвата, защото без познание за нея напразно ще издигате ръце, очи и глас към Бога. „Ще се моля с Духа си.“

Ще използвам тази последователност:

Първо, ще обясня какво представлява истинската молитва.

Второ, ще покажа какво означава да се молим с Духа си.

Трето, ще отговоря на въпроса какъв е смисълът да се молим с Духа си, но и с ума си.

Четвърто, ще се спра, накратко, на някои практически насоки във връзка с поставените проблеми.

1 - КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВА ИСТИНСКАТА МОЛИТВА

Молитвата е искрено, чувствително, изпълнено с любов изливане на сърцето или душата пред Бога чрез Христос, със силата и помощта на Святия Дух, за неща, които Бог е обещал или са според Словото Му, за доброто на Църквата, с покорство и вяра по отношение на Божията воля. В това определение има седем важни характеристики на молитвата. Тя е: 1) искрено, 2) чувствително, 3) изпълнено с любов изливане на сърцето или душата пред Бога чрез Христос, 4) със силата и помощта на Святия Дух, 5) за неща, които Бог е обещал или са според Словото Му, 6) за доброто на Църквата, 7) с покорство и вяра по отношение на Божията воля.

1. Първата особеност на молитвата е, че тя е *искрено* изливане на душата пред Бога.

Искреността е онази черта, която характеризира всички видове Божия благодат към нас и трябва да отличава всички действия на християнина, дори да ги ръководи, защото в противен случай Бог ще пренебрегне тези дела. Когато говори за молитвата, Давид обръща специално внимание на искреността: „Към Него извиках с устата си; и Той беше възвисен чрез езика ми. Ако в сърцето си бях гледал благосклонно на неправда, Господ не би послушал“ (Псалм 66:17-18). Искреността е тази съществена особеност на молитвата, без която Бог не я приема като молитва (Псалм 16:1-4). „И ще Ме потърсите, и ще Ме намерите, като Ме потърсите с цялото си сърце“ (Еремия 29:12-13). Тъкмо затова Господ отхвърля молитвите на тези, за които се говори в Осия 7:14: „И не Ме призоваха от сърце“, т.е. искрено, „а се вайкат на леглата си.“ Молитвите на такива хора са преструвка и лицемерна показност с цел да ги видят другите и да им се възхищават. Христос оценява именно искреността на Натанаил: „Ето истински израилтянин, у когото няма лукавство“ (Йоан 1:47). Вероятно този добър човек, застанал под смокиновото дърво, е изливал душата си пред Бога в напълно искрена и чистосърдечна молитва. Когато съдържа искреността като свой принципен елемент, молитвата е угодна на Бога: „А молитвата на праведните е приятна за Него“ (Притчи 15:8). Защо е необходимо искреността да бъде едно от основните качества на молитвата, за да я приеме Бог? Защото искреността кара душата да се разкрие пред Бога чистосърдечно и непресторено, да сподели проблемите си откровено и без извъртане, да изобличи сама себе си, без да прикрива нищо, да вика към Бога нелицемерно. „Наистина чух Ефрем да си оплаква участта, като казва: „Наказал си ме и бях наказан като теле, неучено на

хомот“ (Еремия 31:18). Искреността не се променя, когато сме насаме или пред очите на целия свят. Тя не използва различни маски – една пред хората и друга, когато сме сами. При нея човек се стреми да има Бога и да бъде с Него в своето молитвено задължение. Искреността не обръща внимание на думите, тъй като тя, подобно на Бога, вижда в сърцето, а точно оттам тръгва истинската молитва.

2. Молитвата е искрено и чувствително изливане на сърцето или душата.

Тя не е, както мнозина смятат, празни приказки и брътвежи, хвалебствия и красноречие, а – чувствително усещане, дълбоко в сърцето. В молитвата има чувствителност за различни неща: понякога това е усещане за грях, друг път – за получена милост или за готовността на Бога да прояви благоволение.

а) Усещане за липса на милост поради опасността от грях. Душата чувства, затова въздиша и стене, а сърцето е напълно съкрушено. Истинската молитва избликва от сърцето, когато то е сломено от скръб и огорчение, както тялото кърви, смазано от тежестта на някакъв товар (I Царе 1:10; Псалм 69:3). Давид „охка“, „сърцето му тупти“, „силата му го оставя“, губи „светлината на очите си“ (Псалм 38:8-10). Езекия „стене като гургулица“ (Исаия 38:14). Ефрем оплаква участта си (Еремия 31:18). Петър плаче горко“ (Матей 26:75). Христос се моли „със силен вик и със сълзи“ (Евреи 5:7). Всичко това е породено от чувството за Божията справедливост, вината за греха, страха от ада и смъртта: „Връзките на смъртта ме обвиха и мъките на преизподнята ме намериха; скръб и беда срещнах“ (Псалм 116:3-4). И в други стихове четем: „Нощем простирах ръката си към Него... душата ми не искаше да се утеши“ (Псалм 77:2); „Превит съм и съвсем се сгърбих; цял ден ходя нажален“ (Псалм 38:6). Във всички тези примери виждаме, че молитвата съдържа силни чувства, които на първо място произтичат от усещането за грях.

б) Понякога съществува приятно усещане за получена милост, която насърчава, утешава, укрепва, оживява, просветлява. Давид излива душата си с благослови, хваления и възторг по отношение на великия Бог заради любящата Му доброта към такива жалки окаяници като него: „Благославяй, душо моя, Господа и всичко, което е вътре в мен, нека хвали святото Му име. Благославяй, душо моя, Господа и не забравяй нито едно от всичките Му благодеяния. Той е, Който прощава всичките ти беззакония, изцелява всичките ти болести; Който изкупува от рова живота ти, венчава те с милосърдие и благи милости; Който насища с блага душата ти, така че младостта ти се подновява като на орел“ (Псалм 103:1-5). Така понякога молитвата на светиите преминава в хваление и благодарение, и все пак си остава молитва. Тук се крие една тайна: вярващите се молят със славословия, както е написано: „Не се безпокойте за нищо, но във всяко нещо с молитва и молба изказвайте прошенията си на Бога с благодарение“ (Филипяни 4:6). Изразената с дълбоки чувства благодарение“ (Филипяни 4:6). Изразената с дълбоки чувства благодарност за получените милости е силна молитва пред Бога – тя му въздейства неизмеримо.

в) Понякога по време на молитва човек усеща, че ще получи Божието благоволение. И това разгаря огъня в душата. „Защото, Ти, Господи на Силите, Боже Израилев – казва Давид, - откри това на слугата Си. Ще ти съградя дом.

Затова слугата Ти намери сърцето си разположено да Ти се помоли с тази молитва“ (II Царе 7:27). Това подтиква Яков, Давид, Данаил и други вярващи не откъслечно, не безразсъдно и повърхностно, а силно, пламенно и непрестанно да оплакват със стенания пред Господа своето състояние, тъй като осъзнават нуждите си, жалкото си положение и Неговата готовност да проявява милост (Битие 32:10-11; Данаил 9:3-4).

3. Молитвата е искрено, чувствително и изпълнено с любов изливане на душата пред Бога.

а) Каква жар, сила, живот, енергия и *нежна привързаност* има в истинската молитва! „Както еленът пръхти за водните потоци, така душата ми въздиша за Теб, Боже“ (Псалм 42:1). „Ето, копнея за Твоите правила“ (Псалм 119:40). „Копнях за Твоето спасение“ (Псалм 119:174). „Копнее и даже примира душата ми за дворовете Господни; сърцето ми и плътта ми викат към живия Бог“ (Псалм 84:2). „Душата ми премалаява от копнежа, който имам винаги към Твоите постановления“ (Псалм 119:20). Каква любов и преданост откриваме в тези молитви! Същото е при Данаил: „Господи, послушай; Господи, прости; Господи, дай внимание и подействай; да не закъснееш, заради Себе Си, Боже мой“ (Данаил 9:19). От всяка сричка струят невероятна сила и жар. Яков нарича тази молитва усърдна или действена. В Евангелието от Лука (22:44) четем: „И като беше във вътрешна борба, молеше се по-усърдно.“ Всичките чувства, цялото същество на Исус са устремени към Бога за помощ. Колко далеч са повечето хора от този вид молитва! Уви, мнозинството от нас изобщо не се отнасят сериозно към това духовно задължение. А колкото до тези, които все пак го изпълняват, има причина да се опасяваме, че повечето от тях не познават искреното, чувствително и любещо изливане на сърцето и душата пред Бога. Те се задоволяват с малко физически усилия – просто движат устните и тялото си, докато мърморят някакви измислени молитви. Когато в молитвата наистина има любов и привързаност, в нея участва цялото естество. И за да постигне това желано, спокойно общение с Христос и утехата в Него, човек е готов дори да жертва себе си. Точно по тази причина светиите са предпочитали да се изтощят, да загубят силата и живота си, но да не пропуснат това благословение (Псалм 69:3; 38:9-10; Битие 32:24-26).

Всичко това е съвсем очевидно – незнание, непосветеност и дух на завист господстват в сърцата на хора, така ревностни за формата, но не и за силата на молитвата. Малцина от тях знаят какво е да си новороден, да имаш общение с Бог Отец чрез Сина и да чувстваш как силата на благодатта осветява сърцето ти. Въпреки всичките си молитви те продължават да живеят мерзко и отвратително, в пиянство и разврат. Изпълнени със злоба, завист, непочтеност, те подлагат на гонение любимите Божии деца. Но какво страшно осъждение ги очаква! Осъждение, срещу което не могат да им помогнат, нито да ги предпазят по някакъв начин всичките им лицемерни богослужения и всичките им молитви.

Молитвата е *изливане* на сърцето или душата. Тогава човек разкрива най-дълбоката си същност, отваря сърцето си към Бога, излива душата си с любов – тя проси, въздиша и стене. Давид казва: „Господи, известно е пред Теб цялото ми желание и стенанието ми не е скрито от Теб“ (Псалм 38:9). В Псалм 42:2,4

четем: „Жадна е душата ми за Бога, за живия Бог; кога ще дойда и ще се явя пред Бога?... Изливам душата си дълбоко в мен, като си напомням това.“ Обърнете внимание на думите: „Изливам душата си.“ Този израз показва, че в молитвата самият живот и цялата сила на човека са устремени към Бога. В Псалм 62:8 се казва: Уповавай се на Него, народе, по всяко време, изливайте сърцата си пред Него.“ Това е молитвата, за която се отнася обещанието, че жалкото и слабо човешко същество ще бъде освободено от пленничеството и робството: „Но ако оттам потърсите Господа, вашия Бог, всеки от вас ще Го намери, ако Го потърси с цялото си сърце и с цялата си душа“ (Второзаконие 4:29).

Още веднъж подчертавам, че молитвата е изливане на сърцето или душата *пред Бога*. Това също потвърждава ценността на молитвата. Тя е насочена към великия Бог: „Кога ще дойда и ще се явя пред Бога?“ И това е убедително доказателство, че душата, която се моли по този начин, вижда суета във всичко под небето и разбира, че само в Бога може да намери мир и удовлетворение: „А която е истинска вдовица и е останала сама, тя се надява на Бога“ (I Тимотей 5:5). Давид казва: „На Теб, Господи, се уповавам; да не се посрамя никога. Избави ме в правдата Си и ме освободи; приклони към мен ухото Си и ме спаси. Бъди ми канара за прибежище, към която винаги да се обръщам. Ти си разрешил спасението ми, защото канара моя и крепост моя си ти. Боже мой, избави ме от ръката на нечестивия, от ръката на законопрестъпника и насилника. Защото Ти, Господи Йехова, си моя надежда; на Теб съм се уповавал от младостта си“ (Псалм 71:1-5). Мнозина говорят за Бога, но само в истинската молитва Той е надеждата, опората и всичко ценно за човешката душа. Истинската молитва не вижда нищо друго, което да е непоклатимо и да има смисъл да се търси, освен Бога. И както вече споменах, тя се стреми към Него искрено, чувствително и с любяща привързаност.

Отново ще кажа, че молитвата е искрено, чувствително, изпълнено с любов изливане на сърцето или душата *пред Бога чрез Христос*. Непременно трябва да се добавят думите „чрез Христос“, в противен случай е под въпрос дали това изобщо е молитва, макар да е изразена в най-прекрасна форма, с най-красноречиви средства.

Христос е пътят, чрез който душата има достъп до Бога. Без Христос, въпреки огромното желание на човека, Господ Саваот няма да го чуе (Йоан 14:13-14): „Ако поискате нещо в Мое име ... И каквото и да поискате в Мое име, ще го направя.“ Ето как Даниил се моли за Божия народ – в името на Христос: „И така, сега послушай, Боже наш, молитвата на слугата Ти и молбите му и заради Господа осияй с лицето Си върху запустялото си светилище“ (Данаил 9:17). По същия начин се моли и Давид: „Заради името Си, Господи, прости моето беззаконие, защото е голямо“ (Псалм 25:11). Но не всеки, който споменава Христовото име в молитва, действително и резултатно се моли на Бога в името на Христос, т.е. чрез Него. Това приближаване до Бога чрез Христос е най-трудната част от молитвата. Човек може да осъзнава положението си, искрено да копнее за милост и все пак да не е способен да стигне до Бога чрез Христос. Онзи, който идва при Бога чрез Христос, първо трябва да има познание за Бога: „Защото който идва при Бога, трябва да вярва, че има Бог“ (Евреи 11:6). На този

човек трябва да е дадено да познава и Христос. Мойсей казва на Господа: „Покажи ми, моля Ти се, пътя Си, за да Те позная“ (Изход 33:13).

Само Отец може да ни открие Христос (Матей 11:27). За един грешник да дойде при Бога чрез Христос означава Бог да му позволи да намери прибежище под сянката на Господ Исус, подобно на човек, който се скрива някъде, за да спаси живота си. Ето защо и Давид толкова често определя Христос като свой щит, убежище, кула, крепост, канара на избавлението (Псалм 18:2; 27:1; 28:1). Причината е, че чрез Него не само побеждава враговете си, но и придобива милостта на Бог Отец. Сам Бог казва на Авраам: „Не бой се... Аз съм твой щит“ (Битие 15:1). Следователно човекът, идващ при Бога чрез Христос, трябва да има вяра, чрез която „облича Христос“ (*Вижте Галатяни 3:27*), и така се явява пред Бога. Този, който има вяра, е роден от Бога, и става един от Божиите синове. Чрез силата на вярата той „се съединява с Христос“ (*Вижте I Коринтяни 6:17*) и се превръща в част от Него (Йоан 3:5-7; 1:12). Като част от Христос този човек идва при Бога. И Бог го възприема като част от Христос – като част от тялото Му, от плътта и кръвта Му, съединен с Него чрез избора, обръщането към вярата, просветеността и Духа, излят в сърцето му от Бога (Ефесяни 5:30). Така вярващият вече идва при Бога чрез Христовите заслуги – чрез Неговата кръв, праведност, победа, застъпничество – и застава пред Отца, Който ни е „облагодетелствал във Възлюбения Си“ (Ефесяни 1:6). И тъй като това окаяно и слабо същество сега е част от Господ Исус, то не само има достъп до Бога, но получава и Святия Дух, чрез Когото може да излива душата си пред своя Създател.

4. Молитвата е искрено, чувствително, изпълнено с любов изливане на сърцето или душата пред Бога чрез Христос, със силата и помощта на Святия Дух.

Тези елементи са толкова взаимосвързани, че не е възможно да съществува молитва без наличието и единството на всички тях. Дори да е неимоверно красноречива, без тези елементи молитвата ще бъде отхвърлена от Бога. Защото без искрено, чувствително, изпълнено с любов изливане на сърцето пред Него тя е просто празнословие. А когато не е отправена чрез Христос, никога не звучи добре в Божиите уши. Щом не е със силата и помощта на Духа, тя е като „чуждия огън“, принесен от синовете на Аарон (Левит 10:1-2). Но за това ще говорим по-нататък. Засега казвам само, че ако се молим, без да сме просветени и обучени от Святия Дух и без Неговата помощ, молитвите ни няма да бъдат „по Божиата воля“ (Римляни 8:26-27).

5. Молитвата е искрено, чувствително, изпълнено с любов изливане на сърцето или душата пред Бога чрез Христос, със силата или душата пред Бога чрез Христос, със силата и помощта на Святия Дух, относно тези неща, които Бог е обещал (Матей 6:6-8).

Молитвата е истинска само когато се основава на Божието Слово. Когато молбата ни не е свързана с Писанието, тя е богохулство или в най-добрия случай празнословие. Именно по тази причина в молитвите си Давид се придържа към Божието Слово: „Душата ми прилепва към пръстта; съживи ме

според Словото Си“ и по-нататък четем: „Душата ми се топи от тъга; укрепи ме според Словото Си“ (Псалм 119:25-28; вижте също ст. 41, 42, 58, 65, 74, 81, 82, 107, 147, 154, 169, 170). „Помни словото към слугата Си, на което Си ме направил да се уповавам“ (Псалм 119:49). Святият Дух подбужда и разгаря сърцето на християнина не без помощта на Божието Слово, а със и чрез него – Той го оживотворява в сърцето му, като го разкрива по такъв начин, че предизвиква човека да отиде при Господа и да сподели с Него какво го вълнува, също така да отстоява позициите си и да се моли според Словото. Точно това се случва с Даниил, силния пророк на Господа. След като разбира от книгите, че приближава края на пленничеството за децата на Израел, той се моли на Бога според това Слово: „Аз, Даниил, разбрах от свещените книги [а именно текстовете на Йеремия] броя на годините, за които дойде Господното слово към пророк Йеремия, че запустението на Йерусалим ще трае седемдесет години. Тогава обърнах лицето си към Господа Бога, за да отправя към Него молитва и молби с пост, вретиче и пепел“ (Даниил 9:2-3).

Духът помага на душата и я ръководи, когато тя се моли според Божията воля. Той я насочва чрез и според Словото на Бога и неговите обещания. По тази причина и нашият Господ Исус Христос сам се покорява на Словото, макар че така излага живота Си на опасност: „Или мислиш, че не мога да извикам към Своя Отец и Той да Ми изпрати още сега повече от дванадесет легиона ангели? Но тогава как биха се сбъднали Писанията, според които трябва да стане така?“ (Матей 26:53-54). Все едно казва: „Ако имаше само една дума в Писанието за това, ангелите веднага щяха да Ми помогнат и да Ме освободят от ръцете на враговете Ми. Но Писанието не дава основание за такава молитва, тъй като в него се твърди нещо друго.“

Явно това е молитва според Словото и обещанието. Духът чрез Словото трябва да направлява както начина, по който се отправя молитвата, така и нейното съдържание: „Ще се моля с Духа си, но ще се моля и с ума си“ (I Коринтяни 14:15). Буквалният превод е: „но ще се моля и с разбиране“. Не съществува обаче разбиране без Словото, тъй като, ако хората отхвърлят Господното Слово, „каква мъдрост има в тях?“ (Еремия 8-9)

6. За доброто на Църквата. Тази фраза включва всичко, което се отнася до почитта към Бога, славата на Христос или благополучието на Божия народ. Бог, Христос и вярващите са много здраво свързани, затова, ако се молим за доброто на едната страна, другите по необходимост също се включват. Както Христос е в Бог Отец, така светиите са в Христос. И който засяга светиите, засяга всъщност зеницата на Божието око. Затова, ако се молите за мира на Йерусалим, вие се молите за всичко, за което ви е заповядано. Йерусалим никога няма да е в съвършен мир, докато не е на небето, а Христос не желае нищо по-силно от това, Йерусалим да е там. Това е мястото, което Бог му е определил и дал чрез Христос. Ето защо, който се моли за мира и благополучието на Сион, или на Църквата, всъщност се моли за това, което Христос е изкупил с кръвта Си и което Бог Отец Му е дал в замяна. Който се обръща към Бога за това, трябва да се моли за изобилие от благодат за Църквата, за помощ срещу всички изкушения, Бог да не допуска непреодолими изпитания пред нея, всичко да съдейства за нейно добро, Бог да опази за Своя слава децата Си, Божиите

синове, безупречни и непорочни сред нечестивото и извратено поколение в света. Това е съдържанието на Христовата молитва в Йоан 17 глава. Всички молитви на Павел са отправени в този смисъл – ето колко ярко ни го разкрива една от тях: „И затова се моля любовта ви да бъде все повече и повече изобилно просветена и проникателна във всичко, за да изпитвате нещата, които се различават, за да бъдете искрени и безупречни до деня на Христос, изпълнени с плодовете на правдата, които са чрез Исус Христос, за слава и хвала на Бога“ (Филипяни 1:9-11). Кратка молитва, но изпълнена отначало докрай с най-ценни пожелания за Църквата – да устоява и продължава с превъзходната сила на Духа, безупречна, искрена, без недостатък, до завръщането на Христос, независимо от всички изкушения и гонения (Ефесяни 1:16-21; 3:14-19; Колосяни 1:9-13).

7. И тъй като, вече споменах, молитвата се покорява на Божията воля и казва: „Да бъде Твоята воля“, както ни учи Христос (Матей 6:10), Господният народ трябва в пълно смирение да положи себе си, молитвите си и всичко, което има, в нозете на своя Бог, за да бъде управляван от Него по най-добрия начин според божествената Му мъдрост. Без съмнение Бог ще отговори на желанието на светиите по начин, който ще допринесе най-много за тяхното благополучие и за Негова слава. Когато те се молят с покорство пред волята на Бога, това не означава, че трябва да се съмняват или да поставят под въпрос Неговата любов и доброта към тях. Но тъй като вярващите невинаги са толкова мъдри, понякога Сатана може да ги измами, като ги изкуши да се молят за неща, които на биха съдействали за Божията слава, нито за тяхното добро. „И дръзновението, което имаме пред Него, е това, че ако просим нещо по Неговата воля, Той ни слуша; и ако знаем, че ни слуша, за каквото и да попросим, знаем, че получаваме това, което сме просили от Него“, т.е. ние се молим с Духа на благодат и покорство (I Йоан 5:14-15). Както вече казах, молитвата, която не е отправена във и чрез Духа, няма да получи отговор, защото не е според Божията воля. Само Духът знае каква е тази воля и се моли според нея: „Защото кой човек знае какво има в човека освен духа на човека, който е в него? Така и никой не знае какво има в Бога освен Божия Дух“ (I Коринтяни 2:11). Следва подробно изложение по този въпрос.

2 - КАКВО ОЗНАЧАВА ДА СЕ МОЛИМ С ДУХА

„Ще се моля с Духа.“ Да се моли с Духа – тъкмо благодарение на това молещият се човек може да бъде приет от Бога. Както вече казах, така се моли само човек, който искрено, чувствително и с любов идва при Бога чрез Христос, а това е възможно единствено чрез действието и подкрепата на Божия Дух. Даден човек или църква могат да се приближат до Бога в молитва само с помощта на Святия Дух: „Защото чрез Него [Христос] и едните, и другите имаме свой достъп при Отца, в един Дух“ (Ефесяни 2:18). В същия смисъл Павел казва: „Понеже не знаем да се молим както трябва; но самият Дух ходатайства в нашите неизговорими стенания; а Този, Който изпитва сърцата, знае какъв е умът на Духа, защото Той ходатайства за светиите по Божията воля“ (Римляни 8:26-27). И тъй като тук откриваме толкова пълно разяснение за молитвения дух и за

неспособността на човека да се моли без него, бих желал да направя кратък коментар върху тези стихове.

„Понеже не знаем.“ Обърнете внимание, че се говори в първо лице множествено число – т.е. Павел пише и от името на всички апостоли. Ние, апостолите, ние, изключителните Божии служители, мъдрите основатели на църкви, а някои от нас дори приживе са отведени до рая (Римляни 15:16; I Коринтяни 3:10; II Коринтяни 12:4). „Не знаем да се молим както трябва.“ Едва ли съществува човек, който да не признае, че Павел и неговите съработници са напълно способни да извършат всякаква духовна дейност за Бога, подобно на който и да било папа или горд прелат на Римокатолическата църква. Те биха могли да съчинят Общ молитвеник не по-зле от неговите доста по-късни автори, тъй като ни най-малко не им отстъпват нито по благодат, нито по дарби.

„Понеже не знаем да се молим.“ Ние не познаваме същността на нещата, за които трябва се молим, нито Личността, на Която се молим, нито Този, чрез Когото се молим. Без помощта и съдействието на Духа не можем да разберем всичко това. Трябва ли да се молим за общение с Бога чрез Христос? Необходимо ли е да се молим за вяра, за оправдание по благодат и истински осветено сърце? Нямаме познание за нито едно от тези неща. „Защото кой човек знае какво има в човека освен духа на човека, който е в него? Така и никой не знае какво има у Бога освен Божия дух“ (I Коринтяни 2:11). Тук апостолите говорят за духовните тайни, които светът не разбира (Исая 29:11).

И тъй като без помощта на Святия Дух, хората не знаят за какво да се молят, нито как да се молят, Павел добавя: „Така също и Духът ни помага в нашата немощ – понеже не знаем да се молим както трябва; но самият Дух ходатайства в нашите неизговорими стенания.“ Обърнете внимание – оттук излиза, че апостолите не са имали пълен успех при изпълнението на молитвените си задължения, с какъвто не рядко се хвалят съвременните църковни служители.

Апостолите, които са били в най-близко общение с Бога и Святия Дух им е помагал, са готови да се молят с неизговорими въздишки и стенания, вместо да изразяват мислите си със свои думи.

„Понеже не знаем да се молим както трябва.“ Нека насочим вниманието си към думите „както трябва“. Някои хора, като Еровоам например, не разсъждават върху това или най-малкото не го разбират в духа на истината, ето защо измислят друг вид поклонение – и по съдържание, и по форма различно от разкритото в Божието Слово (III Царе 12:26-33). Павел казва, че е нужно да се молим както трябва, за което не биха могли да ни помогнат никакви човешки или ангелски хитрости, измислици и чародейства. „Понеже не знаем да се молим както трябва“, но Духът, по-точно „самият Дух“ ни помага в нашата немощ – тук не се говори за Духа и човешката похот. Това, което човешкият ум може да измисли, е различно от онова, което му е заповядано и трябва да извърши.

Мнозина искат и не получават, защото не се молят добре. И все повече се отдалечават от възможността да се радват на това, което са поискали (Яков 4:3). Бог не отговаря на произволни молитви. Докато се молим, Той изпитва сърцата

ни, за да разбере мотивите и духа на молитвата ни (I Йоан 5:14). „А Този, Който изпитва сърцата, знае“, т.е. само потвърждава „ума на Духа, защото Той ходатайства за светиите по Божията воля“. Бог ни чува единствено за онова, което е според Неговата воля, за нищо друго. А само Духът може да ни научи да се молим така. Единствено Той е способен да изпитва и изследва всичко, дори най-дълбоките Божии тайни. Без този Дух, дори да имаме хиляди молитвеници, пак няма да се молим както трябва, защото нашите немощи ни правят напълно неспособни за това. Трудно е да се изброят всички тези немощи, но ето някои от тях:

1. Без Духа човек е толкова слаб, че по никакъв друг начин не може да стигне дори до една вярна спасителна мисъл за Бога, Христос или Божиите благословения. Ето какво е типично за нечестивия: „Всичките му помисли са, че няма Бог“ (Псалм 10:4), макар и самият той да си въобразява, че Бог е „съвсем подобен“ на него (Псалм 50:21). Всяка негова „мисъл и наклонност е само зло“, при това „постоянно“ (Бит. 6:5; 8:21). След като хората не са способни да разсъждават правилно за Бога, на Когото се молят, за Христос, чрез Когото се молят, или за нещата, за които се молят, как биха могли да се обръщат към Бога, без Духът да им помага в техните немощи?

Самият Дух разкрива всичко това пред слабите души и им дава да го разберат. Ето какво казва Христос на Своите ученици, когато обещава да им изпрати Утешителя – Святия Дух: „От Моето ще взима и ще ви известява.“ Сякаш смисълът е: „Знам, че човешкото ви естество е в тъмнина и невежество, затова не можете да разберете думите Ми. Макар че се опитвате по различни начини, пак си оставате непросветени, а сърцето ви е покрито с було и никой друг освен Святия Дух не може да го махне и да ви даде духовно разбиране.“ И по външния си израз, и по вътрешните си подбуди една истинска молитва трябва да е резултат от разбирането, което душата получава чрез Духа. В противен случай тази молитва ще бъде отхвърлена, защото е безсмислена, и ще бъде осъдена, защото е мерзост – сърцето и езикът не са в съгласие, нито пък могат да бъдат, ако Духът не ни помага в нашите немощи (Марк 7 гл.; Притчи 28:9; Исалм 29:13). Давид е знаел много добре тази истина и тъкмо затова моли Бога: „Господи, отвори устните ми; и устата ми ще разгласяват Твоята хвала“ (Псалм 51:15). Предполагам, че Давид е можел да говори и да се изразява най-малкото като другите хора и като всеки един от нашето поколение, което личи ясно от думите и произведенията му. Но когато този угоден на Бога човек, този пророк, се покланя на своя Създател, той се нуждае от Божията помощ, без която не е способен да се моли и да прославя: „Господи, отвори устните ми; и“ тогава „устата ми ще разгласяват Твоята хвала.“ Давид не може да произнесе и една уместна дума, ако Духът не му даде това умение. „Така също и Духът ни помага в нашата немощ – понеже не знаем да се молим както трябва.“

2. За да бъде резултатна молитвата ни, трябва да се молим с Духа. Когато се молят без Него, хората не само са нечувствителни и им липсва разбиране, но са и лицемерни, студени, с непристойни прошениия. Като следствие и те, и молитвите им предизвикват Божието отвращение (Матей 23:14; Марк 12:40; Лука 18:11-12; Исая 58:2-3). Без Духа Бог не зачита нито прекрасния глас, нито привидната любов и усърдието на човека, който се моли. По своята същност

човек е до такава степен изпълнен с всякакво нечестие, че не може да изрече нито една дума или мисъл, а още по-малко молитва, които да са чисти и угодни на Бога чрез Христос. Точно затова фарисеите и техните молитви се отхвърлят. Без съмнение те са можели да се изразяват прекрасно с думи, като са произнасяли дълги молитви, но не са имали Духа на Исус Христос, Който да им помага, ето защо са се молели единствено със своите немощи или слабости, т.е. не са изливали душите си искрено, чувствително и с любов пред Бога чрез силата на Духа. До небето достига молитвата, която е отправена там със силата на Духа.

3. Само Духът може да покаже на човека ясно колко жалка е неговата природа и по този начин да го накара да се моли. Останалото е празни приказки, както сме свикнали да казваме. Ако не осъзнаваме собственото си окаяно положение, молитвите ни ще бъдат поклонение и приближаване към Бога само на думи. Това проклето лицемерие в сърцето съпътства хиляди молеци се мъже и жени днес тъкмо защото им липсва съзнание за собствената им окаяност! Но когато действа Духът, Той разкрива внимателно на душата нейното жалко състояние – показва ѝ къде се намира, какво най-вероятно ще стане с нея, очертава нетърпимостта на това положение. Духът ни кара наистина да осъзнаем греха и окаяността си без Господ Исус и така подтиква душата да се моли всеотдайно и чувствително, с любеща привързаност към Бога според Неговото Слово (Йоан 16:7-15).

4. Макар да осъзнават греховете си, без помощта на Святия Дух хората не биха се молили. Ако не беше пратен Святия Дух, те щяха да избягат от Бога като Каин и Юда, загубили напълно надежда за милост. Когато един човек наистина осъзнае своя грях и Божието проклетие, е много трудно да го убедиш да се моли, защото сърцето му казва: „Напрасно, няма смисъл да се стремя към Бога (сравнете с Еремия 2:25; 18:12). Аз съм толкова долно, презряно и проклето същество, че Господ не би ми обърнал внимание!“ Тогава идва Духът и възпира човека, помага му да издигне лицето си към Бога, като му дава да усети частица от милостта и го насърчава да отиде при Него. Затова Святия Дух е наречен „Утешителят“ (Йоан 14:26).

5. Молитвата трябва да бъде във или със Духа. В противен случай човек не може да избере правилния път към Бога. Хората могат, без много да се замислят, да кажат, че отиват при Бога чрез Неговия Син, но най-трудно за мнозинството от тях е да изберат правилният начин за това и че често следват собствените си решения, без помощта на Духа. „Духът издирва всичко. Даже и Божиите дълбочини“ (I Коринтяни 2:10). Той трябва да ни покаже как да отидем при Бога, също и – какво в Божието естество ни кара толкова силно да копнеем за Него. Мойсей призовава: „Покажи ми, моля Ти се, пътя Си, за да Те позная“ (Изход 33:13), а Исус обещава: „От Моето ще взима и ще ви известява“ (Йоан 16:14).

6. Без Духа, макар човек да осъзнава своето окаяно положение по пътя към Бога, никога не би могъл да претендира за общение с Бога или Христос, нито за милост, получена по Божието одобрение. Колко непосилно е за окаяната душа, която осъзнава греха и Божия гняв, да каже с вяра тази единствена дума „Отче!“ Независимо какво мислят лицемерите, според мен за един истински християнин

е много трудно да дръзне да нарече Бога свой Отец. Трябва да бъде изпратен Святият Дух в сърцата на Божиите избрани, за да могат да извикат: „Авва, Отче.“ Без Духа човек не може да се обърне към Бога с познание и вяра (Галатяни 4:6). Когато казвам с познание, имам предвид да знаеш какво е да си Божие дете и да си новороден. А когато казвам с вяра, имам предвид душата да вярва, и то от собствен опит, че делото на благодатта произтича от Него. Това е начинът да призовеш Бог Отец. А не както правят мнозина – просто рецитират наизуст Господната молитва, както е дадена в молитвеника. Но една молитва е жива и истинска, когато е изречена със или във Духа – след като човек е осъзнал греха и е разбрал как да се обърне към Господа за милост, със силата на Духа да извика: „Отче!“ Тази единствена дума, казана с вяра, струва повече от хиляди молитви, които хората произнасят, пишат или четат формално, студено и безчувствено.

Колко далеч от истината са хората, според които е достатъчно самите те и децата им да научат Господната молитва, т.е. да казват нещо като изповед на вярата, след като Бог знае, че те нямат вярна представа за себе си, за своето окаяно положение или за това, какво означава да бъдат доведени до Бога чрез Христос. Нещастна душа! Осъзнай колко си жалка и извикай към Бога да ти разкрие объркването, слепотата и невежеството ти, преди да Го наречеш свой Отец или учиш децата си на това. Знайте, че да наречете Бога свой Отец в молитва пред събрание от вярващи, без да сте изпитали действието на благодатта върху душите си, е все една да кажете, че сте юдеи, когато всъщност не сте, т.е. да излъжете. Вие изричате: „Отче наш“, а Бог казва: „Богохулствате!“ Твърдите, че сте юдеи, т.е. истински християни, но Бог казва: „Лъжете!“ „Ето, давам ти някои от онези, които са синагогата на Сатана, които наричат себе си юдеи, а не са, но лъжат“ (Откровение 3:9). „Зная... как те клеветят онези, които наричат себе си юдеи, а не са, но са синагога на Сатана“ (Откровение 2:9). Грехът е още по-голям, когато грешникът се гордее с него с престорена святост, както постъпват юдеите пред Христос в Йоан 8 гл. – а това Го кара да изрече сурова присъда над тях тъкмо заради лицемерните им претенции (ст. 41-45). И все пак, несъмнено някои смятат мерзките блудници, крадци, пияници, хулите и лъжесвидетели – които могат да се определят така не само заради миналото им, но и сега, - за единствените почтени хора, и то защото идват на църква и казват „Отче наш“ с богохулстващи уста и лицемерни сърца. Нещо повече, тези хора, макар че всеки път, когато наричат Бога свой Отец, изговарят отвратително богохулство, явно са принудени да се молят така. А други, които се ръководят от много по-здрави принципи и поставят под съмнение истинността на подобни безполезни традиции, са смятани за най-големите врагове на Бога и народа. На практика обаче именно ужасното суеверие на лицемерите предизвиква гнева на великия Бог и Го кара да ги смята за Свои врагове (Исаия 63:10). И въпреки това хората предпочитат тези, бих казал, нищожества, независимо че са толкова мерзки, стига да следват техните традиции, и ги обявяват за добри членове на Църквата и честни граждани, докато истинските вярващи, както винаги е било, се възприемат като размирници, подкопаващи държавността и разколници (Ездра 4:12-16).

Затова, нещастни, слепи и невежи глупецо, позволи ми да те посъветвам:

а) Може би твоята обичайна молитва е: „Отче, наш, Който си на небесата...“ Знаеш ли смисъла на началните думи от тази молитва? Можеш ли наистина да извикаш с останалите светии „Отче наш“? Действително ли си новороден? Получил ли си духа на осиновяване? Смяташ ли, че си в Христос и можеш ли да отидеш при Бога като част от Христос? Или си невеж за всичко това и все пак имаш дързостта да казваш: „Отче наш“? Не е ли дяволът твой баща (Йоан 8:44)? Не вършиш ли делата на плътта, независимо че дръзваш да наричаш Бога свой Отец? Нещо повече – не си ли отявлен гонител на Божиите деца? Не си ли ги проклинал в сърцето си много пъти? И въпреки това си позволяваш да произнасяш думите „Отче наш“ с богохулната си уста? Той е Отец на тези, които мразиш и гониш. Както самият дявол се е явил сред Божиите синове (Йов 1:6-7), когато е трябвало да се представят пред Бог Отец, т.е. нашият Отец, така е и сега. Защото не само светиите, на които това е заповядано, произнасят думите „Отче наш“, но и цялата духовно сляпа и невежа паплач на света използва същото обръщение.

б) И наистина ли казваш със сърцето си: „Да се свети Твоето име“? Учиш ли се, по всички почтени и законни начини, да изявяваш името, святостта и величието на Бога? Дали сърцето и поведението ти наистина се ръководят от този стих? Стремиш ли се да подражаваш на Христос във всички правени дела, които Бог ти е заповядал да вършиш и към които Той те подтиква? Ако е така, наистина можеш да извикаш с Божие позволение: „Отче наш“. Или никога не се замисляш за това? Тогава не е ли напълно очевидно, че си отвратителен лицемер, което сам потвърждаваш с всекидневните си престорени молитви?

в) Наистина ли искаш да дойде Божието царство и да се изпълни Неговата воля както на небето, така и на земята? Независимо че според образа казваш: „Да дойде Твоето царство“, достатъчно ли е това, за да твърдиш, че го очакваш с трепетно вълнение, че си готов да чуеш звука на тръбите, да видиш как мъртвите възкръсват и самият ти точно в този момент да се явиш пред Бога и да отговаряш за делата, които си извършил на тази земя? Нещо повече, не са ли ти неприятни дори мислите за всичко това? И ако Божията воля се изпълни на земята, както на небето, няма ли това да означава гибел за теб? В небето няма бунт срещу Бога и ако Той въведе това изискване и на земята, не би ли те запратил в ада? Същото важи и за останалите искания в тази молитва. О, колко отчаяни биха изглеждали тези хора и с какъв ужас биха стъпвали по земята, ако само знаеха, че от устата им излизат лъжи и богохулства, при цялата им престорена святост. Бог ви пробужда и ви учи, нещастни души, в пълно смирение да внимавате да не прибързвате и да не сте безразсъдни в сърцата си, а още повече в думите си! И когато се явявате пред Бога, както казва мъдрият човек: „Не прибързвай с устата си, нито да бърза сърцето ти да произнася думи пред Бога“ (Еклесиаст 5:2), особено пък да Го наричате свой Отец, без да сте имали благословени преживявания в общение с Него.

7. Ако искаме молитвата ни да бъде приета от Бога, трябва да се молим с Духа, защото Той единствен може да издигне душата и сърцето ни към Бога: „Плановете на сърцето принадлежат на човека, но отговорът на езика е от Господа“ (Пр. 16:1). С други думи, във всяко дело за Бога, и особено в молитвата, сърцето трябва да е подготвено от Божия Дух, за да няма пропаст

между него и езика. Всъщност езикът е склонен да говори без страх и мъдрост. Но когато изразява сърцето, и то сърце, подготвено от Божия Дух, езикът говори както Бог му заповядва и иска.

Много силни са думите на Давид как издига сърцето и душата си към Бога (Псалм 25:1). Това е невъзможно за който и да е било човек без силата на Духа. Ето защо откривам тук една от основните причини Божият Дух да бъде наречен Дух на моление (Захария 12:10) – Той помага на сърцето да се моли истински. Затова апостол Павел насърчава вярващите: „Молете се в Духа на всяко време с всякаква молитва и прошение“ (Ефесяни 6:18) или, както четем в I Коринтяни 14:15: „Ще се моля с духа си.“ Ако молитвата не произтича от сърцето, в нея няма живот, а едно сърце никога няма да се моли на Бога, ако не бъде издигнато към Него от Духа.

8. За да се моли истински, сърцето трябва не само да бъде издигнато от Духа, но и постоянно да бъде подкрепяно от Него. Не зная какво става със сърцата на другите, дали са издигнати от Божия Дух и подкрепяни от Него в молитва, но съм убеден, на първо място, че е невъзможно всички молитвени книги на света, измислени от хора, да издигнат или подготвят сърцето, тъй като това е дело на великия Бог. Второ, сигурен съм, че тези книги не могат да задържат сърцето издигнато. Една молитва наистина е жива, когато сърцето ти е в близко общение с Бога. За Мойсей е непосилно да държи ръцете си издигнати пред Бога, докато се моли, а колко по-трудно е сърцето на човека да остане издигнато в молитва (Изход 17:12)!

Бог се гневи, защото хората се приближават към Него и Го почитат с устата си, а сърцата им са далеч от Него (Исая 29:13; Езекиил 33:31). Защото те следват преди всичко човешки наредби и традиции, както е засвидетелствано в Матей 15:8-9. Искам да споделя от собствен опит колко ми е трудно да се моля на Бога както трябва и това явно е достатъчно да накарам окаяните, слепи и плътски хора да си мислят странни неща за мене. Що се отнася до моето сърце, когато започна да се моля, откривам, че му е толкова трудно да стигне до Бога, а когато е вече до Него – толкова непосилно да се задържи там, че съм принуден първо да моля Бога да вземе сърцето ми и да го насочи към Себе Си чрез Христос, а щом достигне там – да го задържи. Нещо повече, много пъти не знам за какво да се моля, защото съм толкова невеж. Но да е благословена благодатта – Духът ни помага в нашите немощи (Псалм 86:11).

О, с колко препятствия се сблъсква сърцето по време на молитва! Никой не знае с какви обиколни пътища и задни улички разполага то, за да се измъкне от Божието присъствие. Колко много гордост има в него, ако е надарено с умението да се изразява! Колко много лицемерие, ако се моли пред другите! И колко безполезно би било молитвеното общение „в тайно“ между Бога и душата, ако отсъства Духът на моление, за да ѝ помага! Само когато Духът влезе в сърцето, имаме истинска молитва, не преди това!

9. За да се моли както трябва, на човек му е нужна подкрепата и силата на Духа – без Него той не би могъл да се изрази. Искам да кажа, че без помощта на Духа душата не може да разкрие себе си пред Бога искрено и чувствително, с онези

вопли и въздишки, които извираат от едно истински молящо се сърце. Думите не са най-значимото, на което трябва да обръщаме внимание в молитва, по-важно е дали сърцето дотолкова прелива от любов и всеотдайност пред Бога, че не е в състояние да изрази всичките си чувства и желания. Когато са истински, човешките желания са толкова силни и толкова много, че всички думи, сълзи и вопли, идващи от сърцето, не могат да ги изразят: „Така също и Духът ни помага в нашата немощ..., но самият Дух ходатайства в нашите неизговорими стенания“ (Римляни 8:26).

Явно молитвата само с думи не е достатъчно силна. Ако се моли истински, човек не може да предаде със слово или пред белия лист всички неизразими желания и чувства, цялата любов и копнежа, които отправя към Бога в молитва. Най-добрите молитви често съдържат повече вопли, отколкото думи, защото думите са само бледо и слабо отражение на сърцето, живота и духа на молитвата. Мойсей не се моли с думи, когато напуска Египет и е преследван от фараона. Въпреки това виковете му прокънтят в небето (Изход 14:15). Това са неизразими и непонятни стенания и вопли на неговата душа във и със Духа. Бог е Бог на Духовете и Неговите очи виждат отвъд външната форма на духовните ни задължения (Числа 16:22). Но дори тези, които според нас се молят истински, твърде малко се замислят върху това (I Царе 16:7).

Колкото повече човек навлиза във всяко дело, към което Бог го е призовал, колкото повече го прави съобразно Божията воля, толкова по-трудно става то за него, защото е неспособен да го осъществи сам. И молитвата, както вече споменах, е не просто поредното духовно задължение, а – едно от най-важните, затова на практика е сред най-трудните начинания. Неслучайно Павел пише: „Ще се моля с Духа си.“ Той осъзнава много добре, че не написаното или казаното от други може да го превърне в човек, който се моли истински. Това е възможно единствено чрез Духа.

10. Молитвата трябва да бъде отправена със силата на Духа, в противен случай тя ще е безсмислена и безрезултатна. Бог ни е заповядал да се молим през целия си живот на тази земя. Но както вече обясних, човек не може да издигне сърцето си към Бога, нито да го задържи там без помощта на Духа. Следователно, за да продължи общението си с Бога в молитва, той трябва да има подкрепата на Духа.

Христос ни казва „да се молим всякога и да не отслабваме“ в това духовно задължение (Лука 18:1). Той подчертава, че едно от определенията за лицемер е човек, който или престава да се моли, или го прави без посвещение, т.е. без молитвен дух, само формално и престорено (Йов 27:10; Матей 23:14). Най-лесно е да загърбим посвещението и да се задоволим с външната форма, а най-трудно – да запазим живота, духа и силата при всяко задължение, особено при молитвата. Тя е такова действие, което човек не може да извърши без помощта на Духа дори веднъж, какво остава да продължи без Него, като се изразява истинно, и то така, че молитвите му да се възнесат до Господа на Силите.

В това отношение Яков не само започва, но продължава с дръзновение и настойчивост: „Няма да те пусна да си отидеш, докато не ме благословиш“

(Битие 32:26). Така е и при останалите посветени светии (Осия 12:4). Но това е невъзможно без духа на молитвата, защото само чрез Духа имаме достъп до Отца (Ефесяни 2:18).

Има един забележителен пасаж в Посланието на Юда – когато описва Божия съд над нечестивите, апостолът увещава светиите да отстояват и защитават вярата си в благовестието чрез едно превъзходно средство, без което това е немислимо: „Като назидавате себе си във вашата пресвята вяра и се молите в Святия Дух“ (Юда 1:20). Сякаш им казва: „Братя, вечният живот се дава само за онези, които устояват, а не можете да устоите, ако не продължите да се молите в Духа.“ Голямата заблуда, чрез която дяволът и Антихристът мамят света, е, че подтикват хората да изпълняват привидно задълженията си – формално да проповядват, формално да слушат, формално да се молят. Тези хора „имат вид на благочестие, но са отречени от силата му, също такива отбягвай“ (II Тимотей 3:5).

3 - КАКВО ОЗНАЧАВА ДА СЕ МОЛИМ С ДУХА И С УМА СИ

Апостол Павел прави съвсем ясно разграничение между молитвата, която е с Духа, и молитвата, която е с ума ни. Ето защо, когато казва: „Ще се моля с Духа си“, после добавя: „но ще се моля *и* с ума си“. Конкретният повод за това разграничение е поведението на християните в Коринт, които не разбират, че тяхно задължение е да вършат всичко с цел да назидават себе си и другите, а не за да се самопрепоръчват. Явно голяма част от тях, които са имали свръхестествени дарби, например да говорят езици, са се интересували много повече от самите изключителни дарби, отколкото от това, да наставляват своите братя. Ето защо Павел пише тази глава от I Коринтяни – целта му е тези вярващи да разберат, че макар свръхестествените дарби да са наистина нещо изключително, назиданието на църквата ги превъзхожда по стойност. „Ако се моля на непознат език, духът ми се моли, а умът ми“, както и умът на другите, „не дава плод“ (I Коринтяни 14:3, 4, 12, 14, 19, 24, 25). Неслучайно апостолът казва: „Ще се моля с Духа си, но ще се моля и с ума си.“

Действително е особено важно и умът да участва в молитвата, наред със сърцето и езика: „Ще се моля с Духа си, но ще се моля и с ума си.“ Стореното с мисъл и разбиране е по-резултатно, по-разумно и по-трайно, както ще покаже в тази глава. Затова Павел се моли за колосяните „Бог да ги изпълва с познанието на Неговата воля чрез пълна духовна мъдрост и разбиране“ (Колосяни 1:9), за ефесяните – Бог да ги дари с „дух на мъдрост и откровение, за да го познаете“ (Ефесяни 1:17), а за филипяните – да им даде „изобилно просветена и проникателна във всичко“ любов (Филипяни 1:9). Доброто разбиране е полезно за всяко човешко начинание, било то в обществената или в духовната сфера. Ето защо всеки, който иска да се моли истински, трябва да се стреми към него. Нека изясня какво означава да се молим с ума си.

За да се молим както трябва, се изисква да имаме добро, т.е. духовно разбиране.

1. Молим се с ума си, когато сме водени от Духа в разбирането, че се нуждаем от това, за което ще се молим. Макар че човек изпитва жизненоважна потребност от опрощение на греховете си и избавление от предстоящия Божи гняв, ако той не осъзнава тези неща, или изобщо няма да ги иска, или ще бъде твърде пасивен и равнодушен в желанието си за тях, така че Бог да се отврати от неговото духовно състояние. Подобно е положението в Лаодикийската църква. На християните там липсва духовно разбиране – те не знаят, че са бедни, окаяни, слепи и голи. Ето защо самите те и богослуженията им предизвикват такова отвращение у Христос, и Той ги заплашва, че ще ги „избълва от устата Си“ (Откровение 3:16,17). Когато двама души се молят с едни и същи думи, но първият говори с разбиране, а вторият – не, съществува огромна разлика в техните молитви. Единият говори с духовно разбиране за онова, което желае, докато другият се задоволява само с думи, без сила и стойност.

2. С духовно разбиране откриваме в Божието сърце готовност и желание да ни даде онова, за което се молим. Така Давид се докосва до истинските мисли на Бога за него (Псалм 40:5). С вяра и разбиране ханаанката успява да различи зад строгото държание на Христос Неговата нежност и желанието на сърцето му да спасява. Точно това я подтиква да бъде дързостна, настоятелна и неуморна, докато не получи милостта, от която се нуждае (Матей 15:22-28).

Само разбирането за готовността на Бога да спасява грешници може да накара една душа да Го търси по-ревностно и да вика за прошка. Ако човек съзре в яма диамант, който струва много пари, но не разбира стойността му, той ще го отине, без да му обърне внимание. Ако обаче знае колко струва, ще рискува живота си заради него. Същото важи и за душите по отношение на Божиите благословения – ако човек веднъж осъзнае стойността им, с цялото си сърце и душа ще се стреми към тях и няма да престане да зове Бога, докато не ги получи. Двамата слепци, които вярват, че минаващият покрай тях Исус може и иска да изцери немощи като техните, започват да викат към Него и колкото повече хората ги спират, толкова по-силни са виковете им (Матей 20:29-31).

3. Духовно просветеният разум е откритият път, чрез който душата може да стигне до Бога, - тъкмо той я подтиква силно към това. Окаяната душа е като човек, който трябва да свърши някаква работа – ако не успее, го заплашва сериозна опасност, а ако се справи, ще има огромна полза. Но той не знае как да започне, нито как да продължи, затова се обезкуражава, изоставя всичко и се излага на опасността.

4. Просветеният разум вижда в Божиите обещания достатъчно щедрост и великодушие, които го насърчават да се моли и го изпълват с нови сили.

5. Просветеният разум помага на душата да се обърне към Бога с най-уместните доводи: понякога под формата на увещание, както е в случая с Яков (Битие 32:9), друг път като прошение, изразено не само с думи, но и произтичащо от самото сърце, където е подбудено от Духа. Когато са изложени с разбиране, подобни доводи трогват Бога. Ефрем осъзнава непристойното си поведение спрямо Господа и оплаква участта си (Еремия. 31:18-20). Тогава той изтъква такива доводи пред Господа, които стигат до сърцето Му, измолват прошка и го правят

угоден на Бога чрез нашия Господ Исус Христос. И Бог отговаря: „Наистина чух Ефрем да оплаква участта си, както казва: „Наказал си ме и бях наказан като теле, неучено на хомот; върни ме и ще бъда върнат, защото Ти си Господ, мой Бог. Наистина, откакто бях върнат, се разкаях и откакто бях научен [т.е. разбрах истината за самия себе си], се ударих по бедрото. Засрамах се, да! Дори се смутих, понеже носих укора на младостта си.“ Тези думи, с които Ефрем окайва и оплаква участта си, наистина трогват сърцето на Бога и Той отвръща: „Ефрем драг син ли Ми е? Мило дете ли е? Защото колкото пъти говоря против него, все още го помня; затова сърцето Ми се смущава за него и Аз наистина ще му покажа милост“ – казва Господ.“ Затова непременно трябва да се молим както с духа, така и с ума си.

Нека илюстрираме казаното с една подобна ситуация. Представете си, че на вратата ви почукат двама просяци: единият – нещастен, куц, с рани и почти умиращ от глад, другият – силен и здрав човек. Те се обръщат към вас с едни и същи думи: твърдят, че умират от глад. Но този, който наистина е нещастен, куц или недъгав, говори с по-силно чувство, усещане и разбиране за окаяното си положение, отколкото другия. Това личи от начина, по който той оплаква съдбата си. Поради болката и бедността неговият разказ е несравнимо по-въздействаш и пробужда по-силно съжаление у хората, които могат да изпитват поне малко състрадание и милост. Така е и с Бога. Някои се молят формално и по традиция, а други – с мъка в духа си. Някои се обръщат към Бога безчувствено, със заучени фрази, а други – подбудени от терзанията в душата и сърцето си. Естествено, Бог ще погледне благосклонно към човека, „който е сиромаш и съкрушен духом и който трепери от словото Ми“ (Исая 66:2).

6. Просветеният разум несъмнено допринася както за съдържанието, така и за формата на молитвата. Християнин, който добре е обучил ума си да различава доброто от злото, а и разбира окаяното положение на човека и Божията милост, не се нуждае от текстове на други хора, предназначени да служат като образци на молитви. Ако някой страда от болки, не е нужно друг да го учи да вика „Ох!“. По същия начин и този, чийто ум е просветен от Духа, не се нуждае непременно от примера на чужди молитви, сякаш не може да се обърне към Бога без тях. Неговите искрени чувства и напрежението в духа му го подтиква да отправя със стенания молбите си към Господа. Когато усеща как го обгръща примката на смъртта и го притискат мъките на ада, Давид не се нуждае от епископ, облечен със стола (*широка бяла върхна дреха, носена от епископите*), който да му каже как да извика: „О, Господи, избави душата ми“ (Псалм 116:3-4). Или пък да гледа от някой молитвеник, за да се научи как да излива душата си пред Бога. За болните е нормално да търсят отдушник и облекчение за болката и немоцта си, като стенат и се оплакват пред хората край тях. Така е и с Давид, както разбираме от Псалм 38; 1-12. Благословен да е Господ, така е и с тези, които са дарени с Божията благодат.

7. Разумът трябва да бъде просветен с цел душата постоянно да изпълнява духовното си задължение да се моли. Вярващите знаят, че дяволът използва много заблуди, хитрости и изкушения, за да отклони всеки окаян човек, който наистина се стреми към Господ Исус Христос, и, както сам Христос се изразява, да го изкуши да престане да търси Божието лице с убеждението, че Бог не желае

да прояви милост към хора като него. Сатана казва: „Ти може да се молиш, но няма да успееш. Сърцето ти е закоравяло, ледено, безжизнено, мъртво. Не се молиш с Духа, не се молиш достатъчно сериозно и всъщност мислиш за друго, докато се преструваш, че отправяш молитви към Бога. Стига, лицемер такъв, не продължавай, няма смисъл да се мъчиш повече!“

И тогава, ако човек няма необходимото знание и разбиране, ще извика: „Йехова ме е изоставил и Господ ме е забравил“ (Исая 49:14). Докато онзи, който е духовно просветен, потвърждава: „Ще продължа да търся Господа и да чакам. Няма да се откажа, макар че Той мълчи и не ми казва и една утешителна дума.“ Господ обичал много Яков и въпреки това го кара да се бори, преди да получи благословието си (Битие 32:25-27). Когато ни се струва, че Бог се бави, това не означава, че е недоволен или се гневи – Той може да скрие лицето Си и от Своите най-обичани светии (Исая 8:17). Бог иска вярващите да се молят и винаги да чукат на небесната порта.

Ханаанката не приема като нещо категорично привидния отказ на Исус. Тя знае, че Господ е милостив и „отдава правото на Своите избрани“, макар „и да се бави спрямо тях“ (Лука 18:1-7). Господ ме е чакал по-дълго, отколкото аз Него. Така е и с Давид, който казва: „Чаках с търпение Господа“, т.е. много време преди Бог да отговори, макар че накрая „Той се приклони към мен; и послуша вика ми“ (Псалм 40:1). И най-добрият лек в подобни моменти е просветеният разум. За съжаление не са малко хората на този свят, които наистина изпитват страх от Господа, но поради недостатъчно духовно знание и разбиране при почти всяка хитрост и изкушение на Сатана са готови да се откажат от всичко! Господ ги жали и им помага да се молят „с Духа си и с ума си“. Тук бих могъл да споделя много неща от собствения си опит. В моменти на силни духовни страдания и борби съм бил твърде склонен да се предам и повече да не търся Господа. Но след като съм се уверявал към какви грешници Господ проявява милост и колко големи са обещанията Му за тях, след като съм съзнавал, че Той протяга Своята ръка с благодат и великодушие не към здравите, а към болните, не към праведните, а към грешните, не към богатите, а към бедните, това ме е подтиквало с помощта на Святия Му Дух, да Му остана верен, да се уповавам на Него и отново да Го призовавам, независимо че не получавам отговор. Господ помага на всички слаби, изкушавани и страдащи от Своя народ да постъпват така и да чакат колкото е нужно, както казва пророкът (Авдий 2:3). И за тази цел Той ги учи да се молят не с човешки измислици и ограничени образци, а „с Духа си и ума си“.

4 - ОТГОВОРИ НА ВЪПРОСИ И ВЪЗРАЖЕНИЯ

Първи въпрос: Но какво да направим ние, окаяните същества, които не знаят как да се молят? За Господ не е тайна, че аз не зная нито как, нито за какво да се моля.

Отговор: Горкият човек! Вие се оплаквате, че не можете да се молите. Разбирате ли в какво окаяно положение сте? Показвал ли ви е Бог, че по рождение сте под проклятието на Неговия Закон? Ако е така, не ме заблуждавайте – знам, че оплаквате горчиво участта си. Сигурен съм, че когато призовавате Бога, се молите от дъното на сърцето си. Нима вашите стенания не

се издигат към небето от всяко кътче в дома ви (Римляни 8:26)? Зная, че е така, а също и че скърбящото ви сърце потвърждава истинността на сълзите ви. Нима вашето сърце не е изпълнено с копнеж по духовното от един друг, нетленен свят, така че толкова пъти се случва да забравяте за нещата от този свят? Моля ви, прочетете Йов 32:12.

Втори въпрос: Да, но когато вляза в своята вътрешна стаичка, за да излея сърцето си пред Бога, не мога да промълвя нито дума.

Отговор: О, мили човече! Бог не се интересува толкова от думите ви – сякаш няма да ви обърне внимание, ако не Го призовете като красноречив оратор. Той вижда съкрушеното ви сърце и точно то пробужда Неговото състрадание. „Сърце съкрушено и разкаяно, Боже, Ти няма да презреш“ (Псалм 51:17).

Невъзможността да се изразявате може да бъде следствие от силната мъка в сърцето ви. Понякога Давид е толкова наскърбен, че дори не е в състояние да говори (Псалм 77:3-4). Но вероятно това ще утеши всички скърбящи сърца като вашето – поради страданието може да не сте в състояние да кажете много неща, но Светият Дух пробужда в сърцето ви най-силните искрени стенания и въздишки. Независимо че думите не идват, духът е жив. Както вече споменах, когато се моли, Мойсей кара небето да проехти, въпреки че не произнася нито една дума. Вижте Изход 14:15.

Ако искате да се изразявате по-пълно и точно пред Господа, първо размишлявайте върху положението си на грешници, второ – върху Божиите обещания и трето – мислете за сърцето на Христос, което можете да познаете и разберете по Неговото смирение да приеме човешка плът и да пролее кръвта Си, както и по милостта, която е проявявал към големи грешници. Оплаквайте своята греховна и нечестива същност и увещавайте Бога, като се позовавате на Христовата кръв. И нека милостта, която Бог е проявявал към други големи грешници, наред с щедро обещаната Му благодат да се излеят върху вас в молитвите ви. Съветвам ви да не се задоволявате единствено с думи и да не смятате, че Бог обърща внимание само на тях. Без значение е дали се изразявате многословно или пестеливо, важното е да го правите от сърце. „Ще Ме потърсите и ще Ме намерите, като Ме потърсите с цялото си сърце“ (Еремия 29:13).

Първо възражение: Явно говорите срещу всеки друг начин на молитва освен чрез Духа, но самият Вие ни поучавате как да се молим.

Отговор: Трябва да се насърчаваме взаимно към молитва, но не бива да създаваме образци на молитва. Да наставляваш хората как да се молят като истински християни е едно, а да създаваш определени образци, с които да ограничаваш Божия Дух, е съвсем друго. Апостол Павел не дава на християните такъв образец, но ги напътства относно молитвата (Ефесяни 6:18; Римляни 15:30-32). И така, не си правете извода, че щом можем да се поучаваме и да даваме насоки за молитвата, значи имаме основание и да си налагаме един на друг молитвени образци.

Второ възражение: Но ако не използваме такива образци, как ще научим децата си да се молят?

Отговор: Според мен хората грешат, като започват много отрано да учат децата си да се молят с определени клишета, а това е обичайната практика.

Мисля, че би било по-добре родителите навреме да обясняват на децата си, че са под проклетие и че Божият гняв е насочен към тях заради първородния грях и заради греховете, които самите те извършват. Нека да ги запознаят с естеството на Божия гняв и с възможната продължителност на тяхното окаяно състояние. И ако вършат това съзнателно, по-бързо ще научат децата си да се молят, отколкото ако ги карат да помнят наизуст определени фрази. Хората се учат да се молят чрез изобличението за греха – тъкмо това е начинът да подтикнем и децата си към искрена молитва. Другият начин, т.е. да ги учим на молитвени образци, преди да сме им изяснили всичко останало, означава да ги превърнем в отвратителни лицемери и да ги накараме да се възгордеят. Затова говорете с децата си за тяхното принижено положение, обяснете им за пламъците на ада и техните грехове, за проклятието и спасението, за пътя да избегнат едното и да се радват на другото. Тогава очите им ще се напълнят със сълзи и поток от стенания ще се изтръгне от сърцата им. След това ги научете на Кого да се молят, как и чрез Кого да се молят. Също така им опишете обещанията на Бога и милостта, която Той е проявявал към грешници в миналото, както е засвидетелствано в Словото.

О, тези малки, мили дечица – Господ отваря духовните им очи и ги прави святи християни! Давид ги увещава: „Елате, синове, послушайте мен; ще ви науча на страх от Господа“ (Псалм 34:11). Той не казва: „Ще ви заставя да научите един молитвен образец“, а: „Ще ви науча на страх от Господа.“ И това означава, че ще им помогне да разберат жалкото си положение по рождение и ще ги напътства в истината на благовестието, пораждащо чрез Духа молитва у всеки, който му се посвещава истински. И колкото повече ги учите на това, толкова повече сърцата им ще се изливат пред Бога в молитва. Бог никога не е възприемал Павел като човек, който се моли, преди той да бъде изобличен и да се обърне към християнството (Деяния 9:11). Същото се отнася и за всеки друг човек.

Трето възражение: Но в Евангелията виждаме, че учениците на Христос искат Той да ги напътства как да се молят. Йоан Кръстител също учи на това своите последователи. Тъкмо Исус дава на учениците Си образца на молитва, наречен Господната молитва.

Отговор: И ние като тях искаме да бъдем научени от Христос. Но тъй като Той не е на земята в човешката плът, Господ ни учи чрез Словото и Духа Си. Христос казва именно за Духа, че ще Го изпрати като Свой заместник, когато самият Той си отиде (Йоан 14:16; 16:7).

Макар да наричаме този текст молитвен образец, смятам, че Христос не е възнамерявал той да се наложи като ограничаваща, единствена форма на молитва. Самият Божи Син не го изрича еднозначно, както се вижда при сравнение на Матей 6 гл. и Лука 11 гл. Ако е възнамерявал да го въведе като

строго определен молитвен образец, би изразил това недвусмислено. Никъде не виждаме апостолите да следват буквално тази форма, нито да учат другите на това. Прегледайте всичките им послания. А те несъмнено са били изключително подготвени, т.е. знаели са я, и изключително предани, т.е. биха я прилагали безусловно.

Накратко, с думите: „Отче наш...“ Христос наставлява Своите какви правила да спазват, когато се молят на Бога, а именно да се молят с вяра, да се обръщат към Бога, Който е на небесата, с прошение за неща според волята Му и т. н. Поучението тук е: молете се така, т.е. по този начин.

Четвърто възражение: Но Христос казва на хората да се молят за Духа. Това предполага, че те все пак могат да се молят без Духа и да бъдат чути. Вижте Лука 11:9-13.

Отговор: Поучението на Христос в тези стихове е отправено към Неговите ученици (ст. 1). Думите Му, че Бог ще даде Святия Дух на тези, които се молят за Него, трябва да се разбират в смисъл, че на тях ще даде повече от Святия Дух, защото Христос говори на учениците, които вече имат Духа в известна мяра. Фактът, че се обръща точно към тях, личи от изразите: „Когато се молите, казвайте: „Отче наш“ (ст. 2), „Казвам ви“ (ст. 8), „Аз ви казвам“ (ст. 9), „И така, ако вие, които сте зли, знаете да давате блага на децата си, колко повече небесният Отец ще даде Святия Дух на онези, които искат от Него“ (ст. 13). Християните трябва да се молят за Духа, т.е. за повече от Духа, тъй като Бог вече им Го е дал като дар.

Въпрос: Означава ли това, че според вас трябва да се молят само тези, които знаят, че са Христови ученици?

Отговор: 1. Нека всеки човек, който е бил спасен, да излива душата си пред Бога, въпреки че поради изкушенията може да не е убеден, че е Божие дете.

2. Знаем, че ако благодатта на Бога е във вас, ще е съвсем естествено да изразите с вопли своето състояние, така, както сукалчето плаче за майчината си гръд. Молитвата е едно от първите неща, които разкриват, че човек е християнин (Деяния 9:11-12). Но за да бъде истинска, тя трябва да отговаря на следните изисквания:

а) Да търси Бога чрез Христос заради самия Него, заради Неговата святост, любов, мъдрост и слава. Истинската молитва не само е насочена към Бога чрез Христос, но и е съсредоточена единствено в Бога: „Кого имам на небето освен Теб? И на земята не желая“, т.е. не копнея за „друг освен Теб“ (Псалм 73:25).

б) Човек трябва да е в постоянно общение с Бога и в този, и в следващия живот. „Когато се събудя, ще се наситя от“ лицето Ти или „от изгледа Ти“ (Псалм 17:15). „Понеже в този дом (т.е. плътското ни тяло. Виж II Кор. 5:1) и стенем“ (II Коринтяни 5:2).

в) При истинската молитва човек непрестанно се стреми към това, за което се моли: „Душата ми очаква Господа повече от онези, които очакват зората“ (Псалм

130:6). „Ще стана сега... ще търся онзи, когото обича душата ми“ (Песен на песните 3:2).

И тъй, обърнете внимание – има две неща, които подтикват към молитва. Едното е отвращението от греха и суетата в този живот, другото е копнежът да общуваме с Бога в святост и непорочност, като сънаследници в Неговото царство. Сравнете това с повечето молитви на хората и ще откриете, че те са пародия на молитва и плод на мерзък дух. Мнозина от нас или изобщо не се молят, или само се опитват да заблудят Бога и другите, че го правят. Съпоставете молитвите им с техния живот и веднага ще откриете, че всъщност изобщо не се стремят към това, за което призовават Бога. О, непоправими лицемери!

5 - ПРАКТИЧЕСКИ НАСОКИ И ПРИЛОЖЕНИЕ

Тук ще дам някои допълнителни насоки, свързани с молитвата. И така, в заключение, първо, ще изложа някои факти, второ, ще насърча читателите и, трето, ще отправя упрек към тях.

1 Фактите

Тъй като молитвата е задължение на всички Божии деца и Христовият Дух разгаря пламъка ѝ в душата, всеки човек, който се обръща с прошение към Господа, трябва да бъде много внимателен и да се моли със страх от Бога, но и с надежда за Божията милост чрез Исус Христос.

Молитвата е духовно задължение, поставено от Бога, чрез което човек се доближава до Него. Следователно, за да се моли истински в Божието присъствие, всеки от нас се нуждае във висша степен от помощта на Божията благодат. Срамно е да се държим непочтително пред един цар, но да се държим така пред Бога е грях. Както мъдрият цар не одобрява реч с непристойни думи и жестове, така и Бог не харесва жертвата на безумните (Екlesiаст 5:1,4). Не са Му угодни многословието, нито красноречието, а – смиреното, съкрушено и разкаяло се сърце (Псалм 51:17; Исая 57:15). Ето защо е необходимо да знаете, че съществуват пет пречки за молитвата, които могат напълно да я обезсилят и като резултат – да не бъде приета от Бога.

1. Когато човек в сърцето си се отнася благосклонно към някакво беззаконие, докато се моли на Бога: „Ако в сърцето си бях гледал благосклонно на неправда, Господ не би послушал“ (Псалм 66:18). Може тайно да сте пристрастени към същото нечестие, което осъждате с лицемерния си език. За човешкото сърце е характерно това зло – да харесва и да се отдава на същото нещо, срещу което се моли. Точно това правят хората, които почитат Бога с устата си, а сърцата им са далеч от Него (Исая 29:13; Езекиил. 33:31). Те произнасят: „Да се свети името Ти“, а в сърцето и живота си непрекъснато Го позорят. Това са молитвите, които „стават грях“ (Псалм 109:7). И макар че хората често ги изричат, Господ никога няма да им отговори (II Царе 22:42).

2. Когато някой се моли, за да изтъкне себе си, за да го чуят другите и да го смятат за вещ в духовните дела, Господ няма да хареса, нито ще отговори на молитвата му. Има две групи хора, които се молят с такава цел:

а) Вашите лакоми свещеници, които се вмъкват в известни семейства и се преструват, че се покланят на Бога, докато всъщност се интересуват единствено от собствените си търбуси. Те са като пророците Ахав и Навуходоносор, които демонстрират голямо религиозно посвещение, но във всичките им дела тяхната най-висша цел е да задоволяват своята похот и лакомия.

б) Хората, които търсят слава и похвали за своето красноречие и се стремят преди всичко да ласкаят своите слушатели и да угодничат пред тях. Те се молят, за да бъдат чути от другите, затова вече са получили наградата, която заслужават (Матей 6:5). Може да ги разпознаете по няколко характеристики:

- следят съсредоточено реакциите на слушателите си;
- когато свършат изказването си, очакват похвали и одобрение;
- възгордяват се или униват в зависимост от този отклик;
- обичат дългите молитви и затова повтарят безсмислено, отново и отново, едно и също нещо (Матей 6:7).

Стремят се към одобрението на другите, без да се интересуват от какви мотиви е породено. Търсят като награда суетната човешка похвала. Затова не обичат да стоят в своята стаичка, а предпочитат да имат компания. И ако понякога съвестта ги кара да се усамотят за молитва, лицемерието им надделява и ги кара да се молят на улицата, за да ги слушат хората. Молитвите им свършват, щом секнат словоизлиянията им, защото не чакат да чуят какво ще им каже Господ (Псалм 85:8).

3. Третият вид молитви, които няма да бъдат приети от Бога, са тези, с които хората искат нередни неща, или просят за нещо добро, но възнамеряват да го използват за задоволяване на плътските си страсти или за други погрешни цели. Яков казва, че някои не получават, защото не искат, а други искат и не получават, защото не се молят както трябва и целят да заситят сладострастията си (Яков 4:2-4). Ако целите при молитвата противоречат на Неговата воля, за Бога това е сериозна причина да отхвърли представените искания. Ето защо понякога Бог отговаря с мълчание. Всички тези молитви са напразни.

Възражение: Но Бог чува някои хора, въпреки че сърцата им не са праведни пред Него. Спомнете си как постъпва с израилтяните: изпраща им пъдпъдъци в пустинята, независимо че са водени единствено от плътските си желания (Псалм 106:14).

Отговор: Ако Бог постъпва така, то е с цел осъждане, а не като израз на милост. Той им дава онова, което желаят, но по-добре да не са го получавали, защото после изпраща и „мършавост на душите им“ (Псалм 116:15). Горко на хората, които получават такъв отговор от Бога!

4. Има и друг вид молитви, които остават безрезултатни – които хората ги съчиняват и представят от своя страна, без да се обръщат към Бога чрез Господ Исус. Бог ни е заповядал да се молим и е обещал да слуша молитвите ни, но само ако идват чрез Христос. „И каквото и да поискате в Мое име...“ (Йоан 14:13; 15:16; 16:23-26). Независимо дали ядете или пиете, каквото и да вършите, правете го в името на Господ Исус Христос (I Коринтяни 10:31). „И каквото и да поискате в Мое име...“, т.е. колкото и да сте посветени, ревностни, усърдни и настоятелни, само чрез Христос ще бъдете чути и приети. Но уви! Повечето хора не знаят какво означава да се обърнат към Бога в името на нашия Господ Исус и тъкмо това е причината да живеят нечестиво, да се молят нечестиво и да умират нечестиво или да не постигат нищо друго освен достъпното за плътския човек, да бъдат изрядни в думите и делата си по отношение на другите и да се явят пред Бога единствено с праведността според Закона.

5. Последната пречка за молитвата е тя да има само външна форма, но да е лишена от сила. Човек лесно се увлича по молитвени образци от книга и напълно забравя да изпитва себе си дали има духа и силата на молитвата. Такива хора са истински актьори, а молитвите им – пълен фалш. Те са лицемери, а молитвите им – мерзост (Притчи 28:9). И макар да твърдят, че изливат душите си пред Бога, Той казва, че просто „се вайкат“ (Осия 7:14).

Затова, когато смяташ да се молиш на Господа на небето и земята, много сериозно обмисли какво искаш. И когато разбереш, придържай се към това и се стреми да се молиш разумно.

Възражение: Но аз не разбирам нищо – тогава, според Вашето гледище, не трябва да се моля въобще.

Отговор: Ако смятате, че отчайващо ви липсва разбиране, все пак не бива да се оплаквате, тъй като поне осъзнавате този факт. Тогава се молете Господ да ви помогне да проумеее всичко, което смятате че не разбирате. „А учениците Му Го попитаха за значението на тази притча“ (Лука 8:9). Точно затова Бог ни е обещал: „Извикай към Мен и ще ти отговоря, и ще ти покажа велики и тайни неща, които не знаеш“ (Еремия 33:3).

Ще завърша с две предупреждения:

Първо: Не се отказвайте от молитвата поради прибързани заключения, че нямате Духа и не се молите с Него. Най-важната задача на дявола е да направи най-доброто, по-точно най-злото, на което е способен, за да попречи на най-добрите молитви. Той ласкае неискрените лицемери и ги насърчава с хиляди измислици, че вършат богоугодни дела, докато всъщност техните молитви и целият им живот са „дим в ноздрите“ на Бога (Исая 65:5). И в същото време Сатана стои отдясно на първосвещеника Исус, „за да му се възпротиви“, т.е. да го убеди, че Бог не приема нито самия него, нито делата му (Захария 3:1). Затова бъдете внимателни към такива лъжливи заключения и неоснователни обезсърчения. И макар че дяволът ви натрапва подобни мисли, не се обезкуражавайте, а ги използвайте, за да постигнете още по-голяма искреност и неуморност на духа, когато се обръщате към Бога.

Второ: Освен изкушението на тези прибързани заключения нека и покварата на собственото ви сърце не ви възпира да се молите и да изливате душата си пред Бога. Може би откривате у себе си всички тези отрицателни елементи, за които говорихме, и ви се струва, че те се опитват да надделаят, когато се молите на Бога. Тогава трябва да ги осъдите, да се молите срещу тях и да се смирите напълно в Божиите нозе със съзнание за собствената си неправедност. Вместо да се позовавате на своята безнадеждност и отчаяние, по-скоро изтъквайте пред Бога нечестивостта и покварата на сърцето си, за да просите от Него оправдаваща и освещаваща благодат. Така постъпва и Давид: „Господи, прости моето беззаконие, защото е голямо“ (Псалм 25:11).

II Насърчението

Сега искам да насърча слабите, изкушавани и отчаяни души да се молят на Бога чрез Христос. Единствено молитвата в Духа може да удовлетвори Божието сърце, защото само Духът ходатайства за нас според Божиата воля (Римляни 8:29). И макар че много слаби души изпитват върху себе си въздействието на Святия Дух, Който ги подбужда да се обръщат със стенания към Господа, поради неверие те не се покоряват и не могат да осъзнаят, че са част от Божиия народ, т.е. от онези, които са Му угодни. И тъй като истината на благодатта може да е в тях, за да ги окуража, ще изложа няколко конкретни примера и основания според Писанието:

1. В Лука 11:8 е дадено силно насърчение за всяка слаба душа, която копнее за Исус Христос. Господ разказва притчата за човек, който отива при приятеля си и го моли да му даде назаем три хляба, но приятелят го отпраща, защото вече си е легнал. После обаче, заради неговата настойчивост, става и му дава хляба, което показва ясно, че макар хората в своята слабост и поради маловерието си да не могат да осъзнаят, че са Божии приятели, все пак никога не бива да престават да молят, да търсят и да хлопат на Божиата врата за милост. Обърнете внимание на Исусовите думи: „Казвам ви, че даже ако не стане да му даде, защото му е приятел, то поради неговата настойчивост“ или непрестанни молби „ще стане и ще му даде колкото му трябва.“ Слаби човече, ти се оплакваш, че Бог няма да ти обърне внимание, смяташ, че не си приятел, а враг на Бога в сърцето си заради своите зли дела (Колосяни 1:21). И като че ли чуваш Господ да ти говори с думите от притчата: „Не ме безпокой, не мога да ти дам.“ Но аз ти казвам – продължавай да хлопаш, да викаш, да стенеш и да оплакваш участта си. Сигурен съм, че ако не стане да ти даде, защото си Негов приятел, все пак заради твоята настойчивост ще стане и ще ти даде колкото е нужно. Същото откриваме и в притчата за неправедния съдия и бедната вдовица – нейната настойчивост го принуждава „да ѝ отдаде правото“ (Лука 18 гл.). Наистина, от собствен опит съм разбрал, че нищо друго не може да убеди Бога така, както настойчивостта. Не сте ли го изпитвали, когато на вратата ви почукат просяци? Отначало не сте склонни да им дадете, но ако те упорстват, продължават да се оплакват и не искат да си тръгнат без милостиня, в крайна сметка отстъпвате, принудени от настоятелните им молби. Излиза, че вие, които сте зли, сте способни на състрадание, и един настойчив просяк може да ви въздейства! Тогава постъпвате като него. Това е обезоръжаващо средство, което ще трогне Бога и Той ще „стане да ви даде... колкото ви е нужно“ (Лука 11:8).

2. Един слаб и плах човек може да намери насърчение, когато размишлява за престола, на който седи великият Бог, за да изслушва исканията и молитвите на клетите човешки същества. А това е „престолът на благодатта“ (Евреи 4:16) или „умилостивилището“ (Изход 25:22). Самото название показва, че чрез благовестието Бог издига престола и обиталището Си с милост и простителност и определя, че от там – „отгоре на умилостивилището“ – ще изслушва грешниците и ще общува с тях, както четем в Изход 25:22: „Там ще се срещам с теб.“ Обърнете внимание на думите: „Там ще се срещам с теб; и отгоре на умилостивилището... ще говоря с теб.“ На хората им хрумват всякакви странни мисли за Бога, за Неговото отношение към тях и прибързано стигат до извода, че ще бъдат пренебрегнати, а Той всъщност е „на умилостивилището“ и неслучайно е превърнал това място в Свое обиталище, за да чува и да отговаря на молитвите на окаяните души. Ако Бог беше казал: „Ще говоря с теб от съдилището“, би имало защо да се разтреперим и да избягаме от лицето на великия и славен Цар. Но след като е потвърдил, че ще изслушва и ще отговаря на хората от престола на благодатта или умилостивилището, това би трябвало да ни насърчи, да ни даде надежда и да ни подтикне да „пристъпваме с дръзновение към престола на благодатта, за да придобием милост и да намерим благодат, която да помага в подходящото време“ (Евреи 4:16).

3. Има и още едно насърчение: не само че съществува умилостивилище, където Бог иска да общува с нещастните грешници, но до него стои Исус Христос и непрестанно го поръсва със Своята кръв. Затова тя се нарича „поръсената кръв“ (Евреи 12:24). Според изискванията на Божия Закон първосвещеникът в Стария Завет не може да влезе в най-святото място, където се намира умилостивилището, „без кръв“ (Евреи 9:7).

Защо? Защото, макар че Бог е на умилостивилището, освен че е милостив, Той е и съвършено справедлив. Кръвта е предназначена да възпре изпълнението на Божията присъда върху хората, за които се застъпва в молитва първосвещеникът, както четем в Левит 16:13-17, и да ни убеди, че макар да сме толкова недостойни, не трябва да се отказваме да търсим милост от Бога чрез Христос. Оплакват се, че сте непоправими грешници и затова Бог няма да послуша молитвите ви. Наистина ще стане така, ако харесвате отвратителната си същност и се обръщате към Бога лицемерно. Но ако осъзнавате своята нечестивост и изливате искрено сърцето си пред Бога, с желание да ви спаси от вината и да ви очисти от всякаква нечистота, не се бойте, вашата греховност не би Му попречила да ви чуе. Скъпоценната кръв на Христос, поръсена върху умилостивилището, спира изпълнението на присъдата и отваря широко вратите за Господната милост към вас. Затова „имаме чрез кръвта на Исус дръзновение да влезем в светилището“. Той е открил „нов и жив път“ за нас, ето защо няма да погинем (Евреи 10:19-20).

Исус е там не само за да поръсва умилостивилището с кръвта Си, но и да говори. Неговата кръв също говори. Бог чува Неговия глас и гласа на кръвта Му и казва: „Като видя кръвта, ще ви отмина... и няма да ви постигне унищожителна напасть“ (Изход 12-13).

1. Отправлям сериозно предупреждение към хората, които изобщо не се молят. Апостол Павел казва: „Ще се моля“ и всеки християнин чувства това в сърцето си. Ако не се молите, значи не сте християни. В Псалм 32:6 четем, че всеки, който е праведен, трябва да се моли. Следователно, в противен случай сте окаяни нечестивци. Яков получава името Израел, след като се бори с Бога (Битие 32:28). И всичките му деца носят това име (Гал. 6:16). Но за хората, които забравят да се молят и не призовават Господното име, се отнася следната молитва: „Господи... изливай яростта Си върху народите, които не Те познават, и върху родовете, които не призовават Твоето име“ (Еремия 10:25). Нима не важи същото за вас, които изобщо не се обръщате към Бога? Какво ще правите, когато бъдете осъдени на вечни мъки в ада, защото не сте поискали да търсите небето? Кой би се трогнал от мъката на хора като вас, които не са смятали за нужно да молят за милост? Казвам ви, гарваните и кучетата ще се изправят на съд срещу вас. Всички те, според вида си, с шум и различни движения показват, че искат храна и вода, докато вие нямате желание да молите за небето, макар че в противен случай ще погинете завинаги в ада.

2. С тези думи порицавам хората, които пренебрегват, подиграват и подценяват Духа и молитвата в Духа. Какво ще правите, когато Бог ви поиска сметка за това? Нима Бог е изпратил в сърцата на вярващите Святия Си Дух, за да Му се надсмивате? Това ли означава да служите на Бога? И така ли показвате, че реформирате своята църква? Не е ли това характеристика на закоравели подлеци? О, ужасни лицемери! Не ви ли стига, че ще бъдете осъдени за греховете си срещу Закона, та съгрешавате и срещу Святия Дух?

Трябва ли святият, смирен, неосквернен Дух на благодатта, естеството на Бога, обещанието на Христос, Утешителят на Божиите деца, без Когото никой от нас не може да извърши нито едно угодно на Отца дело, „да ви бъде песен или поговорка“ (*вижте Плачът на Еремия 3:63; Псалм 69:11*) - обект на вашите подигравки, насмешки и презрение? Ако Бог изпраща Корей и всичките му последователи направо в ада, защото се бунтуват и говорят срещу Мойсей и Аарон, нима вие, които се подигравате с Христовия Дух, смятате, че ще избегнете наказанието (Числа 16:31-35; Евреи 10:29)? Не сте ли чели как постъпва Бог с Анания и Сапфира задето изричат една лъжа пред Святия Дух (Деяния 5:1-8)? Или със Симон магьосника задето принизява Духа (Деяния 8:18-22)? И дали грехът на хора като вас, които се бунтуват и противопоставят на служението, делата и помощта от страна на Духа за Божиите деца, ще бъде оценен като добродетел и ще остане ненаказан от Бога? Страшно е да похулите Духа на благодатта (Матей 12:31; Марк 3:30).

3. Горко на тези, които открито хулят Святия Дух, като презират и укоряват Неговите действия. Жалко и за тези, които се противопоставят на молитвата с Духа, като измислят свои, човешки образци. Хитрата измама на дявола се състои в това – да ни кара да ценим повече и да възприемаме по-добре човешките традиции, вместо да се молим с Духа. Също като отвратителната мерзост на Еровоам, който отклонява хората да не ходят в Йерусалим и да не се покланят на Бога както Той е заповядал. Това, разбира се, предизвиква Божия гняв към

израилтяните (III Царе 12:26-33). Човек би помислил, че Божието осъждане над лицемерите в древността ще накара хората, като чуват за това, да внимават и ще събуди у тях страх да не постъпват така. Но съвременните ни водачи напълно опровергават това предположение.

Този папа, епископ или друг издигнат Божи служител не си ли позволява отвратителна самонадеяност и наглост да определя начини за преклонение пред Бога, които Той не е заповядал! И когато даден човек, макар че иска да живее в мир с другите, не може заради съвестта си да приеме като един от най-превъзходните начини за поклонение на Бога нещо, което Бог никога не ни е заповядал, го обвиняват за бунтовник, размирник, заблуден, еретик, позор за църквата, съблазнител на хората и т.н. Господи, какви ли ще са плодовете, когато вместо Твоето учение се проповядват (по-точно се налагат) човешки традиции? Така се отхвърля и принизява Духът, а се превъзнася външната форма. Тези, които се молят с Духа, макар да са много смирени и свети хора, са смятани за фанатици, докато другите, които се молят с образци – за благочестиви християни! И как привържениците на подобна практика биха отговорили на стиха от Писанието, който заповядва на църквата да страни от хората, „имащи вид на благочестие, но са отречени от силата му“ (II Тимотей 3:5)?

В милостта Си Господ кара сърцата на хората да се стремят все повече да се молят с Духа и чрез силата Му да изливат душите си пред Бога.

6 - ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Ще завърша това изложение със следните съвети към вярващите:

1. Бъдете сигурни, че ако наистина вървите по Божия път, непременно ще се сблъскате с изкушения.
2. Очаквайте ги още от първия ден, в който влезете в Христовата общност.
3. Когато ви връхлетят, молете Бога да ви преведе през тях.
4. Пазете ревностно сърцата си, за да не ви заблудят на този свят по отношение на доказателствата за небето и на живота ви с Бога.
5. Бъдете бдителни за ласкателства на лъжебрата.
6. Живейте със силата на истината.
7. Гледайте най-вече към невидимите, вечните неща.
8. Внимавайте за малките грехове.
9. Пазете Божиите обещания живи в сърцата си.
10. Обновявайте делата си с вяра в кръвта на Христос.
11. Бъдете отговорни за Божието дело сред вашето поколение.

12. Стремете се да бъдете в предните редици като служители на това дело.

Благодатта да бъде с вас!

ВТОРА ЧАСТ - ПРЕСТОЛЪТ НА БЛАГОДАТТА

Затова нека пристъпваме с дръзновение към престола на благодатта, за да придобием милост и да намерим благодат, която да помага в подходящото време. (Евреи 4:16)

Посланието към евреите е създадено и завещано на Църквата от Святия Дух като едно задълбочено и подробно описание на първосвещеническото служение на Исус Христос и чудесните благословения, които получава чрез Него Божият народ. Тук се разкриват в пълнота както съвършенството на Исусовата Личност, така и величествената слава на Неговото служение, които превъзхождат в несравнима степен свещениците и тяхното служение според Закона в Стария Завет. За да четем най-ползотворно това Послание, Божият Дух ни призовава, на първо място, сериозно да се замислим колко превъзходно съвършена е личността на Христос: „Затова, свети братя“, вие които сте „участници в небесното призвание“, следователно вие, за които се отнася това дело на Святия Бог, „размислете за Апостола и Първосвещеника, Които ние изповядваме, Исус“ (Евреи 3:1). Обърнете внимание колко велик и колко достоен за това свято и славно призвание е Той – издигнат над всички небеса, превъзвишен Божи Син и Бог, равен на Отца. Помислете и за Неговата човешка природа – че е плът от нашата плът и макар че в самия Него няма грях, е напълно способен да съпреживее всички човешки страдания. Исус се вълнува от нашата участ, изпитва състрадание и жал, чувства нашите немощи и ни подкрепя в тях, готов изцяло да сподели човешката съдба. Нещо повече, от позицията на Своето величие и любов Той ни дава пълна увереност в Своето дело и ни подтиква смело да пристъпваме към престола на благодатта, където постоянно изпълнява служението Си: „Защото нямаме такъв първосвещеник, който да не може да състрадава с нас в нашите слабости, а имаме Един, Който е бил във всичко изкушен като нас, но пак е без грях. Затова нека пристъпваме с дръзновение към престола на благодатта“ (Евреи 4:15-16).

На първо място тези стихове съдържат призив, на второ – те подсказват, че ще имаме неизмерима полза, ако наистина осъществим на дело този призив, т.е. ако отидем смело при престола на благодатта: „Затова нека пристъпваме с дръзновение към престола на благодатта.“ В тези думи откриваме следните пет факта:

1. Бог има повече от един престол, в противен случай не би било нужно да се конкретизира, че става дума точно за „престола на благодатта“.

2. Посветените християни могат да различат един престол от друг, тъй като в тези стихове не е посочено точно къде се намира този престол и по какви белези може да се разпознае. Той ни е представен единствено с неговото название и това е достатъчно, за да знаят светиите как да пристъпят към него: „Затова нека пристъпване с дръзновение към престола на благодатта.“

3. За кого точно се отнася призивът: „Затова нека пристъпваме“? Кои са тези „ние“?

4. Как призованите трябва да дойдат – през завесата, смело и уверено: „Затова нека пристъпваме с дръзновение към престола на благодатта.“

5. Основанията за този призив са две: първо, имаме велик Първосвещеник, Който може да състрадава на нашите немощи: „Затова нека пристъпваме с дръзновение към престола на благодатта.“ И, второ, защото трябва да се развиваме в християнския си живот: „за да придобием милост и да намерим благодат“.

С Божията помощ ще разгледаме тези пет аспекта.

1 - БОГ ИМА ПОВЕЧЕ ОТ ЕДИН ПРЕСТОЛ

Той има престол на небето и престол на земята: „Господ, чийто престол е на небето“ и „В онова време ще нарекат Йерусалим престол Господен“ (Псалм 11:4; Еремия 3:17). Владее над ангелите и управлява църквата Си. „Бог господства в Яков и до краищата на земята“ (Псалм 59:13). Той има престол и върховна власт над князете и високопоставените в света. Владее или „съди сред боговете“ (Псалм 82:1). Бог има престол като Отец, а Христос от Своя престол възнаграждава всички предани и победили християни: „На този, който победи, ще дам да седне с Мен на Моя престол, както и Аз победих и седнах със Своя Отец на Неговия престол“ (Откровение 3:21).

Също така има престол на съда, където Бог чрез Христос ще седне във великия и страшен ден, за да произнесе последната или окончателна присъда над целия свят. И хората не могат да я избегнат по никакъв начин. Този престол е споменат в Новия Завет – Христос го нарича „славния Ми престол“ и „големия бял престол“ (Матей 25:31; Откровение 20:11). И когато седне там, присъствието Му ще бъде толкова страшно, че никой, който преди това не се е помирил с Бога чрез Него, няма да устои там.

Затова искам да посъветвам неразумните християни, когато отиват при Бога, да не се обръщат към Него произволно и необмислено. Нека когато се обръщат към Него за благословения, да отправят молитвата си непосредствено към престола на благодатта или към Бога, Който седи на този престол. Защото Той проявява милост и благодат само когато седи на престола на благодатта. Това е святото Му обиталище, извън което е страшен и суров към човешките синове, без да проявява снизхождение. Затова в последния ден, когато седне на престола на съда, Бог няма да се трогне от сълзите или нещастията на хората по света и няма да направи за тях нищо, с което поне малко да облекчи скърбите им. Така макар хората да Го възприемат както на тях им харесва, тогава Той няма да отвърне с милост, нито ще им даде тази изключителна благодат, която биха получили от престола на благодатта. Ето защо онези, които искат да се молят и да напредват, трябва да дойдат при Бога, Който седи на престола на благодатта: „Затова нека пристъпваме с дръзновение към престола на благодатта, за да придобием милост.“

Невярващите, заблудените и суеверните не разбират, че не получават нищо, защото се обръщат към Бога по своите измислени начини, а не според Словото. Попитайте плътския човек на кого се моли и той ще каже „На Бога.“ Попитайте го къде е този Бог и той ще отговори: „На небето.“ Но когато го запитате защо или въз основа на какво смятаме, че Той е там, човекът ще ви даде някакви обяснения, без да може да се обърне към Бога, Който е на престола на благодатта, както ни призовава авторът на Посланието: „Затова нека пристъпваме с дръзновение към престола на благодатта“. Ето защо такива хора се обръщат напразно към Бога – те не получават нищо, усилията и думите им са напълно безполезни. В такъв смисъл правилното разбиране за Бога и за това, как и къде можем да Го открием благ и милостив, е най-важно. Само тогава ще получим милостта и благодатта Му.

2 - ПОСВЕТЕНИТЕ ХРИСТИЯНИ МОГАТ ДА РАЗЛИЧАТ ЕДИН ПРЕСТОЛ ОТ ДРУГ

Вече изложих основанието за това заключение – престолът тук не е описан с отличителните му белези, по които да се разпознае, и не е посочено мястото, където се намира, а ни е представен единствено чрез названието му – престол на благодатта – и това е достатъчно, за да знаят светиите как да пристъпят към него: „Нека пристъпваме с дръзновение към престола на благодатта.“ Ще разгледаме този проблем в две части: първо ще се спрем на факта, че съществува престол на благодатта, второ – на способността, дадена на посветените християни да разпознават този престол сред всички останали престоли.

СЪЩЕСТВУВА ПРЕСТОЛ НА БЛАГОДАТТА

Това твърдение трябва да е вярно, защото то се подчертава в разглеждания стих. От друга страна, умилостивилището, което толкова пъти се споменава в Стария Завет, е негов образ, сянка или символ. Разликата в думите „място“ (умилостивилището буквално е „място за умилостивяване“) и „престол“ не опровергава тази теза, защото е нормално първообразът от духовния свят да бъде описан много по-величествено от неговия символ или сянка. Съвършенството на небесните неща е несравнимо със символа и сянката, чрез които те са ни представени на земята. Какво представлява кръвта на един жертвен овен, бик, вол или теле в сравнение с Христовата кръв? Можем ли да сравним земния Йерусалим в Ханаан, с новия Йерусалим, който ще слезе от небето? Или скинията, изработена от нетрайни материали, с Христовото тяло или самото небе? Педи да опишем подробно престола на благодатта и как можем да го разпознаваме, ще изясним самите понятия и вложения в тях смисъл.

Смисълът на понятието „благодат“

Под думата „благодат“ трябва да разбираме свободната, пълновластна и добра воля на Бога, според която Той действа чрез Христос в полза на Своя народ. Затова благодатта и милостта са понятия с различни значения. Милостта изразява съжаление или безгранично състрадание към нещастни и безпомощни създания, а благодатта означава, че в такива ситуации Бог действа по Своя воля

– не защото е повлиян от окаяното състояние на дадено същество, а воден от превъзходния Си, щедър замисъл. Нима сред загиналите в потопа или в изпепеления с огън от небето Содом не е имало създания, към които Бог да изпита жал? Без съмнение, са били мнозина. Но единствено Ной е получил Божието благоволение. Не защото сам по себе си е бил по-добър от останалите, а защото Бог се е отнесъл към него като снизходителен Господар и му е позволил да получи милостта на Неговата пълновластна воля. Но първоначално това не е така ясно разкрито, както се изяснява по-нататък. Затова мястото за умилостивяване в Стария Завет е наречено „умилостивилище“, а не престол на благодатта, както е тук. Но и в понятието „умилостивилище“ има величествена слава. То показва не само че Бог съчувства на хората, но и че там е постоянното място за Неговата почивка, където Той се оттегля, сяда и пребъдва, колкото и ужасна беда да сполети църквата Му. Това място е наречено „умилостивилището“, защото каквото и да се случва в света, то няма да е толкова ужасно и трагично, след като за църквата на Бога ще приключи с милост – нали там е мястото за Божията почивка. Затова, след като Бог сурово е заплашил и наказал Своята църква, която нарича „блудница“ според думите на пророк Езекиил, после обещава: „Така яростта Ми против теб ще се уталожить и ревността Ми спрямо теб ще престане; и аз ще утихна и няма вече да се гневя.“ По-нататък, когато говори за същите хора и за същото наказание, Той казва: „Обаче ще помня завета Си, сключен с теб в дните на младостта ти, и ще ти утвърдя вечен Завет.“ И още веднъж заявява: „А Моя завет с теб ще утвърдя; и ще познаеш, че аз съм Господ. За да си спомниш и да се засрамиш, и да не отвориш вече устата си от срам, когато ти простя всичко, което си сторила“ – казва Господ Йехова“ (Езекиил 16:42, 60-63). Тези и много други библейски пасажии потвърждават, че милостта е Божието място за почивка, точно там Бог ще се установи накрая и от там ще благословя Своята Църква, всички вярващи.

Все пак понятието „престол“, „престол на благодатта“ далеч превъзхожда по слава понятието „умилостивилище“, „място за умилостивяване“. Не само защото думата „благодат“ показва, че Бог във всичките Си дела за нашето спасение и опрощение действа свободно, като върховен Господар, въз основа на Своето благоволение и желание, а и защото самият Той казва, че благодатта Му е станала цар, „престол на благодатта“. Очевидно престолът е не само място за почивка, а и говори за високопоставеност и власт. Т.е. понятието „престол“, „престол на благодат“, съдържа в себе си смисълът, че Бог управлява и владее чрез Своята благодат. И Той върши това справедливо: „Така да царува благодатта чрез правдата и да докарва вечен живот чрез Исус Христос, нашият Господ“ (Римляни 5:21). Тук престолът на благодатта се споменава, за да ни покаже, че грехът, Сатана, смъртта и адът трябва да бъдат подчинени, защото предизвикват единствено немощ и гибел, а благодатта е живот и пълновластен господар над всички тях до пълното им унищожение.

Следователно така Бог заявява ясно, че е решен да управлява по този начин и обявява греха за Свой смъртен враг. Ето защо се казва: „където се умножи грехът, преумножи се благодатта“ (Римляни 5:20). Мъдростта и предвидливостта на управниците се състои точно в това – да вземат всички необходими мерки срещу бунтовници и размирници. Неслучайно още веднъж се подчертава:

„Грехът няма да ви владее, понеже не сте под закон, а под благодат“ (Римляни 6:14). Грехът иска да господства – и благодатта се стреми към същото. Но грехът няма да властва, защото няма престол в църквата сред благочестивите християни. Благодатта е царят. Тя има престол и Божият народ не е подвластен на греха, а на нея. В тези стихове чрез призива смело да пристъпват към благодатта за помощ вярващите всъщност са призовани да я познаят: „Затова нека пристъпваме с дръзновение към престола на благодатта, за да придобием милост и да намерим благодат, която да помага в подходящото време.“ Както царят има властта да даде помощ и утеха на своите поданици, когато са нападнати от врагове, така от престола на благодатта или от царуващата благодат идва помощ и подкрепа за Божия народ. Затова се казва: „Славен престол, от начало високопоставен, е мястото на светилището ни“ (Еремия 17:12). Тук християните намират прибежище от набезите на дявола, от бушуващата в тях самите похот и от яростта на нечестивите. Ето още един забележителен стих: „Ще стъпче беззаконията ни; и Ти ще хвърлиш всичките им грехове в морските дълбочини“ (Михей 7:19). Бог няма равен на Себе Си по милостта, която проявява, и по радостта от спасението на Своя народ: „Кой е Бог като Теб, Който прощава беззаконие и не се взира в престъплението на останалите от наследството Си? Не държи гнева си винаги, защото Му е угодно да показва милост“ (Михей 7:18). И така, милостта и благодатта са се възкачили на престол, за да царуват. Несъмнено ще победят всичко, и то с истински триумф. „Милостта тържествува над съда“ (Яков 2:13). Да, милостта тържествува, когато победи греха и подчини грешника на Бога и на собственото му спасение, което ни е разкрито още по-ясно в Притчата за блудния син (Лука 15 гл.).

Към какви изводи ни насочва понятието „престол на благодатта“

1. Хората, приели вярата в Христос, не са напълно и във всякакъв смисъл свободни от греха. В противен случай нямаше да е необходимо да се обръщат към престола на благодатта. Щом се казва, че у Бога съществува благодат, това означава, че у вярващите има грях. И щом се казва, че благодатта царува на престол, това предполага, че и грехът може да се възкачи на престола, да властва над Божиите деца и да ги управлява. Това е очевидно и от думите на апостол Павел: „Да не царува грехът във вашето смъртно тяло, за да не се покорявате на неговите страсти“ (Римляни 6:12). И както се сочи в нашия текст, единственият начин да се опазим от греха е да се обръщаме за помощ към престола на благодатта.

2. От този стих става ясно, че в определени моменти и най-посветените християни на света могат да бъдат силно изкушени от живеещия у тях грях и биха се избавили от падение вследствие на неговия натиск само ако молят за помощ небето и престола на благодатта. Това са трудните моменти, когато пътникът, почукал на вратата на Давид, идва и при нас (II Царе 12 гл.); когато Сатана ни „пресеява като жито“, както постъпва с Петър (Лука 22:31); когато понасяме удари или имаме трън в плътта си като Павел (II Коринтяни 12:7-8). Защо и как се случва така, че истински посветени вярващи понякога са подложени на такъв силен натиск от страна на греха? В тях самите, т.е. в плътското им естество, няма нищо добро, ето защо са склонни да се поддадат на

дявола и неговите съблазни, което ще обрече душата им на гибел. Но сега имаме като дар престола на благодатта, към който можем и трябва „винаги да се обръщаме“ според думите на Давид (Псалм 71:3).

3. Понякога християните са изправени пред непосредствена опасност от падение, в други случаи вече са паднали, при това толкова ниско, че със свои сили не биха могли да станат. Причината е, че не са изпълнявали искрено онова, към което ги напътства този стих. Те не са пребъждали в молитва пред престола за благодатта, която ще ги избави. Защото, според казаното тук, ако бяха постъпвали така, със сигурност щяха да избегнат това падение и да получат помощ в трудния момент. Вината на тези християни е: „Но, ти, Якове, не Ме призова; и ти, Израилю, се отегчи от Мен“ (Исая 43:22). Затова те са опозорени и предадени за поругание (Исая 43:28). Тези, които са на ръба на падението, могат да се предпазят, ако дойдат при престола на благодатта, а тези, които вече са паднали, могат да се изправят чрез скиптъра на любовта, протегнат към тях от там. Възможно е хората да паднат поради греха, но не са способни да се изправят сами, без помощта на благодатта. Затова е добре да се стремим към по-пълно познание за този престол на благодатта, откъдето, както разбираме, идва нашата помощ и чрез който можем да устояваме.

Какво представлява престолът на благодатта

Това е човешката природа, т.е. сърцето и душата на Исус Христос, в които Бог пребъдва във вечна почивка, изпълнен с любов към вярващите, тъй като Синът ги е помирил с Него чрез жертвата на плътското Си тяло на земята. В Исая 22:22-23 Бог казва: „И ще положи на рамото му ключа на Давидовия дом; той ще отваря и никой няма да затваря, и ще затваря и никой няма да отваря; и ще го закрепя като гвоздей на твърдо място; и той ще бъде славен престол на бащиния си дом.“ Тъкмо чрез този престол вярващите могат да дойдат при своя Отец. Защото те винаги ще Го намерят там, когато, както се казва в Писанието, чрез Христос са се примирили с Бога, т.е. не им се вменяват прегрешенията и греховете (II Коринтяни 5:19). Без човешката природа на Христос е невъзможно да намерим този престол на благодатта нито на земята, нито на небето и в такъв случай не можем да открием нищо, което да представлява Божията почивка. Сам Бог заявява: „Този е възлюбеният Ми Син, в Когото е Моето благоволение“ (Матей 3:17) и не е изричал такива думи за никой друг. Затова единствено в Исус Христос ние имаме мир с Бога. Още повече, че благодатта може да ни даде само справедливо, тъй като Законът и нашият грях не позволяват какъвто и да било друг път (Битие 3:24). Представете си, че човешката природа на Христос не съществува, и вижте дали ще откриете ОНОВА, което би станало такава жертва за оправдание на човешкия грях, заради която Бог ще прости и ще отреди благодатта завинаги да царува над нас по този начин. А тя царува единствено и само чрез праведност или справедливо отсъждане, т.е. чрез Исус Христос! Затова именно Исус Христос е престолът на благодатта, чрез който тя царува над Божиите деца (Римляни 5:21).

Ето още един стих в доказателство: „И видях между престола... че стоеше Агнец, като заклан“ (Откровение 5:6). Тук ни е разкрита причината за нашия свободен достъп до благодатта – това е Агнецът, заклан или пренесен в жертва за нашите

грехове, който стои „между престола и четирите живи същества, между тях и старейшините“ в небесното царство. Защото на този Агнец, Който сега стои „сред“ престола (СИ) „като заклан“, принадлежи великата заслуга за всяка благодат, на която ние се радваме. И въпреки че от стиха в Откровение може да ни се стори, че престолът и Агнецът са две различни неща, все пак Божият Агнец е престолът, макар и не в качеството си на агне или жертвоприношение, а като Човек, който чрез жертвата Си е прокарал път да се излива реката на благодатта в света. Божият син, Исус Христос, е ВСИЧКО – престолът, жертвеникът, свещеникът, жертвата, но Той е всичко това в различни случаи. Исус не е престолът, когато е Първосвещеникът; не е Първосвещеникът, когато е жертвата; не е жертвата, когато е жертвеникът, но наистина е всичко това. Освен Него не съществува друг престол на благодатта, друг Първосвещеник, друга умилюстителна жертва.

И така, Исус Христос в Неговата човешка природа е престолът на благодатта. Когато приема човешко естество, Той извършва докрай всичко необходимо, за да бъде възможно изливането на благодатта към хората. И това не само е Божието място за почивка, но чрез и от този славен престол благодатта на Бога ще властва завинаги над дявола, смъртта, греха, ада и гроба. Човешката природа на Христос е наречена също скиния на Бога, тъй като пълнотата на божественото триединство обитава телесно в нея. Тя е домът на Бога, Неговото място за почивка, царският Му престол. Бог върши всичко във и чрез нея.

Къде е издигнат престолът на благодатта

За да отговорим на този въпрос, трябва да разгледаме образа символ на престола на благодатта в Стария Завет – умилюстителното, разположено не във външния двор или зад първата завеса в скинията (Евреи 9:3-5), т.е. не в света, не и в Църквата на земята, а в Светая Светих, зад втората завеса, с други думи, Христовата плът (Евреи 10:20). Точно там се намира този Божи престол – и никъде другаде на земята. След като е наречен Божи престол, престол на благодатта, и се намира там, това свидетелства, че е най-висшият и най-достойният за почит. В Библията се казва, че Христос е възвисен над всички небеса и че името Му е над всяко друго име. Затова онзи, който отива при престола на благодатта, трябва да знае как да пристъпи към него. Не просто с външни действия, а с цялото си сърце, не като се представи сам пред Бога, а чрез Първосвещеника, защото така е и при образа символ в Стария Завет (Евреи 9:7). Тогава само първосвещеникът е можел да влиза зад втората завеса, при умилюстителното, и той е представял целия народ, тъй като е принасял жертва за тях. Следователно, това се изисква и от всички, които пристъпват към престола на благодатта. Те трябва да отидат при Бога – Който е въздигнат на престол в Христос – чрез Христос, тъй като Той е Първосвещеникът на Божията църква. Само чрез Него биха могли да влязат в Пресвятото място, при Бога.

Освен че се намира в Пресвятото място, а не в света или в църквата на земята, престолът на Бога е разположен над самия Ковчег на Завета. Така е и с умилюстителното – то се е намирало в Светая Светих, над Ковчег на Завета (Второзаконие 10:1-5; III Цар. 8:9; II Летописи 5:10). Какво представлява Ковчегът на Завета? Мястото, където се пази Законът. Заветът всъщност съдържа Закона,

т.е. плочите, съхранявани в този ковчег. Той е в Пресвятото място, а умилостивилището е разположено върху него, както Бог заповядва на Мойсей: „Да направиш ковчег“ и „да направиш умилостивилище“. Ковчегът да бъде наречен Ковчег на Завета и там „да поставиш плочите на свидетелството, което ще ти дам“, т.е. Закона, „и да положат умилостивилището върху ковчега... Там ще се срещам с теб; и отгоре на умилостивилището, между двата херувима, които са върху“, т.е. над „Ковчег на Завета“, „и които осеняваха умилостивилището“ (Изход 25:16:22; Евреи 9:5).

Това е предобразът според старозаветните наредби, чрез който научаваме на какво да обръщаме внимание, когато днес се покланяме на Бога. И така, ковчегът е направен и двете каменни плочи, върху които е записан Законът, са сложени в него (Второзаконие 10:2-5). Ковчегът с плочите е поставен в Пресвятото място, а умилостивилището е разположено над него. Според мене така Святият Дух ни показва, че благодатта седи на престол, който е издигнат по-високо от Закона, т.е. тя е над Закона. Следователно тази благодат трябва да има по-голяма власт от Закона. Следователно тази благодат трябва да има по-голяма власт от Закона, въпреки всичките негови присъди и наказания. Тя седи на престол, а Законът – не. И вместо да обвинява този престол, Законът го оправдава и одобрява. Защото макар че осъжда всички хора, той изключва Христос, Който в човешката Си природа е самият престол на благодатта. Него Законът, както казах, не само не обвинява, но одобрява и приема всичките Му дела. Нещо повече, Законът дава на Христос правото да бъде престол на благодатта и да бъде издигнат над самия него. Това е факт заради мъдростта и святостта, които са също характеристики на Закона. И така, Божият престол, престолът на благодатта, се намира над Ковчег на Завета. Там седят Бог и благодатта, царуват и позволяват на грешниците да идват в Неговото присъствие за благодат и милост. Допуснати са само тези грешници, които преди това са се измили в медния умивалник, приготвен за ритуално очистване (за това ще говорим повече по-нататък). Вижте мъдростта на Бога в тази наредба – да постави в такава близост Закона и Христос, Ковчег на Завета и умилостивилището или престола на благодатта.

Защо Законът и умилостивилището са разположени в такава близост

1. За да се напомня на хората, които пристъпват към престола на благодатта и вече са застанали там, че все още са грешници: „Понеже чрез Закона става само познаването на греха“ (Римляни 3:20). Точно там пред погледа ни е Ковчегът с плочите, в които се осъжда всяка плът. Наистина е необходимо да го виждаме, защото непосредствено над него се намира умилостивилището или престолът на благодатта. Така тези, които са дошли при Бога и Неговия престол на благодат, за да получат милост, са подтикнати чрез самия Закон да се замислят за себе си, за своите грехове и за нуждата си от още благодат. В книгата Изход 38:8 четем, че медният умивалник и неговата подложка са направени от огледалата на жените, които са се събирали при вратата на скинията. И според мене така са напомняли на хората, дошли да се измият там, че трябва да огледат и осъзнаят своята нечистота. С други думи, Законът е поставен редом с умилостивилището, но под него, за да припомним на хората, дошли за милост при престола на благодатта, че все още са грешници.

2. Другата цел на Бога е да ни подбуди да се молим и да ни подтикне към повече усърдие в духа, когато дойдем при този престол. Ако един крал заповяда да поставят секира и въже за бесене пред поданиците му, дошли да просят милост от него, това ще ги накара още по-настойчиво да молят за пощада, още по-смирено и ревностно да призовават негово величество към снизхождение. Но умилостивилището се намира отгоре, то е над Ковчегата и плочите на свидетелството в него. И това ни насърчава да очакваме доброто. Обърнете внимание, че макар Законът също да е в Светая Светих, където влизаме, все пак над него тържествуващо се издигат умилостивилището и престолът на благодатта, към който трябва да гледаме и да отправяме нашите молитви. Нека пристъпваме с дръзновение към този престол, независимо че Ковчегът на Завета е до него, защото Законът не може да ни навреди, когато благодатта е толкова близо. Освен това сега Бог не е в Закона, а седи на престола на благодатта, който е над него, за да ни дава опрощение и благодат и да ни помага в трудни времена.

Това може да ориентира хората къде всъщност се намират, когато са във вътрешните си стаички, за да се молят. Не се ли обезкуражавате най-много по време на молитва? Послушайте ме – не сте далеч от престола на благодатта. Причината за вашето обезсърчение е, че гледате в Ковчегата на Завета, а Бог е заявил, че който погледне в него, ще умре (I Царе 6:19). Ако наистина сте толкова близо, че да осъзнавате своите грехове, след като сте се огледали в плочите на свидетелството, повдигнете очи малко по-нагоре и ще откриете, че съществува умилостивилище и престол на благодатта, при който можете да отидете и чрез който ще бъдете спасени. Когато Давид се моли на Бога, той казва, че ще отправя молитвите си към Него и ще очаква (Псалм 5:3 – на английски буквално е „ще гледам нагоре“). Сякаш влага такъв смисъл в думите си: „Когато се моля, ще увещавам молитвите си: „Въздигайте се нагоре и не стойте при Ковчегата на Завета, защото там са Законът и осъждението. Възнасяйте се нависоко, към престола над него, защото Бог е там и там е благодатта, от която ще получите всичко необходимо за трудни времена.“ Може да има и хора, които не знаят какво означава това. Те никога не са разбирали своя грях и осъждението за него, когато са коленичили в молитва, и следователно никога не са се обезсърчавали от собственото си положение на грешници, нито са изпитвали нужда да търсят помощ отгоре, тъй като всъщност не съзнават тази своя потребност. За такива хора ще кажа, че стихът, който разглеждаме, не ги засяга и че те не могат да отидат при този престол, преди да бъдат подготвени за това, както ще обясня по-нататък.

КАК ПОСВЕТЕНИТЕ ХРИСТИЯНИ РАЗЛИЧАВАТ ПРЕСТОЛА НА БЛАГОДАТТА ОТ ДРУГИТЕ ПРЕСТОЛИ

Първо, около престола на благодатта има „дъга, която изглежда като смарагд“ (Откровение 4:1-3). Това е първото видение на апостол Йоан, след като е получил посланията за седемте църкви. Преди това Господ му се явява в едно величествено видение и му казва: „Бях мъртъв, и, ето, живея до вечни векове; и имам ключовете на смъртта и на ада“ (Откровение 1:18). Това е добра подготовка за делото, към което е призован – да може с по-голяма жар,

посвещение и увереност да свидетелства за истината, която Господ му е поверил да разкрие на църквите. Така преди да започне с пророчествата за предстоящите събития, Йоан чува глас и получава видение. Гласът отначало му нарежда: „Въздигни се тук“ и първото, което вижда, е престол с дъга около него. Ето разказа на апостола: „Внезапно бях обзет от Духа и, ето, беше поставен престол на небето и на престола седеше Един. И Седналият приличаше на камък яспис и сардис; около престола имаше и дъга, която изглеждаше като смарагд“ (Откровение 4:1-3).

Дъгата се споменава за първи път в Божието Слово в Стария Завет и там откриваме нейния духовен смисъл – тя е знак, потвърждаващ Завета на Бога с Ной – никога повече да не залива земята с потоп. Бог казва: „Поставям дъгата Си в облака и тя ще бъде белег на Завет между Мен и земята. Когато докарам облак на земята, дъгата ще се яви в облака; и ще си спомня Завета Си, който е между Мен и вас и всичко живо от всяка твар; и водата няма вече да стане потоп за изтреблението на всяка твар“ (Битие 9:13-15). Следователно, дъгата първо е използвана като знак за Божия Завет на милост и благоволение към света, но това не е единственото ѝ предназначение, тъй като този Завет е само сянка на Завета на благодатта, който Бог сключва със Своите избрани чрез Христос, а тази дъга – само сянка на белега, че Заветът на благодатта е неотменим и вечен. По-нататък за дъгата се говори в Езекиил 1 гл., където са описани само прекрасните ѝ цветове и сиянието ѝ. Там се казва, че тя наподобява славата на Онзи, когото пророкът вижда седнал на престол (ст. 28). Славата – т.е. свещеническите Му одежди, защото Той е свещеник на престола и одеждите му са Неговата слава и великолепие (Захария 6:13). Свещеническата Му мантия е дрехата на благословената Му праведност, с чиито дълги поли покрива голотата на греха, извършен от Неговите избрани, и с чието съвършенство ги „украсява“ и им придава достойнство и чест: „Като невеста, накитена с украшенията си“ (Изход 28:2; Езекиил 16:8; Ис. 61:10).

Трети път за дъга се говори в Откровението на Йоан – дъгата около престола на благодатта. Дъга, която е белег на Завета, на неговата вечност. И този белег показва как „изглежда“ Човекът Христос. Т.е. каква е Неговата свещеническа дреха, Неговата праведност: „от това, което се виждаше, че е кръстът му, и нагоре, и от това, което се виждаше, че е кръстът му, и надолу“ (Езекиил 1:27). Тази дреха е дълга до нозете Му, както е описана в Откровението на Йоан (1:13). „Какъвто е изгледът на дъгата в облака в дъждовен ден, такъв беше изгледът на заобикалящото го сияние. Това беше изгледът на подобие на Господната слава“ (Езекиил 1:28). Следователно можем да направим извода, че дъгата около престола на благодатта, на който Бог седи, за да слуша и отговаря на молитвите на Своя народ, символизира покорството и праведността на Исус Христос, с които в дните на земния Си живот е изпълнил Божията воля заради вярващите. Той е удовлетворил Божията справедливост и е оправдал своите, за да бъдат приети от Отца. Тази праведност, която сияе с много по-голяма слава пред очите на Бога, отколкото дъгата в облака – пред нашите очи, според думите на Йоан, огражда Божия престол. С каква цел? За да бъде видяна! От кого? От Бога и Неговия народ – когато хората идват да се молят и когато Бог трябва да ги чуе и да им отговори. Небесният ни Отец казва: „Дъгата ще бъде в облака; и

ще я гледам, за да си напомням вечния Завет между Бога и всичко живо от всяка твар, което е на земята“ (Бит. 9:16). Дъгата е предназначена не само за Божиите очи, но и за нас. Тя е около престола, за да я виждат Йоан и събратята му – блестяща като смарагд.

Чели сме за великолепия престол на Соломон, изработен от слонова кост, без да има равен на себе си в което и да било земно царство. Но Соломон не е искал дъгата да бъде пред погледа му – тя се е намирала отзад, изобразена в „кръглия връх на престола“ (III Царе 10:18-20). При Божия престол обаче дъгата е отпред, за да се вижда. При Соломон тя е само сянка и образ, затова е разположена отзад, но при Божия престол е самата същност, първообразът, затова трябва да е пред погледа на Бога и на Неговия народ. Дъгата е много точен символ на Христовата праведност в следните аспекти:

1. Дъгата е явление, което се дължи на слънчевата светлина в небесния свод. Праведността, която обгражда престола на благодатта, е делото на Божия Син.
2. Дъгата е белег, че Божият гняв, излял се в потопа, вече е утихнал. Поради Христовата праведност Бог ни прощава всички грехове и беззакония.
3. Дъгата изгрява в облака, за да може грешникът да я види и да се увери във всеобщата Божия милост към всичко съществуващо. Христовата праведност ни е разкрита в Словото, за да повярваме чрез нея в конкретната милост, която Бог показва на всеки човек чрез Своя Син.
4. Дъгата обикновено се вижда докато вали или след дъжда, а Христовата праведност се разбира чрез вярата или – веднага след като осъзнаем Божия гняв.
5. В някои случаи виждаме дъгата по-ясно. Така е и с праведността – виждаме я според яснотата в духовния взор на вярата ни.
6. Дъгата има свойството да обагрят в своето сияние всяко нещо, което наблюдаваме през нея – растение, човек или животно. Така и Бог, когато погледне към грешниците през Христовата праведност, ги вижда преобразени и е готов да ги приеме. Защото сме станали прекрасни чрез Христовата хубост, с която Той ни е дарил заради Възлюбения Си Син (Езекиил 16:14; Ефесяни 1:6).

Второ. Можем да разпознаем престола на благодатта и по *Първосвещеника, Който постоянно служи пред него.* Първосвещеникът Христос стои пред Бога, облечен в първосвещеническите си одежди, и непрекъснато се застъпва за нас да бъдем приети там. Както вече казах, Христос е и Първосвещеникът, и престолът, и жертвата, и жертвеникът. В един смисъл Той е престолът, в друг – Първосвещеникът. Когато става наш помирител с Бога, Той е и Първосвещеникът, и жертвата, и жертвеникът.

Във функцията Си на Първосвещеник е описан като ангел, който идва и застава пред кадилния жертвеник, а да кади тамян за Църквата през цялото време, докато седемте ангели известяват с тръбен звук изливането на Божия гняв върху невярващия свят. Целта е да не погинат от гнева и Божиите избрани. Апостол

Йоан пише: „И дойде друг ангел и застана пред олтара, като държеше златна кадилница; и на него бе даден много тамян, за да го прибави към молитвите на всички светии над златния олтар, който беше пред престола. А кадилният дим се издигна пред Бога от ръката на ангела заедно с молитвите на светиите“ (Откровение 8:1-4).

И така пред престола, т.е. пред умилостивилището, стои Първосвещеникът. Това е мястото, определено от Бога, за кадилния жертвеник (Изход 30:1-7). Жертвеникът за кадене на тамян в старозаветната скиния е трябвало да бъде обкован с чисто злато, но небесният жертвеник е целият от злато, както ни разкрива Светият Дух. Този престол е умилостивилището или престолът на благодатта, при който сме призовани да отидем. И както виждате, тук е ангелът, Първосвещеникът със златната кадилница и тамяна, готов да ни служи. Защото от тези стихове разбираме, че Първосвещеникът принася тамяна в Пресвятото място заедно с молитвите на всички светии, които чакат отвън (Лука 1:10). И така, при или пред престола на благодатта стои Първосвещеникът на нашето умилостивение и в златната кадилница в ръката Му има много тамян, изпълващ с благоухание молитвите на светиите, дошли там за благодат и милост, които да им помогнат в трудни времена. Той стои там и е наречен ангел, защото наистина е Ангелът на Божието присъствие и Вестителят на Неговия Завет.

Сега нека видим как първосвещеникът в Стария Завет прави принос на кадилния жертвеник. Когато влиза да извърши застъпническото си служение за светиите пред престола, той трябва да бъде облечен в своите свещени одежди. В противен случай би умрял. Основните елементи на това свещено облекло са: „нагръдник и ефод, мантия и пъстротъкан хитон, митра и пояс“ (Изход 28:4). В Откровение 1 гл. те са споменати като облеклото на Човешкия Син и по принцип ни показват, че Той е облечен с праведност и препасан с истина и вяроност, защото това е поясът на кръста Му, който Го укрепява (Исая 11:5). Също така Първосвещеникът носи върху сърцето Си имената на Израилевите чеда, които наистина са израилтяни, също както върху нагръдника на Аарон са изписани имената на дванайсетте племена на Израел. И както Аарон е длъжен да издържа тежестта на дванайсетте камъка на раменете си, така Христос носи нашето бреме върху Своето сърце (Исая 22:21).

Следователно, виждаме нашия Първосвещеник в Пресвятото място и да принася тамян върху златния кадилен жертвеник, т.е. пред престола. Затова, когато отидете при „престола на благодатта“, търсете Христос и не се задоволявайте, докато освен Бог Отец не откриете и Него там. Без Христос като Първосвещеник нищо не би било възможно. Той е престолът и без Него Бог не би разполагал с място за почивка, където да бъде в мир с нас. Христос е Първосвещеник, без Когото не можем да дойдем при Бога, защото само чрез Него Бог приема нашите духовни жертви (I Петър 2:5). „И така, чрез Него нека принасяме на Бога непрестанно хвалебна жертва, т.е. плод от устни, които изповядват Неговото име“ (Евреи 13:15). И за наше наставление нека не забравяме, че както Бог Го е избрал и Го е направил Свой престол на благодатта, така и се е заклел, че ще Го приеме завинаги като Първосвещеник в Своето светилище. За качествата на Неговото естество, които отговарят на това призвание, ще говорим по-нататък. Засега трябва да знаем, че без Него не можем да стигнем до Бога.

Не е пресилено, ако кажа, че дъгата над Исусовата глава в известен смисъл е свързана с положението Му на Първосвещеник и спада към Неговите свещени одежди, които блестят с красота, великолепие, слава и са сравнени с нейното сияние и цветовете ѝ (Откровение 10:1; Езекиил 1 гл.). И по каква друга причина би носил дъгата над главата Си, освен за да ни покаже, че знакът за вечния Завет на благодатта може да се открие само у Него. Той я носи като митра или златна лента и винаги може да се позовава на нея пред Бога и да моли за покоряване на света, и за доброто на Своя народ.

Трето. Трябва да разпознаваме престола на благодатта и по *жертвата, която е представена там*. Първосвещеникът не е можел да влиза в Пресвятото място и да се доближава до умилостивилището (което, както видяхме, е символ на престола на благодатта) „без кръв“. „А във втората [част на скинията] веднъж в годината влизаше само първосвещеникът, и то не без кръв, която принасяше за себе си и за греховете на народа“ (Евреи 9:7). Първосвещеникът е трябвало да вземе кръвта от жертвата, да я поръси седем пъти пред Господа, т.е. пред умилостивилището или престола на благодатта, и да намаже с нея роговете на кадилния жертвеник (Левит 4:5-7; 16:13-16). И така, можем да разпознаем престола на благодатта по поръсената върху него кръв и по умилостивението, извършено там чрез нея. Пред престола на благодатта имаме Първосвещеник и жертва. Той принася Своята изкупителна жертва за греховете на всички, които имат право да дойдат с дръзновение при престола на благодатта. Ето защо се казва, че „сред престола“ (СИ) стои „Агнец, като заклан“ (Откровение 5:6). Тези думи разкриват, че нашата жертва е „сред престола“, с белезите на страданието и смъртта върху нея. Тя показва пред Бога раните от тръните, гвоздеите, копието, напомня Му как е била обезобразена от ударите и кръвта, за да изпълни Неговата заповед да даде Себе Си в откуп за Своя народ. Защото независимо от факта, че тялото Му е възвисено и прославено в небето, Господ Исус Христос не би могъл да забрави деня, в който е умрял за нашите грехове. Най-вече защото смъртта, с която е умрял, и кръвта, която е пролял на кръста заради беззаконията ни, придават стойност и сила на Неговото застъпническо служение.

Не съществува гледка, която би покрусила по-силно Божието сърце от душевните мъки и раните по тялото на собствения Му Син, пострадал заради нашите прегрешения. Затова се казва, че Агнецът е „сред престола“ като умрял или заклан и че „Агнецът, Който е посред престола, ще им бъде Пастир“ (Откровение 7:17). Агнецът, т.е. Божият Син като жертва, ще бъде винаги „посред престола“, за да се грижи за Своя народ и да го утешава. Той е престолът, Първосвещеникът, жертвата. Но тогава как може да е „посред престола“ като Агнец? Според мене смисълът в това видение на Йоан е следният: тъй като е преминал през смъртта и е пролял кръвта Си, Христос е Този, Който ни помирява с Бога. Фактът, че е принесен като жертва за греховете ни, е най-сериозното основание, на което Той се позовава като Първосвещеник, когато моли да получим благодат, милост и слава (Евреи 9:12). Чрез кръвта Си Исус влиза в Пресвятото място и чрез нея извършва умилостивение там. Тази „кръв говори за нас по-добри неща от Авеловата“ кръв за Каин (ср. Евреи 12:24). Чрез Христовата кръв можем да влезем смело в Светая Светих (Евреи 10:19).

Затова не бива да се учудваме, че Го виждаме като Агнец, който е бил заклан, и то „посред престола“ на благодатта в небесното светилище.

И така, докато мислите за Христос като престол на благодатта, не забравяйте, че Той е и Първосвещеникът, и жертвата. Като Първосвещеник Той извършва умилостивението, а умилостивението за грях се прави с жертвоприношение. Но тъй като е и жертвата, Христос е същевременно обект на това действие, т.е. страдащият. Като Първосвещеник обаче Той е субект на действието – сам принася Себе Си в жертва. Когато Го разглеждаме като жертвеник, Исус се изявява като Бог, защото чрез и със силата на Своята божествена природа, Той се принася в жертва. Следователно, жертвеникът не е кръстът, както се заблуждават някои. Но като престол на благодатта трябва да Го възприемаме в съвсем различен аспект от предишните три. Искате ли да разпознаете престола на благодатта, където седи Бог, за да изслушва молитвите и да дава благодат? Насочете духовния си взор нагоре и търсете, докато откриете Агнеца там – Агнеца „като заклан“, - защото по това ще разберете, че сте открили този престол. За молящия се човек, който е дошъл да търси благодат, е благословена гледката на заклания Агнец „посред престола“! Тя му дава увереност, че се намира точно там.

И трябва да я търсите с много усърдие, защото без кръв няма опрощение. Този, който очаква да получи благодат от Бога, но влиза в светилището без кръвта на Исус, ще разбере, че греши, и ще намери вместо „жив път“ гибел (Евреи 10:20). Защото ако само тази кръв може да измоли Божията прошка, как бихме я получили без истинска вяра в нея? Оправдани сме чрез Христовата кръв, чрез вярата си в тази кръв (Римляни 5:6-9). Затова, когато пристъпвате към престола на благодатта, търсете усърдно Агнеца „като заклан“. Тогава не само ще имате знак, че принасяте вашите молитви пред Бога, където трябва и както трябва, но също ще откриете колко важно е сърцето ви да бъде съкрушено, смирено, меко, покорно в отношението си към Бога. Гледката на „Агнеца като заклан“ разтърсва духа на човека, който е коленичил пред престола на благодатта за милост, особено когато разбере, че не молитвите, сълзите или нуждите му карат Бога на благодатта да отвърне с милост на него, недостойния, а – единствено кръвта на Агнеца.

Четвърто. Трябва да разпознаваме престола на благодатта по *потоците благодат, които непрестанно извира от него*, като река, която се излива в света. Апостол Йоан пише: „След това ангелът ми показа река с вода на живот, бистра като кристал, която извираше от престола на Бога и на Агнеца“ (Откровение 22:1). Обърнете внимание, че и тук става дума за престол. Престолът на Бога, както видяхме, е човешката природа на Неговия Син и от този престол извира река, река с жива вода, чиста като кристал. Явно тази река идва от Бога чрез Агнеца, чрез Христос, Който като агне или жертва за грях е причината и основанието за изливането на реката. Вижте колко ясно ни е показано, че Агнецът е Този, чрез Когото извира реката на живота към нас. Бог е изворът, първоизточникът, а Христос – златният тръбопровод, чрез който хората получават живата вода. Йоан не казва тук: „престола на Агнеца“, а – „и на Агнеца“, за да поясни, че чрез Него тази река на благодат трябва да достигне до нас. Ако все пак има и нюанс, че тя извира от престола на Агнеца, целта е може

би да се разкрие, че Христос също има сила в качеството Си на посредник да изпраща река от благодат към Църквата. Следователно, заради Христос Бог дава тази река на живота и Христос е заслужил с делото Си властта и силата да върши същото. Това обяснява така често срещаният благослов в Посланията: „Благодат и мир да бъдат с вас от Бога, нашия Отец, и Господ Исус Христос“ (Римляни 1:7; I Коринтяни 1:3; II Коринтяни 1:2; Галатяни 1:3; Ефесяни 1:2; Филипаяни 1:2; Колосяни 1:2; I Солунци 1:1; II Солунци 1:2; Филимон 1:3) или „Благодат, милост, мир да бъде с теб от Бога Отца и Христос Исус, нашия Господ“ (II Тит 1:4; I Петрово 1:2). Защото Христос има властта заедно с Бог Отец да дава благодат и да прощава грехове (Йоан 5:21-26; Марк 2:10). Но нека се върнем към Откровение 22:1. За да ни покаже, че това е наистина престолът, от който извира реката на благодатта, апостолът използва израза „вода на живот“, изясняващ както естеството на благодатта, така и състоянието на човека, дошъл да я получи при този престол.

Божията благодат е наречена „вода на живот“, за да разберем, че всеки, който чрез Христос пие от тази река, открива и ще открие каква съживителна и обновяваща сила има в нея. Тя „ще стане в него“, т.е. в човека, който я пие, „извор на вода, която извира за вечен живот“ (Йоан 4:14). Тя дава живот и го поддържа. Нещо повече – сама се превръща в извор на живот в сърцето на всеки, който пие от нея, и ще съхрани духовното му здраве. Чрез нейната сила човекът ще бъде избавен завинаги и напълно от тление. Тя ще стане у него извор на вода, която носи вечен живот.

Този израз всъщност характеризира и положението на хората, които ще дойдат да пият от нея. Те не са здрави, а болни. Престолът на благодатта, както минералните извори и другите целебни води, привлича най-вече болните и сакатите, но е способен да разкрие своите лечебни свойства и на здравите. Водата, извираща от престола на благодатта, е лековита за душата (Езекиил 47:8-9). Затова, както при лековитите води в природата куците захвърлят патериците си, а болните разбират, че вече са се отървали от страданията си, така при престола на благодатта истински покаяните се грешници и жадуващите за милост оставят своите въздишки и сълзи и „Агнецът, Който е посред престола, ще им бъде Пастир и ще ги изведе при извори с течащи води“, където „Бог ще обърше всяка сълза от очите им“ (Откровение 7:17). Както Йосиф избърсва сълзите си и измива лицето си, когато вижда своя брат Вениамин, така Божиите светии ще измият душите си от скърби и сълзите им ще бъдат избърсани при престола на благодатта, където е Божият Вениамин или Синът на десницата Му.

За „водата на живота“, която извира от престола на благодатта, се казва, че е река – река с жива вода. На първо място това означава, че у Бога има изобилие от благодат, така, както в реката има много вода. В едно езеро, вир или водоем също има много вода, но в реката тя е несравнимо повече. От този престол се изливат реки и потоци жива вода, за да напоят всички, които идват при Бога, за да получат живот. Образът на реката показва не само изобилието от благодат, която се излива от Бога чрез Христос, но и неутолимата жажда на всеки, който според библейските напътствия идва за милост при престола на благодатта. Само реки са способни да утолят жаждата на такава душа – езера, вирове, водоеми не могат. В Йов 40:23 четем: „Ето, ако би приходила река, той не

трепери; не се смуцава, ако би се и Йордан устремил към устата му“ (Йов 40:23). За това свидетелства и Давид: „Както еленът пъхти за водните потоци, така и душата ми въздиша за Теб, Боже“ (Псалм 42:1). В такъв смисъл е и поканата: „Изобилно пийте“ (Песен на песните 5:1). Които са спасени, ще получат изобилие от благодат: „Тези, които получават изобилието на благодатта и на дара, т.е. правдата, ще царуват в живот чрез Единия, Исус Христос“ (Римляни 5:17). А в Исая 41:17 се казва: „Когато сиромасите и немотните потърсят вода, а няма, и езикът им съхне от жажда, Аз, Господ ще ги послушам, Аз, Израилевият Бог, няма да ги оставя.“ Но, Господи, как ще утолиш безграничната им жажда? „Ще отворя реки на голите височини и извори – сред долините; ще обърна пустинята на водни езера и сухата земя – на водни извори“ (Исая 41:18). Ето, водни езера, огромни като пустинята, за които бихме помислили, че ще напоят всяка жадна душа. Но не биха могли! Затова Той ще отвори реки, извори и потоци, за да напои пресъхналата душа и да утоли жаждата на всеки, който копнее за Божията благодат, докато бъде напълно задоволен. „Ще се напоят от най-доброто на дома Ти и от ръката на Твоите сладости ще им дадеш да пият. Защото в Теб е изворът на живота“ (Псалм 36:8-9).

За благодатта се казва, че извира като река от престола на Бога и на Агнеца, за да се подчертае нейната всеобщност. Водите ѝ текат в един общ поток. Затова и апостол Юда я нарича „общото спасение“ (Юда 1:3). В книгите на Езекиил и Захария се казва, че тя слиза към пустинята и се влива в морето, в света, за да изцери всички живи същества (Езекиил 47:8; Захария 14:8). Следователно, този стих (Откровение 22:1) ни разкрива какво означава да дойдеш при престол, където е символът на Завета на благодатта, където служи Първосвещеникът и „посред“ който е Агнецът „като заклан“. Оттам се изливат не капки, не отделни струйки, а реки от жива вода.

За благодатта, която извира от този престол и е оприличена на река с водата на живота, се казва още, че е чиста и бистра като кристал. „Бистра“, следователно не тъмна, мръсна, скована от студ. Неслучайно е използвано сравнение с кристала, който е прозрачен камък, с блясък, когато е огрян от светлината (Езекиил 34:19; Йов 6:15-16). Заради живота и духа в тази вода тя не потъмнява и остава бистра. И тъй като извира от престола, остава така чиста по цялото си течение. „Благословието Господно обогатява; и трудът на човека няма да прибави нищо“ (Притчи 10:22). Всички скърби, през които преминаваме като християни, произлизат от нас самите, не от престола на благодатта, защото той е мястото, където сълзите ни са обърсани и където захвърляме патериците си. Потоците на тази река са чисти и бистри – не кални и ледени, а топли и приятни. Техните „води веселят Божия град“ (Псалм 46:4).

Думите тук ни показват също, че тази вода действа сама, без никаква наша намеса. От престола на благодатта извира чиста благодат, без примеси – бистра благодат, изобилна благодат, на която не са необходими нашите праведни дела. Тя сама по себе си е достатъчна да задоволи нуждите ни, да изцери нашите болести и да ни помогне в трудни времена. Това е благодат, която избира, призовава, избавя и въвежда в слава. Точно затова всички трябва да възкликнем: „Благодат! Благодат на него!“ (Захартия 4:7).

Лето. Престола на благодатта можем да разпознаем и отличим не само по белезите, които изброихме дотук, но и по последиците на тяхното въздействие. Около престола има „двадесет и четири престола и... на престолите седяха двадесет и четирима старейшини, облечени в бели дрехи и на главите им златни венци“ (Откровение 4:4). Само за този престол са характерни такива белези. Но нека сега се спрем и върху резултатите от всичко това.

1. Престолите са предназначени за почивка и говорят за високопоставено положение – намират се около Божия престол (Откровение 14:13). „И двадесет и четиримата старейшини, седящи пред Бога на престолите си, паднаха на лицата си и се поклониха на Бога“ (Откровение 11:16). Тъй като първо се споменава за престолите, а после се казва, че старейшините седят на тях, явно местата за тях са приготвени, преди те да са приели вярата.

2. Предполагам, че старейшините са дванайсетте патриарси и дванайсетте апостоли или първите отци на църквите. Това са старейшините на двете вярващи в Бога общности: на юдеите и на тези, които са езичници по произход. За старейшините се говори и при пророк Исая – в известен смисъл те са отци на тези две вярващи общности (Исая 24:23). Старейшините можем да свържем и с двайсет и четиримата певци и пророци в Господния дом, за които четем в I Летописи 25:8-31, като всеки от тях има по дванайсет синове.

3. Фактът, старейшините седят на престолите, показва още, че те пребъдват в Божието присъствие. Думите на Отца към Сина: „Седи отдясно ми“ (Псалм 110:1) имат същия смисъл. Следователно, именно около престола на благодатта са наредени тези двайсет и четири престола, където седят двайсет и четиримата старейшини.

4. Белите им дрехи олицетворяват Христовата праведност и техните добри дела и слава. Това обаче не означава, че собствените им дела са ги издигнали до тук – те са били нечисти и са измити в кръвта на Агнеца. И все пак Бог ще възнагради всички Свои избрани за това, което са извършили от любов към Него. Нещо повече, след като са изпразнили дрехите си, т.е. делата си, те ще ги облекат като почетен знак пред престола на благодатта, което само по себе си е истинска благодат. Те „са опрали дрехите си и са ги избелили в кръвта на Агнеца. Затова са пред престола на Бога“ (Откровение 7:14-15). Очистили са се както други преди тях.

5. „И на главите им златни венци“ (Откровение 4:4). Това показва тяхната победа, потвърждава, че са царе и ще царуват с Бога завинаги (Откровение 5:10).

6. Но защо остават безмълвни? Нима се казва, че мълчат и не вършат нищо, докато седят пред престола на Бога? Не, те са призвани да пеят. Вече говорихме за двайсет и четиримата певци в Господния дом, които заедно със синовете си са били обучени да пеят хваления на Отца – общо двеста осемдесет и осем души (I Летописи 25:7). Те са символ на сто четирийсет и четирите хиляди изкупени от земята. За двайсет и четиримата певци в Господния дом и техните синове се казва, че пеят и свирят с кимвали, псалтири, арфи и че са „обучени“ и

„изкусни в Господните пеения“. За старейшините пред престола също се казва, че пеят и свирят с арфи пред Бога. И са толкова изкусни, че „никой не можеше да научи песента освен сто четиридесет и четирите хиляди, които са били изкупени от земята“ (Откровение 14:3).

В I Летописи става дума за два̀сет и четирима певци в Господния дом по времето на Давид, които в крайна сметка се оказват два̀сет и четири по дванайсет, а в Откровението се говори за също толкова старейшини, но завършекът е неизброимо множество: „След това видях, и, ето, голямо множество, което никой не можеше да изброи, от всеки народ и от всички племена и езици, стоящи пред престола и пред Агнеца, облечени в бели дрехи, с палмови клони в ръцете си, и викаха с висок глас: „Спасението е от нашия Бог, Който седи на престола, и от Агнеца!“ И всички ангели стояха около престола и около старейшините и четирите живи същества; и паднаха на лицето си пред престола и се поклониха на Бога“ (Откровение 7:9-11). Това неизброимо накрая приглася на песента, защото Йоан ги чува да викат: „Спасението е от нашия Бог и от Агнеца.“ Тази песен не може да научи никой друг освен изкупените от земята.

Какво невероятно насърчение е за човека, дошъл за милост при престола на благодатта, да види това огромно множество на техните престоли, облечени с белите си одежди, с палмови клони в ръцете и корони на главите, как пеят за спасението, осъществено от Бога и Агнеца. Сега отново се обръщам към отчаяните, към вас, които толкова се страхувате, че сте твърде недостойни поради големите си грехове, защото сред това безбройно множество от свирачи и арфисти, вече преминали в Божията слава, не забелязвате и един, който на земята да е бил нечестив грешник като вас. Разберете, че те са там заради вас – да ги видите и да се изпълните с надежда, когато узнаете каква благодат и милост е проявена към тях. Но както сте коленичили, помислете дали някои от тях не са вършили и по-големи злини от вас. И въпреки това им е дадено да седнат пред Бога, имат корони на главите, арфи в ръцете си и пеят за спасението от техния Бог и от Агнеца.

Апостолът ни е описал това безбройно множество от светии, които седят и пеят пред престола, за да ни насърчи. Те прославят Бога заради Неговата благодат и Агнеца заради Неговата кръв, чрез която са избавени от идващия гняв. „Два̀десет и четиримата старейшини паднаха пред Агнеца, като всеки държеше арфа и златни чаши, пълни с тамян, които са молитвите на светиите. Те пеяха нова песен като казваха: „Достоен си да вземеш книгата и да разпечаташ печатите ѝ; защото си бил заклан и със Своята кръв си изкупил за Бога човеци от всеки род и език, народ и племе и си ги направил царство и свещеници на нашия Бог; и те ще царуват на земята“ (Откровение 5:8-10). Вие, които сте изкушавани, все още ли не виждате престола на благодатта и множествата, които вече са при него, за да отдадат благодарност и слава на Този, Който седи на престола, и на Агнеца за вечни времена? Все още ли искате да захвърлите своята арфа, за да бродите унило по света, сякаш не съществува Бог, благодат и престол на благодатта, към който да се обърнете за милост и помощ в трудни времена? Само се заслушайте! Не чувате ли думите на светиите в небесното царство: „Достоен е Агнецът, Който е бил заклан, да приеме сила и богатство, премъдрост

и могъщество, почит, слава и благословение. И всяко създание, което е на небето“, където са те, „на земята“, където сте вие, „и под земята, и по морето, и всичко, което има в тях, чух да казват: „На Този, Който седи на престола, и на Агнеца да бъде благословение и почит, слава и господство, до вечни векове“ (Откровение 5:12-13).

Всичко това е написано за наше поучение, за да пребъдваме в надежда чрез търпението, твърдостта и утехата, които ни дава Писанието. За да могат отчаяните и обезсърчените да дойдат смело при престола на благодатта и да получат благодат и милост, които да им помогнат в трудни времена. Всички те благославят и благодарят. А вие ще мълчите ли? „Защото ние всички приехме от Неговата пълнота и благодат върху благодат“ (Йоан 1:16). Той няма да ви отхвърли. Неговата благодат не се е отдалечила, нито се е изчерпала, така че да не може вече да прощава, избавя и спасява грешници. Засрамете се! Откажете се от неверието! Не се ли убедихте, че всичко това е описано, за да ви насърчи да дойдете при престола на благодатта? Нима ще продължите да се колебаете и да отстъпвате, защото не сте измежду първите? Господ казва: „Който са първи, ще бъдат последни, последните – първи“ (Матей 19:30). Вижте хилядите, несметното и неизброимо множество, което стои пред престола, и бъдете дръзновени в надеждата си за Неговата милост.

Шесто. Престолът на благодатта може да бъде разпознат и по това, *което произтича от него*. Той се отличава от останалите престоли по тези „светкавици и гласове, и гърмежи“, които „излизат“ от него, както и по горящите пред него „седем огнени светила, които са седемте Божии духове“ (Откровение 4:5). В Откровение 8:5 също се споменава, че от кадилния жертвеник, който стои пред престола, „последваха гръмове и гласове, светкавици и трус“. Всички тези явления произлизат от Пресвятото място, където се намира престолът. Техен източник е именно престолът на благодатта и Седящият на него.

1. Можем да тълкуваме тези светкавици като просветлението, което Духът ни дава чрез благовестието (Евреи 10:32). Както се казва в Псалмите: „Погледнаха към Него“, Който е на престола, „и светнаха очите им“ (34:5), „Гласът на гърма Ти беше във вихрушката; светкавиците осветиха вселената“ (77:18) или „Светкавиците Му осветляват вселената; земята вижда и трепери“ (Псалм 97:4). Тези светкавици дават светлина на хората, които са в мрак. „Понеже Бог, Който е казал на светлината да изгрее от тъмнината, Той е, Който е огрял в сърцата ни, за да се просвети светът с познаването на Божията слава в лицето на Исус Христос“ (II Коринтяни 4:6). От този престол е изпратена светлината, която поваля Павел от коня, когато пътува към Дамаск, за да унищожи вярата и да преследва хората, които я изповядват (Деяния 9:3). Това са светкавиците, които карат грешниците да разберат своето окаяно състояние и им показват пътя да излязат от него. А вие самите осъзнали ли сте колко жалко е вашето положение и че единственият изход от него е Исус Христос? Защото, както изясних, Той е престолът на благодатта. Тогава, като осъзнаете това изобличение, елате със страхопочитание при престола, от който е дошло просветлението ви, и извикайте, както Самуил отговаря на Илий: „Ето ме, защо ме повика?“ (I Царе 3:8). Така постъпва и Савел, когато вижда светлината, довела го до прозрение на истината. Чрез нея той идва при Христос и пита: „Кой си Ти, Господи?“ и „Какво

да направя, Господи?“ (Деяния 9:5; 22:10). Това не ви ли насърчава да дойдете при Него, когато Той запали светилника ви, за да виждате пътя? Нещо повече, Бог не прави ли това точно с такава цел – да можете да дойдете при Него: „За да осияе седящите в тъмнина и в смъртна сянка; така че да насочи стъпките ни в пътя на мира“ (Лука 1:79). Обяснението в този стих можем да свържем с анализа дотук. На първо място говорихме за съществуването на престола и Този, Който седи на него, после – за старейшините, седящи около престола, като в тяхно лице е представена цялата Църква, а сега се разкрива начинът, по който те идват при престола – чрез светкавиците, гръмотевиците, гръмовете и гласовете, излизаци от него.

2. Освен за светкавици в стиха се говори и за гръмове. Под гръмове разбирам това мощно разкриване на Божието величие чрез Словото на истината, което изпълва сърцето със страхопочитание и благоговение към Бога. Затова се казва: „Гласът Господен е величествен. Гласът Господен троши кедри“ (Псалм 29:4-5). Това е глас като гръм: „И можеш ли да гърмиш с глас като Него?“ (Йов 40:9) или „А гърма на силата Му кой може да разбере?“ (Йов 26:14). Точно по тази причина Петър, Яков и Йоан са наречени „синове на гърма“ – в словото, което трябва да проповядват, има не само светкавици, но и гръмотевици, не само просветление и познание, но и изпълване на сърцето със страхопочитание и благоговение пред величието на Бога, за да може един грешник истински и напълно да се обърне към Него (Марк 3:16-17).

В такъв случай светкавици без гръмове са опасни, защото хората, които получават едното без другото, са уязвими и търпят неуспех. Тези, „които веднъж са били просветени“, но не се споменава да са се сблъскали със силата на гърма, са „отпаднали и е невъзможно да се обновят пак“ (Евреи 6:4-6). Наред със светлината, която го просветлява, Савел е разтърсен в душата си и от силата на гърма. Същото става с трите хиляди души в деня на Петдесетница и с началника на затвора (Деяния 2:5-12; 16:25-32). Тези, които са видели светкавицата, без да чуят гърма, са склонни да обърнат Божията благодат в похотливост и разюзданост, но хората, които познават страха от Бога, могат да убеждават другите в Неговата сила (Римляни 3:8; Юда 1:4; II Коринтяни 5:11). Затова, когато Бог заявява, че излива дъжд от благодат върху човека, Той прави и „път за светкавицата на гърма“ – едното винаги следва другото (Йов 28:26). Не само светкавиците, а светкавиците и гръмотевиците докарват дъжда: „Кой е разцепил водопровод за проливните дъждове или път – за светкавицата на гърма, за да се докара дъжд върху ненаселена земя, върху пустинята, където няма човек?“ (Йов 38:25-26).

От всичко това научаваме, че и в най-трудноразбираемите откровения на Святия Дух има такава пълно съзвучие с истината, както в най-ясните Му думи. Светкавицата трябва да е съпътствана с гръм, за да имате страх от Бога в сърцето си. Когато светкавиците са много, но гръмовете липсват, не е чудно, че има толкова малко благодат, след като съществува просветление и знание, и защо толкова много вярващи продължават да следват своите пътища, независимо от всичко, което са видели. Богът на славата изпраща гръмотевици, за да ни събуди, така, както изпраща и светкавици, за да ни даде просветление. Гръмовете са изпратени от престола на благодатта, за да ни доведат там.

3. В Откровение 8:5 четем, че освен светкавици и гръмове, от престола се чуват и гласове. Можем да ги възприемем като гласове, изпратени наред със светкавиците и гръмотевиците, за да ни дадат насока и наставление, или като гласове, пробудени в нашите сърца от тези светкавици и гръмове.

В първия смисъл просветлението и страхът, които Бог поражда у даден човек, са съпътствани от глас или гласове, които го напътстват какво да стори (Деяния 2:3-7). Така е в случая с Павел. Той вижда светлина, изпълнен е със страхопочитание и чува глас, който му дава наставления. „Господ е благ и праведен, затова ще научи грешните на пътя Си. Ще води кротките с правда и ще ги научи на пътя Си“ (Псалм 25:8-9).

Във втория смисъл светкавиците и гръмотевиците пробуждат гласове в нашите сърца. И ако човек е ням като риба по отношение на Бога, преди да му бъдат изпратени тези светкавици и гръмове, след това вече е изпълнен с гласове (II Коринтяни 4:13; 7:14). А колко неизброимо повече са гласовете, които тези светкавици и гръмотевици, излизащи от престола на благодатта, са пробудили в цялата Църква на земята. Вярата на тези хора има глас, покаянието им има глас, покорството им спрямо Божието Слово има глас. Глас има в молитвите им, във виковете им, в сълзите им, в техните стенания, в жалбите им и в тържествуването им (I Солунци 1:2-8; Псалм 5:3; 7:17; 20:2-5; 22:1; 138:5; Еремия31:18).

Следователно, истинското и пълно обръщение към Бога става под въздействието на престола на благодатта, тъй като се казва, че светкавиците, гръмовете и гласовете произлизат от него. И ако всички те достигат до твоята душа, това е въздействието на престола на благодатта с цел да те доведе при себе си – първо в твоите молитви, а после в цялото ти същество.

3 - ХОРАТА, ЗА КОИТО СЕ ОТНАСЯ ПРИЗИВЪТ: „НЕКА ПРИСТЪПВАМЕ“

Призивът в Евреи 4:16 да „пристъпваме към престола на благодатта“ не е отправен към всички хора, а само към тези, които с пълно основание могат да бъдат отнесени към личното местоимение ние, което изпълнява ролята на подлог тук. Те са охарактеризирани в предишните и следващите стихове на Посланието.

Във 2 гл. това са вярващите, които внимават повече в Словото и виждат Исус, увенчан със слава и чест. Те са наречени деца, Авраамово потомство, братя на Христос (Евреи 2:1, 9, 14, 16, 17).

В 3 гл. авторът ги определя като святи братя, участници в небесното призвание и изповядващи Христос, Който е техен Апостол и Първосвещеник (Евреи 3:1-6). Те са Негов дом и участници в Него (Евреи 3:14). След като са повярвали, влизат в Божията почивка и имат велик Първосвещеник, Който състрадава с тях в слабостите им (Евреи 4:3, 14, 15).

В 6 гл. са наречени възлюбени и наследници на обещанието. Това са хората, потърсили прибежище в „поставената пред тях надежда“ – здрава котва за душите им. За тях Христос като предтеча е влязъл „зад завесата“, т.е. в небесното светилище (6:9, 17-20). В 7 гл. четем, че те се приближават до Бога (7:19), а в 8 гл. разбираме, че това са хората, с които е сключен новият Завет чрез Христос (8:10). В 9 гл. те са светиите, за които Божият Син е придобил вечно изкупление и за които е влязъл в Пресвятото място (9:12-22). В 10 гл. те са осветените по Божията воля, които имат дръзновение да влязат в светилището чрез кръвта на Исус и пристъпват с искрено сърце, в пълна вяра, като имат свободата за това, защото са очистени от лукава съвест и телата им са измити в чиста вода (10:10, 19, 20-25). Претърпели са в света големи страдания заради Христос или са били съучастници на други хора, измъчвани така (10:32-34). В 11 гл. за тях се казва, че заедно с патриарсите трябва да постигнат съвършенство (11:40), а в 12 гл. – че вече са пристъпили „до хълма Сион, до града на живия Бог, небесния Йерусалим, и при десетки тържествуващи ангели, при събора на първородните, които са записани на небесата, при Бога, Съдията на всички, при духовете на усъвършенстваните праведници, при Исус, Посредника на новия Завет, и при поръсената кръв, която говори по-добри неща от Авеловата“ (12:22-24).

И така, виждате с колко думи, определения, названия и изключителни права апостолът е описал и охарактеризирал тези, които са призовани да дойдат при престола на благодатта. Това потвърждава, че не всеки може да отиде там, не всеки, който е избличен, чувства нужда и желае да получи Божията милост чрез Христос.

Да дойдем очистени при престола на благодатта

Нека първо да насочим вниманието си към Стария Завет, в който имаме сянката и образа на това, което предстои да разгледаме. После ще говорим за самия първообраз.

Умилостивилището е предназначено за Църквата, а не за света. Езичниците не са можели веднага, в своето естествено състояние, да бъдат представени пред Бога чрез служението на първосвещеника, тъй като първо е трябвало да се очистят и така да се присъединят към Църквата, която тогава се е състояла от юдеи (Изход 12:43-49). Чужденецът първо е трябвало да бъде обрязан и после да изповяда вяра в бъдещия Месия – действие, символизирано с участието му в Пасхата непосредствено след обрязването му. Едва тогава той е можел да се възползва от останалите религиозни права и особено от свързаното с умилостивилището, където първосвещеникът е влизал веднъж годишно (Езекиил 44:6-9).

Църквата отново ни е представена чрез Аарон и синовете му. Аарон е главата, а синовете – частите на тялото. Но Аароновите синове не е трябвало да докосват нито един от предметите в светилището, преди да са се измили в медния умивалник: „Господ говори още на Мойсей: „Да направиш и меден умивалник, с медна подложка, за да се мият, и да го поставиш между шатъра за срещане и олтара, и да налееш вода в него. И Аарон и синовете му да умиват ръцете и

краката си в него. Когато влизат в шатъра за срещане, нека се мият с водата, за да не умрат; или когато пристъпват към олтара да служат, като изгарят жертва чрез огън на Господа, тогава да умиват ръцете и краката си, за да не умрат. Това ще им бъде вечен закон, за него и за потомците му във всичките им поколения“ (Изход 30:17-21; 40:30-32).

Законът е бил толкова строг, че ако някой израилтянин или чужденец е бил омърсен от допир до мъртво животно, непременно е трябвало да се изкъпе, преди да докосне святите неща, или – да се въздържа от тях. Ако не спази тази заповед, грехът му остава върху него (Левит 17:15, 16). В Левит 22:4-6 се казва: „Който се допре до каквото и да било нещо, което е нечисто“, „ще бъде нечист до вечерта и да не яде от святите неща, докато не окъпе тялото си във вода.“ Нека сега се запитаме какъв би бил смисълът на всичко това, ако един грешник може веднага да отиде при престола на благодатта, преди да се измие или изкъпе. И защо апостолът сочи измиването като подготовка за евреите, преди да влязат в светилището, ако хората можеха веднага след изобличението да отидат при престола на благодатта? В Евреи 10:19, 22 четем: „Нека пристъпваме [в светилището] с искрено сърце в пълна вяра, със сърца, очистени от лукава съвест, и с тяло, измито в чиста вода.“ Не се казва, че би било добре да сме се измили и очистили, а категорично се сочи – след като *първо* сме се измили и очистили, тогава да пристъпваме към престола на благодатта.

Човек, който не се е измил в медния умивалник, няма право на достъп до престола на благодатта. Ето защо пред този престол се намира стъкленото море, което символизира точно това (Откровение 4:6). То е предназначено за измиването на тези, които се доближават до престола на благодатта по правилния път. Именно това стъклено море е първообразът, символизиран чрез медния умивалник и медното море в храма на Соломон, където хората е трябвало да се измият, преди да влязат в светилището. Може да ме запитате какво символизира медния умивалник и лятото море в Новия Завет? Ще ви отговоря – новозаветното Слово, което съдържа очистващото учение за прощението на греховете чрез скъпоценната кръв на Исус Христос (Йоан 15:3). Затова ни се казва да се очистим чрез Словото, да се „окъпем“ чрез Словото (Тит 3:5). С други думи, човек първо трябва да дойде при Христос, както ни е представен в Словото, т.е. стъкленото море, преди да дойде при Христос в небето, където Той е престолът на благодатта. Защото Словото е стъкленото море пред този престол, в което грешникът трябва първо да се измие. Затова вие, които искате да бъдете спасени, първо трябва да започнете с разпънатия Христос и с обещанието за прощение на греховете чрез Неговата кръв. А този разпънат Христос няма да откриете в небето, защото там Той е жив. Ще Го намерите в Словото, където са обрисувани всички обстоятелства около Неговата смърт, сякаш е разпънат пред очите ни (Галатяни 3:1-2). Там ще разберете кога, как и защо е умрял, както и че Словото е открито пред вас, за да дойдете и да се измиете в кръвта Му. Словото на Христовия Завет е медният умивалник, в който трябва да се измият всички новозаветни свещеници, а всеки християнин е Божи свещеник.

Затова, преди да продължите напред, трябва да бъдете оправдани – ако не сте оправдани чрез Неговата кръв, няма да бъдете спасени чрез живота Му. И

оправдаващата сила на Неговата кръв сега се съдържа в лятото море, медния умивалник или словото на благодатта, за да се измиете в нея. Наистина, кръвта Му ходатайства за нас пред престола на благодатта или умилостивилището, но все още – за да ни накара да се измием в нея, след като е пролята на кръста. И така, имаме дръзновението да влезем в светилището чрез кръвта на Исус, т.е. чрез вяра в Неговата кръв, пролята извън градската порта. Тя осветява вярващия и му дава право да се доближи до Светая Светих: „Затова и Исус, за да освети народа чрез собствената Си кръв, пострада вън от градската порта.“ И нека чрез Него (т.е. защото първо сме осветени чрез вяра в кръвта Му) „да принасяме на Бога непрестанно хвалебна жертва, плод от устни, които изповядват Неговото име“ (Евреи 13:11-15). Ето защо медният умивалник на новородението или Христос, обрисуван в Словото като разпънат, е даден за всички грешници, които идват да се окъпят и да бъдат оправдани. До престола на благодатта трябва да се доближават светии или грешници, оправдани чрез вяра в разпънатия Христос, и след като са се очистили от греха в морето на Неговата кръв, да идват при умилостивилището. Съвсем ясно ни е показано, че хората трябва да пристъпват към престола на благодатта с вяра. По думите на Павел: „Как обаче ще призват Този, в Когото не са повярвали? Или как ще повярват в Този, за Когото не са чули?“ (Римляни 10:14).

И така, първо трябва да чуеш, после да повярваш и накрая да призовеш Бога, Който седи на престола на благодатта. Нужно е вярата да следва веригата от събития в благовестието, което първо ни показва смъртта, погребението и възкресението на Христос и едва тогава – възнесението Му. „Защото първо ви предадох онова, което и приех, че Христос умря за греховете ни според Писанията; че беше погребан; че беше възкресен на третия ден според Писанията“ (I Коринтяни 15:3-4).

Затова можем да заключим, че Бог е наредил хората да се измиват в умивалника на новородението, а именно – кръвта на Христос, както ни е показано в Словото на истината, т.е. в благовестието. Там грешниците могат да се очистят, за да пристъпят към Бога, когато седи на престола на благодатта. Възможно ли е човек, който отминава учението за Христовата смърт, да бъде приет благосклонно от праведния и свят Бог завинаги? Или този, който пренебрегва и потъпква Христовата кръв, пролята на кръста, да бъде допуснат като съучастник в Христос, когато Той е престолът на благодатта в небето? Не, разбира се. Независимо от искреността на своята изповед, вяра или святост, човек първо трябва да се измие в тази кръв, иначе ще умре. Бог вижда беззаконие във всички хора. Цялото количество луга и сапун на света не могат да изличат греховете ни пред Бога (Еремия 2:22). „И без проливане на кръв няма прощение“ (Евреи 9:22). Нищо нечисто и оскверняващо, нищо порочно не бива да влиза в Божието светилище, още по-малко – в Пресвятото място. Но поради съвършената жертва, чрез която са очистени, вярващите имат достъп до него. И само така имаме „чрез кръвта на Исус дръзновение да влезем в светилището“ (Евреи 10:19).

4 - КАК ДА ПРИСТЪПВАМЕ КЪМ ПРЕСТОЛА НА БЛАГОДАТТА

1. За да стигнем до престола на благодатта, трябва да преминем *през втората завеса*. Така, макар някой да е влязъл в скинията или храма, които са образ символ на Църквата, и да е минал зад първата завеса, той все още не е достигнал мястото, където се намира умилостивилището или престолът на благодатта (Евреи 9:3). Какво всъщност представлява втората завеса, през или зад която трябва да влезем в Пресвятото място чрез кръвта на Исус? Според Закона тя е отделяла светилището от Светая Светих и е скривала Пресвятото място от очите на хората, които не са могли да влязат по-навътре от първата част на скинията. Тази втора завеса в скинията или храма символизира втората завеса, през която трябва да преминат решенията да се доближат до престола на благодатта. И тази втора завеса е Христовата плът.

За това свидетелства апостолът, когато ни призовава: „Като имаме чрез кръвта на Исус дръзновение да влезем в светилището през новия и живия път, който Той е открил за нас през завесата, т.е. плътта Си“ (Евреи 10:19-20). Следователно, ако човек не влезе и не приеме през Христовата плът с вярата си, е невъзможно да стигне до Светая Светих, където е престолът на благодатта, т.е. до сърцето и душата на Исус, които всъщност представляват този престол. Христовото тяло е Божията скиния, където Бог пребъдва, защото „в Него обитава телесно цялата пълнота на Божеството“ (Колосяни 2:9). И тъй като Христовата плът е наречена завеса, очевидно славата, обитаваща в Него, т.е. Бог в Него, ще бъде разкрита само на тези, които с вяра могат да погледнат или да влязат през плътта Му в нея. Защото славата се намира зад тази завеса – там е умилостивилището или престолът на благодатта. Там Бог седи удовлетворен, в мир с грешниците, които идват при Него чрез Христовата плът, принесена в жертва за греховете им извън градската порта. „Аз съм пътят“ – казва Христос, но към какво и как (Йоан 14:6)? Към Отца, чрез Исусовата плът. „И чрез Него да примири всичко със Себе Си – и земните, и небесните, - като въдвори мир чрез Него, с кръвта, пролята на Неговия кръст. И вас, които някога бяхте отстранени и врагове по разположение чрез злите си дела, сега примири [как?] чрез Неговата смърт в плътското Му тяло, [това всъщност трябва да е първо: с каква цел?], за да ви представи пред Себе Си святи, непорочни и безупречни“ (Колосяни 1:20-22). Т.е. когато влезете в присъствието Му или пристъпите чрез плътта Му към умилостивилището, към престола на благодатта.

Следователно, това е единственият начин да дойдем при престола на благодатта за милост – чрез кръвта и чрез плътта на Исус, като през завесата, която дотогава напълно ще скрива от погледа ви славата на Бога и Неговата воля да царува благодатта.

И така, можем да обобщим, че Христовото тяло е скинията, Светая Светих: „Да! Законът Ти е дълбоко в сърцето ми“ (Псалм 40:7-8). Бог седи в тази скиния, т.е. в сърцето на Христос, защото то е престолът на благодатта. Хората трябва да влязат през тази скиния, т.е. да имат боговдъхновено разбиране какво е било направено чрез тази скиния или чрез плътта на Христос, за да бъдат помирени с

Бога, Който обитава в Него. Това е единственият път към престола на благодатта и новият път към небесния рай, тъй като старият е затворен от пламтящия меч на херувимите (Битие 3:24). Това е *новият* и *жив* път, защото да вървим по другия означава смърт. И така: „новият и живият път, който Той е открил за нас през завесата, т.е. плътта Си“, е единственият път към Светая Светих, където е престолът на благодатта (Евреи 10:20).

2. Трябва да пристъпваме към престола на благодатта *със сърца, очистени от лукава съвест*. Първосвещеникът, който е представял целия Израел, не е можел да влезе в Пресвятото място, ако преди това не е бил поръсен с кръв (Изход 29:20-21). Защото в Закона е записано: „не без кръв“, както четем и в Новия Завет (Евреи 9:7). След като посредством благовестието всички ние имаме позволение да влезем през завесата чрез вяра, трябва да внимаваме да не влизаме без кръв – ако тя не е върху нас, ще умрем, вместо да получим милост и да намерим благодат. Най-склонни сме да забравяме точно този факт, затова го подчертавам и напомням много често. Човек, свикнал да наблюдава себе си, не може да не забележи колко често забравя да използва вярата в кръвта на Исус и да очисти с нейната сила съвестта си, когато решава да пристъпи към престола на благодатта. Писанието ни призовава да подготвяме себе си: „Нека пристъпваме с искрено сърце в пълна вяра, със сърца, очистени от лукава съвест“, т.е. чрез кръвта на Исус, за да не умрем (Евреи 10:22; 9:14). Според Закона всички хора е трябвало да бъдат поръсени с кръв. Също и предметите в скинията, които са символ и сянка на небесните, са били очиствани с кръвта на телци, а самите небесни първообрази се очистват с по-съвършени жертви от тези, т.е. с приношението на Христовото тяло и Неговата пролята кръв. Ето защо вие, които чрез Христос ще пристъпите към престола на благодатта, трябва да бъдете очистени и поръсени с нея.

3. По-нататък в стиха се казва: *И с тяло, измито в чиста вода*. Това апостолът също заимства от наредбите на Закона, както вече посочихме. Преди да отиде при Отца, Христос също го изтъква пред учениците Си, когато казва на Петър и чрез него на всички останали: „Ако не те умия, нямаш дял с Мене“ (Йоан 13:8). Тази чиста вода не е нищо друго освен цялостното учение на Словото, заедно с Духа, чрез които тялото и поведението се освещават и очистват така, както преди съвестта е била очистена с кръвта. Христос потвърждава: „Вие сте вече чисти чрез учението, което ви говорих“ (Йоан 15:3). Измиването, освещаването и оправдаването са свързани, тъй като се осъществяват в името на нашия Господ Исус Христос и чрез Духа на нашия Бог (I Коринтяни 6:11). Трябва да сте измити с вода и поръсени с кръвта, с искрено сърце и дълбока вяра, ако искате да пристъпите чисти към престола на благодатта, т.е. така, както ви призовава Писанието: „Нека пристъпваме с дръзновение към престола на благодатта, т.е. така, както ви призовава Писанието: „Нека пристъпваме с дръзновение към престола на благодатта, за да придобием милост и да намерим благодат, която да помага в подходящото време.“

Тук сме насърчени да пристъпваме с дръзновение и ни е посочено как точно – чрез поръсената кръв и чрез освещаващото действие на Духа, които трябва да се приемат с вяра. Можем твърдо да заявим, че дръзновението, богоугодното дръзновение е възможно единствено чрез кръвта. Колкото съвестта е по-чужда

на очистването с кръвта, толкова по-далеч е и от решимостта да бъде смела пред Бога, при престола на благодатта, тъй като умилюствеността се прави с кръв, а тъкмо то дава дръзновение на душата (Левит 17:11; Евреи 10:19). Кръвта с нейната сила и въздействието чрез вярата върху съвестта премахва вината и страха и като резултат поражда смелост. Затова този, който иска да има дръзновение пред Бога при престола на благодатта, първо трябва да се запознае с учението за кръвта на Христос – да знае, че тя е пролята, за да ни помири с Бога.

Какво означава да отидем при престола на благодатта без дръзновение

1. Има хора, които отиват при престола на благодатта, преди да получат или без да имат това дръзновение, но техният път противоречи на Писанието. Смелостта трябва да идва от кръста и от смъртта на Христос. Самият Той отива по този начин при Бога и ние трябва да Го последваме. Така че дръзновението, било то малко или голямо, е съизмерено на вярата и нейното познание за Христос – силната вяра дава голяма смелост, докато слабата вяра е неспособна на това.

2. Човек може да дойде искрено пред престола на благодатта, без да има подобно дръзновение. Може да дойде дори с праведно сърце, без смелост. Съществува разлика между праведното сърце и пълната увереност: „Нека пристъпваме с искрено сърце, в пълна вяра“ (Евреи 10:22). Искреността може да е съпътствана от голяма слабост, а дръзновението – от голяма гордост. Но както и да отиваме при престола на благодатта – с дръзновение или със съмнение, което също се случва на светиите, - все пак причината или основанието да пристъпваме там е знанието за изкуплението с кръв, изкупление, в което душата съзнателно или несъзнателно вярва. Защото Христос е скъпоценен за нас – понякога заради Неговите изключителни достойнства, понякога заради нуждата ни от Него, а понякога заради радостта, че вече сме „в Него“.

3. Може да отидем при престола с пълно посвещение, от дъното на душата си. Когато Давид чувства вина и тревога, толкова силни, че не знае какво да направи, все пак казва: „Господи, известно е пред Тебе всичкото ми желание и стенанието ми не е скрито от Теб“ (Псалм 38:1-9). Той идва при престола на благодатта с посвещение, от цялото си сърце, но също и защото знае, че греховете му могат да се опростят чрез кръвта на Божия Син.

4. Хората могат да идват при престола на благодатта с настойчивост и постоянство. Еман казва: „Господи Боже, Спасителю мой, и денем и нощем съм викал пред Теб. Нека дойде молитвата ми пред Твоето присъствие; приклони ухото Си към вика ми. Защото се насити душата ми на бедствия и животът ми се приближава до преизподнята“ (Псалм 88:1-3). Той непрестанно вика към престола на благодатта, въпреки това обаче сякаш е обгърнат от мрак и усеща непосилно бремето на живота. Еман явно познава Бога като Бог на спасението и точно така се обръща към Него, макар и силно угнетен в духа си. Оттук не бива да правим извода, че хора, които не отиват с пълна увереност при престола на благодатта, изобщо не стигат до него, или че те не трябва да пристъпват там, преди да имат такава увереност. Но твърдя, че тези, които отиват без вяра в смъртта и кръвта на Христос и без да се позовават на тях, не са избрали

правилния път, а тези, които пристъпват към престола с малко познание за изкуплението с кръв, ще отидат и с малка надежда да получат благодат и милост.

Оттук можем да заключим, че за човека е право, задължение и слава да пристъпва към престола на благодатта като принц. Както казва Йов, той непременно би отишъл така, стига да знае къде е: „Ах, да бих знаел къде да Го намеря! Бих отишъл до престола Му, бих изложил делото си пред Него и бих изпълнил устата си с доводи. Бих узнал думите, които Той би ми отговорил, и бих разбрал какво щеше да ми каже. Щеше ли Той да се препира с мен с голямата Си сила? Не! Щеше само да внимава в мен. Тогава би станало явно, че един праведник разисква с Него; и така аз бих се освободил завинаги от Съдията си“ (Йов 23:3-7). Всъщност Бог понякога ни изпитва. „Покрива лицето на престола Си, като простира облака Си върху него“ (Йов 26:9). Целта Му е да докажем своята честност и постоянството си, защото един лицемер не би се молил при всякакви обстоятелства, особено когато Бог му дава тежки изпитания и допуска да страда (Йов 36:13).

Трудността да намерим Божието присъствие и благото сияние на лицето Му от Неговия престол невинаги се дължи на слаба вяра. И силната вяра може да се сблъска с този проблем, а понякога и да не устои. Казва се, че Бог е покрил лицето на престола Си и е прострял облака Си върху него – но не за да сломи вярата на Йов, а за да изпита силата му и да покаже на следващите поколения колко смел и доблестен човек е бил той. Ако вярата е силна, човек ще се държи храбро, когато е в тъмнина, като буен кон ще се втурва по трудния път, няма да се обезсърчава в изпитанията, все едно колко дълги и сериозни са. „Дори и Той да ме убие, аз ще Го чакам“ – така говори тази непобедима Божия благодат (Йов 13:15). Хората, които отиват при престола на благодатта, са склонни да смятат, че вярата е еднаква, независимо дали е силна или слаба, и че ако е истинска, ще извърши дори това, на което е способна най-висшата й степен. Уви! Понякога вярата е в покой, понякога нараства, понякога отслабва, понякога се впуска в безсмислена битка с греха, смъртта и дявола, цялата потънала в кръв. Вярата сега разполага с малко време да дава спокойствие на съвестта – тя се бори за живот, воюва с ангели, със силите на ада. Всичко, на което е способна сега, е да вика, да стене, да се бои, да се бори и да се задъхва за живот.

Наистина човек трябва да е напълно устремен към кръста, защото там е водата или по-точно – там са кръвта и водата, осигурени за вярата, както и за радостта от факта, че сме оправдани. Но това е трудно, когато вярата е подложена на силен натиск. И все пак човек трябва да го прави, както може.

Само посветените християни могат да разпознават престола на благодатта

Както вече казах, за това съдя от факта, че авторът на Посланието към евреите само споменава престола, но не сочи никакви белези, по които да го различим, макар несъмнено да знае, че съществуват и други престоли. Той е убеден, че евреите са разбрали много добре неговото значение (Евреи 9:1-8). Те са имали познания за този престол, защото са били наясно с ролята на Ковчега на Завета

и умилостивилището, поставени в Светая Светих. Всъщност, както вече показах, престолът е описан и представен именно на езичниците с тези белези, с които накратко ви запознах в предишните страници. Книгата Откровение е насочена конкретно към езичниците, тъй като е написана за църкви, състоящи се от повярвали езичници. Също така великите пророчества тук са свързани с езичниците, приели християнството, и с поражението на Антихриста, който е сред тях.

И все пак смятам, че апостол Йоан описва така бележите, свързани с престола на благодатта, не толкова защото езичниците не биха могли да го намерят без тези обяснения, колкото за да разкрие съответствието между първообраза и образа, а също да укрепи вярата им и да онагледни конкретните факти, за да знаят повече и да разбират по-добре онова, което знаят. Святият Дух винаги дава чрез Словото най-доброто описание на нещата, затова трябва да се обръщаме към Него с цел да усъвършенстваме познанията си. Престолът на благодатта трябва да се познава чрез Словото, тъй като именно то ни дава откровение за Исус Христос. Толкова фактори въздействат върху душата на вярващия, като му дават способност чрез Словото да намери престола на благодатта и да го различава от другите престоли.

1. У вярващия има силно чувство за вина поради сторения грях, особено отначало. И това го кара по-добре да оцени същността на благодатта в сравнение с други хора, които не съзнават вината си. Началникът на затвора усеща много по-силно какво означава да си спасен, докато се страхува и трепери, когато се сблъсква с Божия гняв, отколкото през целия си живот дотогава (Деяния 16:29-33). Петър също осъзнава какво е спасение, когато започва да потъва в морето и извиква: „Господи, избави ме!“ (Матей 14:30). Без да има усещане за греха, човек не може да усети и благодатта. Грях и благодат, милост и гняв, смърт и живот, ад и рай са противоположности, които се обясняват и разкриват взаимно. Единствено грехът със съпътстващите го вина и поквара може да открие пред нас цялата прелест на благодатта. Разбираме колко страшен и отвратителен е грехът, когато осъзнаем, че нищо друго не може да ни спаси от него освен Божията безгранична благодат. Нещо повече, като че ли в новото създание съществува, ако мога да го нарека така, един вид естествен инстинкт да търси Божията благодат. Както е казано в Словото: „Защото тези, които са плътски, копнеят за плътското; а тези, които са духовни – за духовното“ (Римляни 8:5). Детето, родено по плът, търси майчината гръд, а детето, родено по благодат, се стреми по благодат да живее чрез Божията благодат. Така е с новото създание в Христос (I Петрово 2:1-3), защото поради чувството за вина то усеща глад и жажда, както еленът пъхти за водните потоци. Гладът го води при хляба, жаждата – при водата. С каквото и да се занимава човек, гладът ще го накара да мисли за шкафа с храна, а жаждата – за чашата с вода. Да, те ще го зоват, заставят, принуждават, ще го подтикват да търси храна там, където би могъл да я намери, за да задоволи потребностите си. Така е при плътското ни естество, така е и при духовното, по благодат. Това важи за тленния хляб и за нетленния, свързан с вечния живот.

2. Новата природа учи на подобен стремеж по силата на свойствен за духовната реалност инстинкт и този опит е особено полезен за посветените християни. Те

са открили, че всички други места, с изключение на престола на благодатта, са „празни“, в тях няма вода. Били са на планината Синай, но там са открили само огън и тъмнина, светкавици и гръмотевици, земетресение и глас, изговарящ смъртоносни думи. След като веднъж са го чули, не биха издържали повече да го слушат. Гледката на възмездието за греха, която се разкрива там, е толкова страшна, че дори Мойсей казва: „Много съм уплашен и разтреперан“ (Евреи 12:18-21, Изход 19 гл., II Коринтяни 3 гл.). Те са търсили благодатта по свои пътища, но уви, усилията им са напразни и безплодни. Никакви дела, действия или елементи на религиозното поколение нямат стойност, защото когато ги видят в огледалото на Господ, става ясно колко са омърсени и несъвършени (Исая 64:5-8). И са разбирали, че ако търсят благодатта със своите решения, клетви, обети, намерения, изобщо няма да стигнат до нея. После са потъвали в сълзи, скръб и покаяние, където също са търсели отчаяно помощ. Но всичко това е преминавало набързо като утринна роса или ако е продължавало повече, се е превръщало в мерзост дори за самите тези хора, а колко повече за святия Бог!

Те са се обръщали към Него като към велик Създател и са виждали колко чудесни са делата Му. Поглеждали са нагоре към небесата, надолу към земята, и към всичките си богослужебни принадлежности, неспособни да им донесат благодатта, чиято липса са чувствали. Не са намирали вода, река с жива вода. Били са като жената с кръвотечението, която е похарчила всичко, което има, и въпреки това състоянието ѝ неизменно се влошавало (Марк 5:26). Ако бяха потърсили в Закона, щяха да открият, че няма благодат, нито престол на благодатта в света. Законът, който превъзхожда всичко на земята, също не дава благодат – защото тя и истината произхождат от Исус Христос, не от Мойсей (Йоан 1:17). Как тогава си представяме, че ще я открием в нещо по-нисше? Затова Павел, след като не я намира в Закона – защото някога я е търсил не чрез вяра, а чрез делата на Закона (Филипяни 3:6-8), - не се надява да я открие в нищо по-нисше и започва да я търси там, където още не е опитал – при Исус Христос, Който е престолът на благодатта. И когато я намира там, се изпълва с радост поради надеждата за Божията слава (Римляни 9:29-31; 5:1-3).

3. Светиите разпознават и различават престола на благодатта от другите престоли под непосредственото водителство на самия Бог. Както първенците изкопават кладенец в пустинята по заповед и под ръководството на законодателя (Числа 21:16-18), така и светиите намират престола на благодатта, водени от Този, Който дава благодатта. Ето защо Павел се моли Господ да насочва сърцата на хората в пътя на Божията любов (II Солунци 3:5). Човек сам, със своите възможности, не е способен да се „прицели“ точно към този престол и няма да улучи целта с молитвите си, ако не му помогне Святият Дух (Римляни 8:26). Затова Синът казва за Себе Си: „Никой не може да дойде при Мен, ако не го привлече Отец, Който Ме е пратил“ (Йоан 6:44). Този стих подсказва, че у самия човек липсва желание да отиде при престола на благодатта, затова се налага да бъде заведен там. Бог ни води по своя път, т.е. по пътя към престола на благодатта, чрез който получаваме благодат и милост.

4. Различаваме престола на благодатта от другите престоли по славата, в която той винаги се явява, когато Бог ни го разкрива. Тази слава засенчва всичко – тя не може да се види никъде другаде на небето и на земята. Но мога да се

наслажда на тази гледка чрез духовното прозрение, което Бог ми дава, не поради никакви ценни качества на моя плътски ум. Този ум и тези разбирания са заслепени и глупави. Ето защо, когато се опитвам да достигна престола на благодатта и да прозра неговата слава чрез своя дух и своите възможности, проличават невежеството и неспособността ми, глупостта и неразбирането ми, а сърцето ми се изпълва с униние, потиснатост, безразличие, безжизненост. Но когато имам правилно и истинско разбиране за този престол, сърцето ми се устремява към него с орлови криле. То намира там това съвършено добро, което не може да открие никъде другаде.

5 - ПРИЧИНИТЕ ДА ПРИСТЪПВАМЕ ДРЪЗНОВЕНО КЪМ ПРЕСТОЛА НА БЛАГОДАТТА

Те са, първо, че имаме Първосвещеник, Който отговаря съвършено на изискванията за това служение. И, второ, че ние, които отиваме там, за да търсим благодат, ще имаме ползотворен християнски живот, когато намерим и получим тази благодат.

ИМАМЕ ТОЛКОВА ВЕЛИК ПЪРВОСВЕЩЕНИК

„Защото нямаме такъв първосвещеник, който да не може да състрадава с нас в нашите слабости, а имаме Един, Който е бил във всичко изкушен като нас, но пак е без грях. Затова нека пристъпваме с дръзновение към престола на благодатта.“ Вече изяснихме, че този Първосвещеник е Исус Христос и също така Той е жертвеникът, жертвата, престолът на благодатта, пред който изпълнява застъпническото Си служение. Но основната цел на изложението ми тук ще бъде да разгледам изискванията, на които трябва да отговаря Христос, за да изпълни това Свое служение. Като цяло ги разделям на два вида: 1. Изисквания според Закона. 2. Качества, присъщи на Неговата природа.

Какво изисква Законът от Исус Христос за служението на Първосвещеник

Тук имам предвид думите: „не по Закон, изразен в плътска заповед“, но чрез вечния Завет и „по силата на един безкраен живот“. Служението на свещениците в Стария Завет е само образ и Законът за тяхното служение – само сянка на Христовото служение като Първосвещеник (Евреи 7:16; 9:15, 24). Но тъй като този Закон и посвещението на свещениците чрез него е било „сянка на бъдещите добрини“, ще го използваме, за да обясним по –добре някои страни на първообраза – първосвещенството на Христос (Евреи 10:1). Фактът, че Исус Христос е Първосвещеник пред престола на благодатта, ни подтиква и насърчава да пристъпваме там с дръзновение и да търсим благодат: „И така, като имаме велик Първосвещеник Исус, Божия Син, Който е преминал до най-високите небеса, нека държим това, което сме изповядали“ и „затова нека пристъпваме с дръзновение към престола на благодатта“ (Евреи 4:14,16). Сега нека видим как Христос е станал Първосвещеник, тъй като в текста е използван точно този израз: „стана Първосвещеник до века според Мелхиседековия чин“ (Евреи 6:20).

Първо. Той не е заел това почетно положение, без да е бил призван за него. Божият Син е въведен в служението Си по начина, по който това става при старозаветните свещеници – според Закона: „А както никой не взема на себе си тази почит, освен когато бъде призван от Бога, както беше Аарон, така и Христос не присвои за Себе Си славата да стане първосвещеник, а Му я даде Онзи, Който Му е казал: „Ти си Мой Син, аз днес Те родих.“ Ето защо е „наречен от Бога Първосвещеник според Мелхиседековия чин“ (Евреи 5:4-6,10). Така всъщност Законът за Неговото първосвещенство съответства на Закона за свещеническото служение в Стария Завет. И Аарон, и Христос стават свещеници с основание на Закона призив за служение. Но Законът, по силата на който Синът става Първосвещеник, е много по-висш и това личи от следните факти:

А. Той е Първосвещеник по подобие на Мелхиседек, за което свидетелстват думите на самия Бог: „Ти си свещеник до века според чина Мелхиседеков“ (Евреи 7:17), докато свещениците според Закона в Стария Завет са според Аароновия чин, т.е. по „плътска заповед“, а не въз основа на вечен Завет с Бога.

Б. Казва се също: „И доколкото това стана не без заклеване (защото те ставаха свещеници без заклеване, а Той със заклеване от страна на Този, Който Му казва: „Господ се закле и няма да се разкае, като каза: „Ти си свещеник до века“ (Евреи 7:20-21).

В. Свещеническото служение в Стария Завет със Закона и жертвоприношенията прекъсва поради смъртта на свещеника или когато няма резултат от приноса пред Господа (Евреи 7:23). „А Той, понеже пребъдва вечно, има свещенство, което не преминава към друг“ (ст.24). „Защото Законът поставя за първосвещеници немощни човеци; а думите на клетвата, която беше след Закона, поставят Сина, Който е усъвършенстван навеки“ (ст. 28).

От всичко това можем да направим следните изводи:

1. Каква е същността на Неговата Личност. Той е Синът, Божият Син, Исус Христос. Затова авторът на Посланието казва: „И така, като имаме велик Първосвещеник“, „Който е преминал до най-високите небеса“ (Евреи 4:14), и е „възвисен по-горе от небесата“ (Евреи 7:26). Той описва така подробно колко достойна е Исусовата Личност, за да разкрие превъзходството на Неговата жертва и Неговото застъпничество пред Бога за нас. Затова отново подчертава: „И не за да принася Себе Си много пъти, както първосвещеникът влиза в светилището всяка година с чужда кръв“, а този велик човек, Исус, Божият Син „се яви веднъж да отмахне греха, като принесе Себе Си в жертва“, единствена жертва, принесена само веднъж и завинаги (Евреи 9:25-26), „като принесе една жертва за греховете, седна завинаги отдясно на Бога и оттогава насам чака, докато се положат враговете Му за Негово подножие. Защото с един принос Той е усъвършенствал завинаги онези, които се освещават“ (Евреи 10:11-14). „Затова, свети братя, участници в небесното призвание, размислете за Апостола и Първосвещеника, Когото ние изповядваме, Исус“ (Евреи 3:1). И този факт отново се повтаря, когато става дума за Мелхиседек: „А помислете колко велик беше този човек“ (Евреи 7:4). Ние имаме такъв Първосвещеник, толкова велик Първосвещеник, преминал до най-високите небеса – Исус, Божият Син.

2. Също така трябва да обърнем внимание на начина, по който Той е призван и въведен в това служение. Исус става Първосвещеник „по силата на един безкраен живот“, т.е. завинаги и дотогава, докато имаме нужда от посредничеството Му. Сега, след като е възкръснал от мъртвите, Христос има вечен живот и смъртта няма власт над Него. Той самият е Князът на живота. От което следва „че има свещенство, което не преминава към друг“ и „затова може съвършено да спасява тези, които идват при Бога чрез Него, понеже винаги живее, за да ходатайства за тях“ (Евреи 7:24-25). Още веднъж подчертавам, че Бог Го е направил Първосвещеник, като се е заклел: „Господ се закле и няма да се разкае, като каза: „Ти си свещеник до века.“

Можем да обобщим всичко това в следните изводи:

а) Освен Исус пред Бога няма, нито ще има друг Първосвещеник.

б) Бог е напълно удовлетворен от Неговото Първосвещенство и следователно от всички, за които Той се застъпва. Този Първосвещеник не е приет заради някой друг, но Той самият изпълнява това служение заради други. „Защото всеки първосвещеник, който е взет измежду човеците, се поставя да принася дарове и жертви на Бога заради човеците“, за да постигне помирение за греховете им (Евреи 5:1, 2). А, от друга страна, се подчертава, че Исус „влезе... в самите небеса, за да се яви вече пред Божието лице за нас“ (Евреи 9:24). Чрез факта, че Го е направил Първосвещеник „с клетва“ и твърдо е решил да не се разкае никога за това, Бог заявява, че е и винаги ще бъде удовлетворен от Неговата жертва. Това е голямо насърчение за хората, които идват при Бога чрез Христос – клетвата е здрава основа, на която да стъпят. А тя гласи: „Ти си свещеник до века“, т.е. „Ти си приет завинаги и за всички, за които се застъпваш. Никога няма да отхвърля никой, който идва при Мене чрез Теб.“ Затова имаме основание за вяра, надежда и радост, а оттук – имаме и основание да пристъпваме с дръзновение към престола на благодатта.

Второ. Тъй като Христос става Първосвещеник по силата на призив и клетва, т.е. законно, Той трябва да отговаря и на други изисквания според Закона за това служение. Първосвещеникът в Стария Завет може да влиза в Пресвятото място с това облекло, с което му е заповядано да служи пред Бога. То е изготвено според Мойсеевите наредби, а не според човешко виждане (Изход 28 гл.). Христос, нашият Първосвещеник в Небето, също е облечен със свещена мантия, с която покрива голотата на вярващите в Него. Тази дреха е направена не от тленна материя – злато и сребро, а чрез търпеливо устояване в свят живот според Мойсеевия Закон, по отношение както на нравствеността, така и на обредността. Тези две сфери не са вечният Завет, чрез който Христос става Първосвещеник, но изискванията на нравствения Закон трябва да бъдат удовлетворени и да бъдат изпълнени във висша степен образите, залегнали в обредния Закон. Христос е задължен да извърши това по силата на вечния Завет, чрез който е станал Посредник. Затова, преди да влезе в Пресвятото място, Той трябва да има свети одежди. И то не да разчита на други да Му ги приготвят, както Аарон, а да ги изработи сам според всички свързани с това заповеди на Мойсей.

Христос изработва дълго тези одежди – през целия Си земен живот, тъй като всичко, свързано с това дело, завършва едва в деня, когато Го разпъват на кръста. Тогава Той казва: „Извърши се“ и наведе глава, и предаде дух“ (Йоан 19:28-30). Тази мантия е и за слава, и за красота. Тя е с цветовете на дъгата, ограждаща престола на благодатта, при който сме призвани да отидем. Това е дрехата, която стига до нозете Му и е препасана около гърдите със златен пояс (Откровение 1:13). Тя покрива цялото Му тяло, т.е. всички вярващи, и скрива недостатъците им от Божиите очи и от Закона. Изработено е чрез пълното Му покорство спрямо Закона (Римляни 5:19). Христос носи тази дреха винаги и никога не я съблича, за разлика от свещениците според Аароновия чин. Тъй като изпълнява постоянно застъпническото Си служение, Той носи неизменно тази дреха. Без нея Христос не би могъл да влезе в Пресвятото място, защото според Закона има опасност да умре или, най-малкото, да не бъде приет. Но Той не умира, а живее вечно и не само е приет, а сядва отдясно на Отца и ще седи там, докато Бог положи враговете Му за Негово подножие (Евреи 1:13).

Това е дрехата, заради която всички, дошли при Бога чрез Него, са приети, прегърнати и помилвани, опростени и спасени. Това е тази праведност, тази чиста и неопетнена мантия, с която апостол Павел така силно иска вярващите да бъдат загърнати, защото знае, че ако са облечени с нея, ще се представят пред Бога като „Църква славна, без петно или бръчка“ (Ефесяни 5:27).

Трето. Първосвещеникът според Мойсеевият Закон трябва да бъде посветен и тържествено въведен в служение, като първо принесе определени жертви пред Бога за самия себе си. За това се говори в Левитския Закон. Според него, за да може първосвещеникът да влезе в Пресвятото място заради целия народ, преди това трябва да направи принос за своето освещаване. Това става, след като е призван и след като е изработена свещената му дреха (Изход 29:5-7, 19-22). Той не може да отслужи умилостивение за народа, преди да облече свещените си одежди, както и преди да бъде поръсен с кръвта на овена на посвещението, за да бъде вече отделен за това първосвещенство (Левит 8 гл.). Смятам, че така Святият Дух изразява изискването Исус, Божият Син, нашият велик Първосвещеник, да освети първо самия Себе Си чрез кръв, за да може после да освети и хората чрез Своята кръв: „И заради тях Аз освещавам Себе Си, за да бъдат и те осветени чрез истината“ (Йоан 17:19).

Може да попитате кога се е случило това с Христос – каква предварителна жертва на посвещение е направил, преди да принесе Себе Си за нашите грехове? Отговорът е – в Гетсиманската градина, когато се облива в кървави капки пот, които се стичат по земята. Там самият Той е поръсен със собствената Си кръв, не само по краищата на ушите и пръстите Си (вижте Левит 8:24), а целият – това е най-тържественото Му посвещение за Неговото служение, поне според мен. При Аарон Мойсей извършва това посвещение – той напръсква одеждите на брат си с кръв. Кървавата пот на Христос е следствие от силното страдание и душевната Му борба, защото Той осъзнава справедливостта и проклятието на Мойсеевия Закон, които трябва да понесе заради греховете на човечеството. Към жертвата за собственото Си посвещение Той добавя и друга, която също е подготовка за великите дела на първосвещеническото Му служение. Това е приносът за възлияние – Неговите сълзи, принесени пред Бога

със силен вик (Изход 29:40; Числа 28:7). Там и тогава Той извършва възлияние със Своето силно вино и сълзите Си като вода. Това е Неговият принос – приносът за приемането Му от Бога. „Като принесе със силен вик и със сълзи молитви и молби на Този, Който можеше да Го избави от смърт, и като бе послушан“ поради Своето благоговение и благочестие, тъй като е одобрен за това служение, тъй като е заслужил служението Си, както и Своя народ (Евреи 5:7). Оттук следва, че „като се усъвършенства“, т.е. извършва докрай всичко необходимо, за да поеме достойно Своето служение като Първосвещеник, „стана причина за вечно спасение на всички, които са Му послушни“ (Евреи 5:9).

За да ме разберете по-добре, обърнете внимание, че говоря за двойно съвършенство в Христос – едното се отнася за Неговата Личност, другото – за изпълнението на Неговите задължения. За съвършенството на Неговата Личност трябва да имаме предвид две неща – първо, съвършенството на човешката Му природа. Тя не е опетнена от никакъв грях и нечистота, затова е напълно съвършена. И все пак тази човешка природа трябва да бъде свързана с едно друго съвършенство – на ръста и възрастта. Казва се, че в човешката Си природа той е растял, т.е. ставал е по-съвършен. Това развитие към съвършенство се отнася не за природата просто като природа, а – за „ръста“: „Исус напредваше в мъдрост и в ръст“ (Лука 2:52). Пасхалното агне е било агне от деня на раждането си, но не е можело да бъде пожертвано, докато не достигне съвършенството на възрастта, определено му от Божия закон (Изход 12:5-6). Затова Личността на Христос трябва да бъде съвършена и в двата споменати аспекта. И наистина: „на определеното време Христос умря за нечестивите“ (Римляни 5:6).

Както е съвършена Личността, т.е. същността и външните белези на Христос, така трябва да бъдат съвършени и делата Му. В Писанието се казва, че Той е „напредвал“ и „в благоволение пред Бога“ (Лука 2:52), т.е. усъвършенствал е послушанието Си към Бога заради нас. Неговите действия можем да разделим на две – едните имат отношение към обявяването Му за праведен заради нас, а другите са свързани с подготовката за жертвата Му като Първосвещеник. Когато още не е извършил повечето от делата Си, не е възможно да е бил така съвършен, както когато казва: „Защото писаното за Мен приближава към своето изпълнение“ (Лука 22:37).

Всеки акт на Исусовото послушание е съвършен и съответства съвсем точно на тази заповед от Закона, която го налага. В подчинението Му в нито един момент няма нещо, което да противопостави една заповед на друга. Той изпълнява всичко съвършено добре и затова се радва на Божието благоволение. Но едно Негово дело не е равностойно на всички останали, взети заедно, макар че във всяко от тях има достойнство и сила, достатъчни да удовлетворят Закона. Ето защо се казва, че Той не само е Синът на Божиата любов, но и „напредва в благоволение“ пред Отца, което се дължи на постоянството Му да върши винаги дела, угодни на Бога на небесата.

Човек, който трябва да изплати пари в определен срок, започва със съвсем малка сума, която постепенно нараства, и така не спира, докато не се издължи докрай на заемодателя си. Първоначалните вноски са нищожни, но те не са

несъвършена част от цялото и заемодателят не е недоволен от тях, а ги приема като първи плодове. Така и Христос, когато идва на света, започва да изплаща и продължава, докато не покрие целия дълг за нас. И по този начин „напредва в благоволение“ пред Бога. Докато нашият Господ е на земята, Той изпълнява задълженията Си постепенно, в определен ред. Следователно има период, когато можем да кажем, че Христос още не е направил всичко, определено от Бога да изпълни като подготовка за великото дело, което трябва да извърши за нас. Затова в заключение авторът на Посланието към евреите пише: Христос е усъвършенстван „и като се усъвършенства, стана причина за вечно спасение на всички, които са Му послушни“ (Евреи 5:9).

Тогава би могло да се възрази, че Той невинаги е бил толкова съвършен в Своето послушание. Моят отговор е следният: имало е момент, когато може да се каже, че Христос още не е извършил всичко, което е трябвало да извърши за нас на земята. Но от това не следва, че е бил несъвършен в послушанието Си, тъй като всичките Му дела са извършени в определеното от Бога време, т.е. според Божията воля. Ако израилтяните бяха убили пасхалното агне три дни преди определеното за това време, щяха да извършат беззаконие (Изход 12:6). Ако бяха обиколили седем пъти Ерихонските стени и бяха извикали с все сила третия, вместо на седмия ден, щяха да съгрешат (Исус Навин 6:10-16). Едно дело е успешно и изразява истинско послушание, когато се извършва в посочения от Бога момент и Божият Син спазва точно това. Той казва: „Трябва да върша делата на Този, Който Ме е пратил, докато е ден“, т.е. в най-подходящия момент.

Не забравяйте, че говорим всичко това за онзи аспект от Христовото съвършенство, свързан със задълженията Му в смисъл – последователността на тяхното изпълнение, а не характера или качеството на делата. Исус има задължения във връзка със служението Си като Първосвещеник за нас, които засягат непосредствено самия Него. Тези задължения Му дават законно право да извършва това служение. Ако не ги изпълни в нужния ред, не би могъл да влезе в Божието присъствие. Ето защо, както вече казах, чрез всичко, което извършва, и то в точно определеното време, Христос се посвещава или освещава Себе Си за това дело, според Божията воля, и е приет заради благоговението или страхопочитанието Си (Евреи 5:7).

Четвърто. Следващият елемент в подготовката за изпълнението на първосвещеническото служение е самата жертва. Тя трябва да съществува, преди да може да бъде принесена. И Христос не би могъл да бъде Първосвещеник, ако нямаше жертва, която да принесе: „Защото всеки първосвещеник се поставя да принася и дарове, и жертви; затова е нужно и Този Първосвещеник да има нещо да принася“ (Евреи 8:3). Отнасям жертвата към последната стъпка от подготовката, не защото тя е последна по ред на съществуване (тя е Неговото тяло, т.е. била е факт преди Той да извърши всички споменати задължения), а защото е последна в поредицата от събития – не е трябвало да стане жертва преди момента, определен от Бог Отец. Той я е приготвил както за тази конкретна цел, така за точното време на нейното принасяне – когато сам сметне за най-добре (Евреи 10:5). И така, видяхме Първосвещеника с Неговата жертва и начина, по който идва да я принесе:

според Божия призив, облечен в Своите свещенически одежди, посветен и осветен чрез собствената Си кръв, със сълзи и кръв, или чрез вода и кръв, като принася самия Себе Си за греховете на света, и то в момент, когато на Бога са Му омръзнали служенията и жертвите на хората: „Затова Христос, като влиза в света, казва: „Жертва и принос не си поискал, но си Ми приготвил тяло“, т.е. „приготвил си Мен“, „всеизгаряния и приноси за грях не са Ти угодни.“ Тогава казах: „Ето, дойдох (в свитъка на книгата е писано за Мен) да изпълня Твоята воля, о, Боже“ (Евреи 10:5-7).

Христос – жертва и Първосвещеникът – как Той принася жертвата?

Сега ще се спрем на жертвата: ще разглеждаме накратко частите, от които се състои, начина, по който Христос я принася, как я представя пред Бога като умилостивение. Всеизгарянето за грях има два елемента: месото и тлъстината, т.е. тлъстината от вътрешностите – бъбреци и т.н. (Левит 3:12-16). В съответствие с това и Христовата жертва има два елемента – тялото и душата. Тялото е месото, а душата – тлъстината или вътрешността, която също трябва непременно да се изгори (Исая 53:10). Без това всеизгарянето и приносът за грях, които са символ на жертвата на нашия Първосвещеник, са се смятали за несъвършени и Бог не ги е приемал.

При този вид приноси чрез изгаряне, тлъстината и главата са се изгаряли заедно – свещеникът трябва „да го [жертвеното животно] насече на късове... да сложат тези късове, главата и тлъстината на дървата, които са върху огъня на жертвеника“ (Левит 1:6-9). Според мене това е символ на страданието, което Христос трябва да понесе при жертвата на Неговото тяло и душа поради Божието проклятие над греха. Този вид жертва се нарича всеизгаряне, защото цяла нощ, до сутринта, гори върху жертвеника, и огънят се разгаря от нея.

Тлъстината разпалва и усилва пламъка, затова Бог казва: „Ще види плодовете от труда на душата Си и ще се насити“ (Исая 53:10-12). Заради стенанията, виковете и душевната борба, която преживява Божият Син, както и заради покорството Му към волята на Отца да стане жертва за грях огънят се възпламенява още по-силно и се въздига нависоко като благоухание пред Бога, защото вече е изпълнена справедливата Му присъда над греха.

Христовата плът също е част от тази жертва и също понася Божието осъждение над греха. Докато е все още жива физически, тя търпи силни болки. Поради единството между тялото и душата, техните усещания са свързани – душата чувства, а тялото кърви, душата се бори и страда, а тялото се облива в кървава пот. Душата воюва със съда и проклятието на Закона, а тялото споделя нейните чувства и скърби с болезнени стенания и поток от сълзи пред Бога. Няма да говорим подробно за ударите с камшик, за венеца от тръни, за плесниците и кръвта по лицето Му, за раните по тялото, как е бил прикован и какви мъки е понесъл, докато издъхне, заради нашите грехове. Всичко това е символизирано в старозаветния Закон чрез отрязването или откъсването на главата на жертвата, разсичането ѝ на късове и изгарянето ѝ в огъня (Левит 1 гл.). Първосвещеникът не само трябва да принесе своята жертва, но и след това да занесе кръвта ѝ при умилостивилището или престола на благодатта, където сега

седи нашият Господ Исус. Жертва трябва да бъде принесена при входа на скинията, а кръвта ѝ да се отнесе зад завесата. Ще се спра накратко и върху двете ритуални действия.

Христос – доброволната и свършена жертва

1. Той трябва да принесе жертвата, но как? Не по принуда, а доброволно и с радост: „Ако приносят му за всеизгаряне е от едрия добитък, нека принесе мъжко животно без недостатък; да го принесе */в английския текст на Библията тук следва думата „доброволно“/* пред входа на шатъра“ (Левит 1:3). По същия начин Христос жертва Себе Си. Той принася същество от мъжки пол, т.е. самия Себе Си, без недостатък (Евреи 7:27). Дава Себе Си като откуп – „Даде живота Си откуп за мнозина“ (Матей 20:28), напълно доброволно (Йоан 10:18; Лука 12:5). Той копнее за деня, когато ще умре, за да изкупи Своя народ. Никога в земния Си живот не е бил по-щастлив от момента, когато приближава времето, определено да пострада – тогава взима в ръцете Си чашата с вино и хляба, символизиращи собствената Му кръв и плът, благодари на Бога и ги поднася на учениците. След това пее химн. О, този сърдечен копнеж, това огромно желание на Исус Христос да ни направи добри и праведни! Той принася Своята жертва от все сърце.

2. Божият Син извършва това не само доброволно и с желание, но също с любов и загриженост за живота на Своите врагове. Ако Го бе сторил за живота на приятелите Си, би било велико дело, но извършено за живота на враговете Му, то има много по-голяма стойност: „Защото едва ли ще се намери някой да умре даже за праведен човек (при все че е възможно да дръзне някой да умре за добрия), но Бог препоръчва Своята любов към нас в това, че когато още бяхме грешници, Христос умря за нас“ (Римляни 5:7-8).

3. Христос извършва делото Си решително, без да отстъпва в момента на смъртната агония. Не се обезсърчава и отчайва. Той вика, стене и се облива с кървава пот, защото душата Му страда, но в мисълта и решението си е непоклатим – Неговият Отец се е заклел и няма да се разкае, че Го е определил за Свой Първосвещеник, и самият Той се е врекъл да не се разкайва за заканата Си да унищожи силата на смъртта и произподнята (Осия 13:13-14).

4. Христос принася Своята жертва целенасочено и постига свършен резултат. С кръв изпълнява претенциите на Закона, удовлетворява справедливостта и съда, които вече могат да прощават, изличава греховете ни и ни оправдава пред Бога. Побеждава дявола и унищожава силата на смъртта, носи живота и нетленност чрез благовестието и извършва такава промяна в света чрез делото Си за вярващите, че оттогава насам и завинаги всичко съдейства за тяхно добро.

Христос – жертвеникът

Сега преминавам към втория аспект от служенето на Първосвещеника и подготовката за неговото изпълнение. Но смятам за уместно първо да поговорим за жертвеника, на който е принесена жертвата за Бога. Предполагам, че според някои хора жертвеникът е кръстът, на който е разпънат Христос, но трябва да отбележа, че те дълбоко се заблуждават, защото Той е и жертвеникът, на който

принася самия Себе Си. Това е един от бисерите на мъдростта, скрити в Него, които светът и Антихристът изобщо не познават. Жертвеникът винаги е по-велик от дара, а тъй като дарът е Христовото тяло и душа – неслучайно се казва: „Даде Себе Си за нашите грехове“, - следва, че жертвеникът трябва да е нещо повече от едно дърво, и то проклето дърво. Затова към такива хора ще се обърнат думите на Господа, по-мъдри от Соломоновите: „Безумни и слепи! Че кое е по-голямо – дарът ли, или олтарът, който освещава дара?“ (Матей 23:18-19).

Ако жертвеникът е по-ценен и стои по-високо от дара, а дарът е това велико нещо – човешката природа на Исус, - възможно ли е (сега се обръщам към най-упоритите в заблудата си), по-голямото от него да е кръстът? Нима дървеният кръст, проклетото дърво, което някои почитат повече от дара, т.е. жертвата, която Христос принася, когато дава Себе Си в откуп за нашите грехове, може да е този жертвеник?! Какво идолопоклонство! Какво богохулство! Но тогава кое всъщност е жертвеникът? Отговорът е – божествената природа на Христос, този вечен Дух, чрез и с помощта на Който: „принесе Себе Си без недостатък на Бога“. „Чрез вечния Дух принесе Себе Си“ (Евреи 9:14).

1. Жертвеник трябва да е именно тази божествена природа, защото се казва, че той е по-голям от дара, а единствено Христовата божествена природа превъзхожда Неговата човешка природа. Разбира се, тук не става дума за едно жалко парче дърво.

2. Божествената природа на Христос би трябвало да е жертвеникът, защото в Матей съвсем ясно се казва, че „олтарът освещава дара“, т.е. придава му ценност и сила. Само помислете кое от двете – дървото или божествеността на Христос – придава необходимите качества и действена сила на жертвата, която Той принася на Бога заради нас?

3. Жертвеникът в Стария Завет поддържа жертвата, докато изгори. А при Христос дървото не би могло да изпълни тази функция. Христовата жертва, състояща се от тяло и душа, трябва да е била подкрепяна в страданията от нещо, което е можело да успокои, облекчи и помогне на мисълта, чувствата и усещанията Му, нещо, което е имало силата да запази мира в Неговия дух и да Го държи в пълно покорство на Бога. Отсъдете способно ли е на това дървото. Нима то би могло да контролира и владее душата и усещанията на Христос, разума и чувствата на Господ Исус, като Го запази при тези непоносими страдания в такова спокойствие и чистота, че да премине през това велико дело напълно неопетнен от поквара и несъвършенство? Не! Единствено „чрез вечния Дух принесе Себе Си без недостатък на Бога“.

За какво тогава служи кръстът? Ще ви отговоря с друг въпрос: за какво са служели дървата, с които са изгаряли жертвоприношенията? Приносите са били изгаряни с дърва върху жертвеника – тогава дървата не са жертвеника, а средството, с което се изгаря жертвата, и кръстът е средството, с което Христос е измъчван. Следователно, жертвеникът е това, което поддържа и дървата – да горят, и жертвата – да изгори постепенно. Така дървото, на което е разпънат Христос, и жертвата на Неговото тяло, са поддържани от божествената сила. Явно дървеният кръст не е жертвата, нито жертвеникът, а – дървата върху

жертвеника. И не дървата, а святият огън поглъща жертвата. Нека когато се поклонят на Бога, хората да внимават как издигат жертвеници, на които претендират, че принасят Христовото тяло. Нека се откажат от безумието си да се поклонят на дърво и творения на собствените си ръце, защото жертвеникът е по-голям от дара или жертвата върху него.

Как Христос изпълнява служението на Първосвещеник

Сега стигаме до втората част от служението на Първосвещеника и до начина, по който Христос го изпълнява. За тази цел първо ще говорим за онова, което е предшествовало като подготовка неговото изпълнение. Както виждате, „нашата Пасха, заклана за нас“ е това насърчение, което ни кара да пристъпим към престола на благодатта. Нека се съсредоточим върху нея, както е представена в Пресвятото място, и върху реда и начина, по който става това представяне.

Първо, преди Първосвещеникът Исус да направи каквото и да било като продължение на жертвоприношението, Той изчаква Божията присъда за Своето дело и уверението, че то удовлетворява Бога, което Отец е засвидетелствал с възкресението Му от мъртвите. От факта, че Христос е възкресен от мъртвите, след като е умрял за нашите грехове, става ясно, че Неговият принос е приет и оценен като достатъчен за постигане на целта, с която е принесена жертвата, а именно – умилостивилището за нашите грехове. Следователно, това е трябвало да стане, за да бъде приет в небето. Като Го възкресява от мъртвите, Бог потвърждава необходимостта на Неговата смърт и я приема като достатъчна за спасението на света. Самият Христос знае какъв ще бъде резултатът от смъртта Му много преди да даде Себе Си в откуп. Ето защо казва: „И това ще угоди на Господа повече от вол и от теле с рога и копита“ (Псалм 69:31). Същото четем и в Исая 50:7-9: „Понеже Господ Йехова ще ми помогне, затова не се смуцавам, затова съм втвърдил лицето си като кремък и зная, че няма да бъда посрамен. Близо е Онзи, Който ме оправдава. Кой ще се съди с мен? Нека застанем заедно. Кой ми е противник? Нека се приближи до мен. Ето, Господ Йехова ще ми помогне. Кой ще ме осъди? Ето, те всички ще овехтеят като дреха; молец ще ги изяде.“ Такива са действията на Господ Бог, Неговият Отец, и Исус вярва в Него. Тъй като Бог трябва да бъде удовлетворен, е необходимо Той да даде отговор дали е постигнато помирението с Него, или не, което Отец потвърждава с възкресението на Исус от мъртвите. Това личи и в думите на апостолите Петър и Павел, които приписват силата на възкресението на Бог Отец, а не на Исус като осъществител на собственото Си възкресение: „Бог възкреси този Исус“ (Деяния 2:32); „Бог Го възкреси от мъртвите“ (Деяния 3:15); „Когато Бог възкреси от мъртвите“ (Деяния 4:10; виж също 5:30; 8:56; 13:30). И така, като възкресява Христос от мъртвите, Бог засвидетелства, че жертвоприношението на Първосвещеника Му е угодно и Той е удовлетворен.

Но за да не се случи така, че заслепен от греха, светът да разбере погрешно Божиите дела, към възкресението на Христос Бог добавя и явяването Му на земята след това – не на всички хора, а само на верните, тези, на които може да се има доверие, че биха го споделили и с други. Апостол Петър казва: „Него Бог възкреси на третия ден и Му даде да се яви, не на целия народ, а на нас – предварително избраните от Бога свидетели, които ядохме и пихме с Него, след

като възкръсна от мъртвите“ (Деяния 10:40-41). Христовото явяване е необходимо не за да добави нещо към силата и стойността на жертвата Му, а за да укрепи вярата на тези, които трябва да получат вечно спасение чрез Него. Точно по тази причина и апостол Павел отделя такова внимание на факта, че съществуват хора, които могат да свидетелстват, че Неговият Отец Го е възкресил от мъртвите, и така другите да разберат, че Бог е удовлетворен и ги насърчава да пристъпват с дръзновение към престола на благодатта (I Коринтяни 15:1-8). Явяването на Исус Христос тогава не трае само един кратък миг, а продължава 40 денонощия, и то пред едни и същи хора – „апостолите, които беше избрал; на които и представи Себе Си жив след страданието Си с много верни доказателства, като им се явяваше в продължение на четиридесет дни и им говореше за Божието царство“ (Деяния 1:2-3). Тъй като Бог силно желае да Го представи на света, определя този дълъг период между възкресението и възнесението, за да разберат хората, че имат основание да вярват – извършено е умилоствение за техните грехове.

Съществува още нещо, което предшества като подготовка изпълнението на втората част от свещеническото служение на Исус, и то е свързано с начина за влизането Му в Светая Светих. Христос трябва да влезе там с тази дреха, за която говорихме, т.е. чрез силата на Своето послушание, тъй като то подготвя пътя за Него, вече поръсен с кръвта Му. Там трябва да бъде приет с радостни приветствия, които Святият Дух нарича възклицания: „Възлезе Бог с възклицание, Господ с тръбен глас“ (Псалм 47:5). Символ на това в Стария Завет са звънците, които висят по краищата на Аароновите одежди. Това възклицание символизира виковете на ангели и хора, а тръбният звук – гласа и радостта на Бога. И точно както Исус се е възнесъл, така ще се завърне: „Понеже сам Господ ще слезе от небето с повелителен вик, при глас на архангел и при Божия тръба“ (I Солунци 4:16), подобно на Аароновите звънци, които е трябвало да звънят и когато първосвещеникът влиза, и когато излиза от Пресвятото място (Изход 28:33-35). Но кои хора е трябвало да се възнесат с Христос, освен тези, които „излязоха от гробовете след Неговото възкресение“ (Матей 27:53)? И кои ангели освен тези, които са Му служели тук по време на Неговия земен живот? А що се отнася до злите и нечестивите, Той е тържествувал над тях и ги е прегазил като пленници с колелата на Своята колесница. „Като се възкачи нависоко, плени плен и даде дарове на човеците“ (Ефесяни 4:8).

И така, Исус се възнеса в святия рай, където го очакват небесни множества и милиарди души на светии, преминали към съвършенство. Когато стига до най-високите небеса, мястото на Божието присъствие, Той е поканен да седне отдясно на Отца като потвърждение, че поради страданията Му Бог Го е направил най-висшето от всички същества, дал Му е име над всяко друго име, заповядал е пред името Исус да се поклонят всички небесни творения и е обещал, че в Деня на съда всички създания на земята и под земята също ще Му се поклонят, за слава на Бог Отец (Филипяни 2:6-11). Така Христос представя Себе Си на Бога заради нас като благоуханна жертва, в която Отец благоволява завинаги, защото кръвта на тази жертва неизменно има удовлетворяваща и убедителна сила пред Него, т.е. не може да бъде отхвърлена. Независимо колко големи са греховете на хората, които идват при Бога чрез Него, и колко тежки са

последниците от тях, те не могат да надделеят над нея. Христос е винаги „посред“ престола и пред престола – Агнецът „като заклан“ сега е в Божието присъствие заради нас. Не бих могъл да кажа как точно се застъпва за нас – с думи, с действия или по двата начина. Докато сме тук, на земята, знаем твърде малко за това, което става на небето, и много лесно може да се отдадем на плътски представи или измислици. Христос ходатайства за нас, като използва пред Бога действителната сила и стойността на Своите страдания и винаги Го убеждава в наша полза, като се позовава на Своите заслуги. Знанието как точно го прави далеч надхвърля всичко, което можем да си представим, през земния си живот. И все пак Бог е проявил снизходителност към нашата немощ и ни се е разкрил така, че да можем някак, макар и детински, да Го познаем (I Коринтяни 13:11-12).

В Писанието се казва, че Христос се моли и се застъпва за нас в небето. Освен това се подчертава, че кръвта Му говори, а защо не и Неговите стенания, сълзи, въздишки, силни викове през целия Му земен път? Смятам, че и те говорят – имат голяма сила и стойност пред Бога за спасението на Неговия народ. Определено Христос се застъпва за нас и с дела – самото Писание откроява този начин. И тъй като нашата немощ не ни позволява да разберем напълно как точно става това, вярата, че Той ходатайства за нас има предимството да бъде очистена от всичко неправилно тъкмо чрез Неговото застъпничество. Ще бъдем спасени чрез нея, защото се основаваме на пролятата Му кръв и нейната убедителна сила и стойност пред Бога в наша полза.

Според Словото сега разполагаме само с образа и сянката на небесните неща (Евреи 8:5; 10:1). Ни най-малко не се съмнявам, че мнозина от хората, които са били спасени преди Христос да дойде в плът, макар да са били (общо взето) праведни и да се уповавали на Него за спасението на душите си, все пак не са познавали много от обстоятелствата около Неговите страдания, преживени заради нас. Знаели ли са, че ще бъде предаден от Юда, че ще Го бичуват войниците, че ще Му сложат венец от тръни, че ще Го разпънат между двама разбойници и ще бъде прободен, докато кръв и вода потекат от Него, или че ще бъде погребан в гробницата на Йосиф? Дали всички тези светии, които са били спасени чрез вярата си, че Той ще дойде на земята и ще умре за тях, разбират множеството обстоятелства по пътя към смъртта Му? Би било наивно да мисля така, защото за това нямаме нито библейско, нито някакво друго основание. Дори и ние, които сега вярваме, че Той „винаги живее, за да ходатайства“ за нас, също в голяма степен не разбираме как точно се застъпва. Но вярваме, че Божият Син е умрял и че Неговите дела са заслужили да имат сила пред Бога в наша полза. Нещо повече, Той се позовава на тези дела пред Отца под формата на ходатайство за нас, което далеч надхвърля всичко, което можем да си представим, докато сме тук, на земята.

В Писанието се казва, че в Исус „обитава телесно цялата пълнота на Божеството“ (Колосяни 2:9). Освен това се твърди, че Той е Божият престол и същевременно, че седи „отдясно на Божия престол“ (Исая 22:23; Евреи 12:2). Тези духовни факти могат да бъдат разбрани трудно не само от най-слабите – те не са достъпни и за най-силните, макар че у всички има божествена истина. Дори за самите светии, докато са на земята, не е лесно да вярват в небесните неща. Смятам, че самото явяване на Христос пред Бога е ходатайство от страна на

свещеник, но и защита от страна на адвокат. Също съм убеден, че целият живот на Божия Син там е ходатайство, едно непрестанно застъпничество (Евреи 9:24; Римляни 5:10).

Трябва да добавя още нещо. Как Христос – в Своята човешка природа – се явява пред Отца да ходатайства за нас, ако в нея обитава телесно в пълнота Божеството? И ако Христос е престолът на благодатта и умилостивилището, как се явява пред Бога, Който седи там, за да го поръси с кръвта Си? И ако Христос е кадилният жертвеник, как стои като Първосвещеник при този жертвеник, за да принася там, пред престола, молитвите на всички светии?

Как да научим повече за тези тайни

Вярно е, че всичко това е засвидетелствано, както е и вярно, че то е напълно истинно. Но не смятам за вярно, че всеки, който е спасен, разбира всичко това. Имам предвид такова разбиране, което да изяснява привидните противоречия в тези стихове. Затова Бог ни е дал три подхода, чрез които да усъвършенстваме разбирането си за Неговите тайни:

1. Букви. Така наричам ритуалния Закон, защото при него всичко е разгледано поотделно, всяко нещо само за себе си, точно както обясняваме буквите на децата. С други думи, тук имаме Първосвещеник, жертва, жертвеник, Пресвято място, умилостивилище – и всички те са представени поотделно.

2. Думи. В благовестието тези букви съставят една дума – Христос, - думата на Божия промисъл. Затова благовестието определя Христос като този Първосвещеник, тази жертва, този жертвеник, това Пресвято място, този престол на благодатта и всичко останало. Христос е всичко. Всичко това се съединява в Него, както буквите се свързват в дадена дума.

3. Значения. После идват значенията, а те се осъзнават и изучават по-трудно от буквите и думата. Затова пълното разбиране на значенията е запазено за момента, когато стигнем до по-висш етап, а именно – съвършения човек: „Но когато дойде съвършеното, това“, знание, „което е частично ще се прекрати“ (I Коринтяни 13:10). А междувременно трябва да се научим да свързваме буквите в дума, да отнасяме ритуалите към Христос и да откриваме техния завършек в Него – имам предвид да откриваме първосвещенството, жертвата, жертвеника, престола на благодатта, а и самия Бог в Христос, Който е помирил света с Отца чрез Себе Си. И никак няма да е лошо да научим всичко това добре, докато сме още на земята. Защото най-важният и значим урок е да познаваме Христос така, както ни е разкрит в благовестието. Апостол Павел казва: „Защото бях решил да не зная между вас нищо друго освен Исус Христос, и то Христос разпънат“ (I Коринтяни 2:2). Християните, които се молят и усърдно изучават Словото, след известно време достигат до едно добро познаване за Него. А това познание означава вечен живот, т.е. тук, на земята, да Го познаваме така, както е представен в Свещеното Писание (Йоан 17:3). Тогава се придържайте към Писанието и нека вярата ви се покорява на неговия авторитет, за да израснете със сигурност в нея: „Защото в него се открива правдата, която е от Бога чрез вяра към вяра, както е писано: „Праведният чрез вяра ще живее“ (Римляни 1:17;

16:25-27). Вярвайте, че Христос е умрял, погребан е, възкръснал е, възнесъл се е и завинаги живее, за да ходатайства за вас, и внимавайте, когато се ровите твърде надълбоко, защото из лабиринта на тайните хора бързо загубват правилната посока. Ето защо е достатъчно да се уповавате на това, което Той прави, макар и да не разбирате как точно го прави. Това означава – трябва да вярвам, че Бог ме е спасил заради Христос, Който ме е оправдал с кръвта Си: „Като се оправдахме чрез Неговата кръв, ще се избавим от Божия гняв чрез Него“ (Римляни 5:9), т.е. чрез Неговото ходатайство или посредничество между Бога, Когото съм оскърбил, и мене, окаения грешник. Това посредничество е осъществено чрез Неговата кръв, която говори в моя защита пред Бога, защото е пролята за мене, и чрез Неговите дела, извършени за мене по силата на Божията благодат, съгласно вечния Завет на Бога, сключен с Христос. Ето какво зная за начина, по който се осъществява Неговото застъпничество. И тъй като цялата пълнота на Бога обитава телесно в Него и същевременно Той – в своята човешка природа – е престолът на благодатта, а освен това е Светая Светих и Божията почивка завинаги, имам известни съмнения дали не е твърде плътска представата, че Христос стои там „отделен“ в своята човешка природа. И така „отделен“ – в смисъл на място – от Отца, Който седи на престол, Божият Син представя своите достойни дела и се моли за живота и спасението на вярващите. По-правилното разбиране според мене е, че човешката Му природа, която съществува наред с божествената или, по-точно, завинаги в единение с Бога заради делото, извършено от Него на земята в нейна полза – да помири избраните със Себе Си, - е все още и винаги ще бъде толкова заслужила и угодна пред Отца, че да убеди (ако мога така да се изразя) божествената природа, единствена способна да направи всичко невъзможно възможно, да опази за вечен живот помирениите с Бога.

Когато говоря за човешка природа, имам предвид човека Христос, Който не е лишен от разум и чувства, нито пък от силата на желанията, но имам предвид и че човешката природа така се съобразява с волята на божествената, както и волята на божествената природа се съобразява със заслугите и волята на човешката относно спасението на грешниците, че Синът желае това, което желае Бог Отец, а Бог Отец се съгласява с желаното от Сина завинаги. Волята на Христос – а тя се подкрепя от неocenимите Му заслуги, на които се основава и Бог Отец, - е всички, които Отец Му е дал, да бъдат с Него там, където е Той, за да виждат славата Му (Йоан 17:24).

Характеристиките в природата на Христос, които Го правят годен за служението на наш Първосвещеник

Първо. Ще обърна внимание на това, че *Неговата природа не е чужда на човешката.* Ангелите ни обичат, но не могат да ни съчувстват в страданията, защото нямат нашето естество. По природа Христос е едно с нас, с изключение на греха. Той е човек като нас, от плът и кръв – роден е от жена и във всяко отношение е оприличен на нас, с изключение на това, което Святият Дух отхвърля: „И така, понеже децата са същества от общата плът и кръв, то и Той подобно на тях взе участие в същото... Защото наистина Той не помага на ангелите, но помага на Авраамовото потомство“ (Евреи 2:14-16). Този факт е особено важен за Неговото служение, защото същества с едно и също естество

изпитват взаимно съчувствие. Христос, Първосвещеникът на Божия дом, има същата природа като нас. Писанието напълно потвърждава това: „Бог изпрати Сина Си, Който се роди от жена“ (Галатяни 4:4), „по плът се роди от Давидовото потомство“ (Римляни 1:3), от „отците и от които се роди по плът Христос“ (Римляни 9:5; II Тим. 2:8). Този факт безспорно Го прави способен за служението на Първосвещеник (Евреи 2:14-15).

Второ. Освен съчувствието към хората, което се дължи на общото естество, Христос изпитва към тях и *състраданието на родственик*. Той не само приема нашата природа, но и става наш брат. Знаете, че роднинските връзки свързват хората по-силно от общата природа. А когато са налице и двете, съществува двойна обвързаност и морален дълг. „Понеже и Онзи, Който освещава“, т.е. Христос, и „онези, които се освещават“, т.е. Неговите светии, „всички са от един Отец“, т.е. от Бога, и всички са деца на Бог Отец, „затова Той не се срамува да ги нарича братя, като казва: „Ще възвестявам името Ти на братята Си, ще Те хваля сред събранието“ (Евреи 2:11-12). Има родство въз основа на общото естество между Първосвещеника Христос и хората, за които „Той винаги живее, за да ходатайства за тях“. А общата им човешка природа е подложена на страдания и скръб. „И така, понеже децата са същества от общата плът и кръв, то и Той подобно на тях взе участие в същото“ (Евреи 2:14). Следователно, ако е станал техен брат, то и се застъпва за тях като брат. Когато Гедеон разбира от признанието на Зевей и Салман, че хората, които са убили в Тавор, са били негови братя, гневът му пламва и той се заклева, че убийците трябва да умрат (Съдии 8:18-21). Роднинската връзка е наистина много силна. Затова се казва: „Трябваше да се оприличи във всичко на братята Си, за да бъде милостив и верен Първосвещеник“ (Евреи 2:17). Братът се дава за трудни времена, защото той е готов на всичко. Между нас и Христос съществуват братски взаимоотношения. Ето защо Той ходатайства за нас с много по-голяма любов и всеотдайност.

Трето. Исус Христос притежава и други характеристики, поради които получава правото да изпълнява първосвещеническото Си служение за нас, например, *изкушенията и немощите, които преживява на тази земя*. Вярно е, че изкушенията и немощите, погледнато в тесен смисъл, не произхождат от нашата природа, нито от Неговата. И все пак, ако е уместно да кажем, че изкушенията и страданията имат природа, Неговата и нашата е точно такава, при това сходна във всичко. Както четем в Евреи 4:15: „Който е бил във всичко изкушен като нас, но пак е без грях.“ Също като нас е изкушаван да не се доверява на Бога. Като нас е изкушаван да извърши самоубийство. Като нас е изкушаван със съблазните и суетите на този свят. Като нас е изкушаван да извърши идолопоклонство, като се поклони на Сатана (Матей 4:3-10; Лука 4:1-13). Така че и в това си приличаме. Нещо повече, от яслата до кръста Той е човек на скърби и печал, човек, който страда през целия Си земен живот.

Обърнете внимание, че Исус трябва да премине през всичко това по Божия заповед. Той трябва да прилича на хората във всяко отношение, за да бъде по-добре подготвен за служението Си на Първосвещеник, изпълнен с повече любов и състрадание: „Затова трябваше да се оприличи във всичко на братята Си, за да бъде“, т.е. да се подготви да бъде „милостив и верен Първосвещеник по

отношение на Бога, за да извърши умилостивение за греховете на народа. Понеже в това, дето и сам пострада като изкушен, може и на изкушаваните да помага“ (Евреи 2:17-18). В тези стихове виждаме как е подготвен за служението си и с каква цел – изкушаван като нас, страдал в изкушенията като нас, оприличен на нас във всяко отношение, за да ни съчувства и да бъде милостив и верен Първосвещеник по отношение на Бога с цел да възстанови разрушената връзка между Него и вярващите вследствие на греха и да извърши умилостивение и за този грях. И след като е изкушаван и страда, Той е подготвен за служението Си: „Понеже в това, дето и сам пострада като изкушен, може и на изкушаваните да помага.“ Затова твърдя, че тази подготовка е и присъща на естеството, и необходима. Присъща на естеството, защото съвпада със същата характеристика на нашата природа, т.е. изкушенията, с които се сблъсква Исус, са същите като нашите. Тази природна склонност би унищожила и Него, и нас, ако Бог не попречи. Изкушенията са също и необходими, макар не сами по себе си, но заради резултата: Божият Син излиза от тях като победител, за да извлече добро от злото и светлина от мрака. Той ги изтърпява и побеждава заради нас, защото заради нас е трябвало да пострада и да бъде подложен на тях, за да бъде милостив и верен към Своите, да ни подкрепя във всичко.

Четвърто. Друго качество, което притежава нашият Първосвещеник, за да изпълнява по-добре застъпническото служение за нас, е, че е свързан в едно тяло с нас – *ние сме Негови части*. Така Той всъщност ходатайства за самия Себе Си, за Своето тяло и неговите части. Първосвещеникът в Стария Завет първо принася жертва за себе си, за своите грехове, и след това „за греховете на народа“. Не бих казал, че Христос е имал в Себе Си или е извършил някакъв грях, тъй като така би похулил името на Святия Бог, но казвам, че Той е поел върху Себе Си греховете на хората (II Коринтяни 5:21). Нещо повече – че Бог Отец Го е натоварил с тях. А тези, за които Той живее във вечността, за да ходатайства за тях, са свързани с Него и са части от Неговото тяло, Неговата плът и Неговите кости, т.е. от самия Него (I Коринтяни 12:27).

Словото казва: „Понеже сме части на Неговото тяло, от Неговата плът и от Неговите кости“ (Ефесяни 5:30). С други думи, Неговата Църква е част от самия Него. Затова тя е Негова грижа, грижа като за собственото Му тяло: „Защото никой никога не е намразил своето тяло, а го храни и се грижи за него“ (Ефесяни 5:29). Апостол Павел обяснява нещата по този начин, тъй като се съобразява с немощта на плътското ни естество. Така че дори Христос да не е изпитвал любов към нас като грешници, Той би се грижил за нас заради факта, че сме части от Него, Самото Му естество Го подтиква. Колкото по-слаби и немощни сме, толкова по-силно Исус усеща това и страда заради нас: „Защото нямаме такъв Първосвещеник, Който да не може да състрадава с нас в нашите слабости“ (Евреи 4:15). Той никога не спира да ни съчувства, защото е нашата Глава, а ние – Неговото тяло. Ще добавя, че за слабите части Исус се грижи най-много, отнася се с най-голямо състрадание и най-вече бди над тях, за да ги опази. *(Дъщерята на Бънян, Мери, е била сляпа и той се е отнасял към нея с особено нежна грижа. Когато е изпратен в затвора заради проповедите си, най-силно е страдал заради нея. „Горкото ми сляпо дете! Мисълта за трудностите, които може би преживява, разбива сърцето ми!“ Bunyan. J. Grace Abounding.)*

Кой човек не би отправял молби, прошения и молитви, за да не загуби крак, око, ръка, пръст? И може ли да си представите, че самият Христос ще бъде като глупавия щраус, който се отнася жестоко с малките си, т.е. със своите части (Йов 39:16)? Не можете, нали?

Ако загуби една част, Той ще бъде обезобразен, недъгав, осакатен, несъвършен, почти уродлив, а в Писанието тялото Му е наречено „Негова пълнота“ – пълнота, която изпълва всичко. Това показва, че Христос като Първосвещеник по самата Си природа проявява внимание и грижа към тези, за които живее всякога, за да ходатайства за тях, защото те са членове на Неговото тяло.

Когато изтъквам общата природа, родствената връзка и отношението части-тяло – характеристики, необходими за служението на Христос и присъщи на естеството Му, - не искам да кажа, че те са най-съществените, защото и един несъвършен човек ги притежава. Изложих всичко това само с цел подобни духовни истини да се възприемат по-добре, като имаме предвид слабото ни плътско естество. Бих могъл да продължа с доказателствата, че Исус Христос е наш Първосвещеник, като използвам други аспекти и сравнения. Той ни е откупил и се отнася към нас точно по този начин – като Негово скъпоценно притежание, Негова собственост и наследство (Псалм 16:5-6). А сега ще обърнем внимание на тези изключителни и свършени качества, необходими за служението Му на Първосвещеник и присъщи на естеството Му, които са специфични само за Него и особено ни засягат.

Специфичните качества в природата на Христос, необходими за служението Му като наш Първосвещеник

1. Христос е свят и затова е достоен за служението на Първосвещеник. Съществува святост, която отделя и отдалечава, и святост, която доближава и приобщава някого към положението на страдащите – тъкмо вторият вид святост е свързана с това служение. Когато на един човек е възложена дадена работа, колкото е по-свят, толкова по-добре ще изпълни задълженията си, и обратно. Святостта го задължава да бъде верен на хората, с които е свързан чрез тази работа. Точно затова се казва, че Христос е „верен Първосвещеник“, „такъв Първосвещеник ни трябваше: свят...“ (Евреи 2:17; 7:26). „Господ“, Йехова, Христос Исус, „е благ и праведен, затова ще научи грешните на пътя Си“ (Псалм 25:8). „Онзи, който владее над хора, нека бъде праведен. Нека бъде един, който владее със страх от Бога“ (II Царе 23:3). Христос е свят, Той е призван и издигнат от Бога за Първосвещеник според Мелхиседековия чин, за да изпълнява това служение за нас пред Бога. Той продължава да ходатайства за помирение след нечестието, беззаконията и греховете, които остават в нас и само привидно са напуснали плътското ни естество, след като сме били призвани и сме повярвали в Бога. Защото сега сме във втория етап от осъществяването на Христовото първосвещенство, когато Той очиства греха от духовните ни дела, посветени на Бога, и от целия ни живот, след като вече сме се обърнали към Отца чрез Него. Христос е свят и затова изпълнява напълно посветено служението за нас, което Му е поверено от Бога. Така Божият Син е противопоставен на тези първосвещеници, които са немощни и не са святи, - Той ги превъзхожда точно в това: „Защото Законът поставя за първосвещеници

немощни човеци; а думите на клетвата, която беше след Закона, поставят Сина, който е усъвършенстван“, съвършен или свят, „навеки“ (Евреи 7:28). Забележително е, че имаме Първосвещеник, Който е свят, и затова няма да се провали в съвършеното изпълнение на повереното Му служение в наша полза – да „принесе дарове и жертви на Бога за греховете на човеците“ (Евреи 5:1).

2. Към Неговата святост трябва да добавим още едно необходимо качество – невинността. „Защото такъв Първосвещеник ни трябваше: свят, невинен“ (Евреи 7:26). Помислете каква вреда може да причини един лош човек, когато му се възложи дадена работа. Той е пристрастен и несправедлив, когато изпълнява задълженията си, готов е да ощети бедните, продажен е и търси собствената си изгода: „нечестив управител над беден народ“ (Притчи 28:15). Но нашият Първосвещеник Исус е свят и невинен. Той няма да постъпи несправедливо към никого, няма да онеправдае никого, няма да презре никого, нито ще откаже ползата от благословеното Си застъпничество, ако някой е дошъл при Бога чрез Него. Той не проявява лицеприятие и не взима нищо в отплата. Един нечестив човек може да намрази някого, да се настрои враждебно срещу него и да чака удобен случай, за да му навреди. При възможност той би го ощетил и лишил от това, което му се полага, макар че притежава властта да му помогне. Но Христос е невинен и кротък като гълъб. Той не замисля и не върши зло, а милостиво, чистосърдечно и добронамерено се застъпва за нас. Ако наистина дойдете при Бога чрез Него, Той няма да ви пренебрегне и няма да престане да се моли за вас, независимо колко слабости, немощи и прегрешения имате! Исус е свят, невинен, благ. Затова е напълно достоен да бъде наш Първосвещеник и да ходатайства за нас.

3. Но това не е всичко, Христос е и непорочен: „Защото такъв Първосвещеник ни трябваше: свят, невинен, непорочен.“ Тази дума ни показва, че в нито един момент не може да се открие никакъв недостатък в Неговото служение. Един свят човек все пак може да сгреша и да се омърси. Ние сме призвани да бъдем святи и чисти и в смисъла на благовестието това е факт за всички християни. Но за Христос то важи и в смисъла на Закона – Той е съвършено свят и чист пред него. Това е удивителна истина, защото показва, че след като с нито едно свое деяние не можем да Го изкушим да ни нарани, следователно в самия Него, в естеството Му не съществува нищо, което да Го изкуши да постъпи така. На нечестивия човек е присъщо да злоупотребява с положението си, макар и хората, в полза на които трябва да върши дадена работа, да не са го предизвикали по никакъв начин. Но Господ Исус, Който е непорочен в смисъла на Закона, не само не наранява и не постъпва непочтено в Своето служение, а не може и дори не си представя, че би могъл да измами оказаното Му доверие. Той няма в Себе Си корена на това зло – стремежа да навредиш и да причиниш страдание на някого. В нас обаче пониква този горчив корен, чрез който не само омърсяваме себе си, но често заразяваме и околните (Евреи 12:15). А Христос изпълнява служението Си честно, вярно, свято, праведно, в съответствие и в отговор на нашите нужди и съгласно оказаното Му доверие.

4. Освен че е свят, невинен, непорочен, Исус е и „отделен от грешните“, както по Своето настоящо естество, така и по мястото, определено да изпълнява този етап от първосвещеническото Си служение. Той не е заченат в женска утроба

чрез плътска похот и пожелание, не е създаден от нечиста и порочна природа, не изпълнява задълженията Си с тленни средства, които се развалят, омърсяват и са несъвършени, а си служи с неопетнени, т.е. чистата жертва на Неговия собствен съвършен принос. Нито у Христос, нито в принесената от Него жертва има и най-малкия грях или несъвършенство, както е при свещениците в Стария Завет и техните приноси. В това отношение Той е отделен от тях и разликата помежду им е по-голяма, отколкото между небето и земята. Исус не притежава нито едно качество или склонност на грешниците. Неговите пътища са само Негови – не ги е виждал или учил от човек, а единствено от Отца. Няма нито един праведен между хората и точно затова Христос е отделен от тях, за да бъде Първосвещеник.

5. По тази причина е и „възвисен по-горе от небесата“. „Защото такъв Първосвещеник ни трябваше: свят, невинен, непорочен, отделен от грешните и възвисен по-горе от небесата.“ Писанието ни казва, че нито святите ангели, нито небесата са чисти в Божиите очи. „Ето, Той не се доверява на слугите Си и в ангелите Си намира недостатък“, „Ето, на святите Си ангели Той не се доверява и небесата не са чисти в очите Му“ (Йов 4:18; 15:15). Тези думи ни разказват, че нашият Първосвещеник превъзхожда небесата или ангелите – Той е много по-чист и съвършен от тях. Всички небесни войнства са под Негова власт, за да съдействат застъпничеството Му да убеди Бог Отец в наша полза. Всички ангели Му се покланят и по Негова заповед стават „служебни духове, изпращани да слугуват на онези, които ще наследят спасението“ (Евреи 1:14).

Чрез израза: „възвисен по-горе от небесата“ авторът на Посланието ни показва, че нашият Първосвещеник не може да падне и да съгреши. Това се е случвало на духовете и ангелите в небесата (II Петрово 2:4). Самите небеса остаряват и изчезват – Писанието не ни позволява да стигнем по-далеч от това (Евреи 1:10-12), - но Този, Който е над тях, възвисен по-горе от тях, е същият и Неговите „години няма да се свършат“ (Евреи 1:12). „Исус Христос е същият вчера, днес и до века“ (Евреи 13:8). Всичко това има за цел да ни покаже, че Христос, за разлика от небесата и ангелите, не подлежи на упадък и тление, нито ще се умори или ще охладнее в изпълнението на Своето служение. Но до последния момент, когато вече приключва делото Си и трябва да напусне светилището, Той ще остане така състрадателен и любещ, толкова силно ще копнее и ще желае нашето спасение, както в първия миг, когато е станал Първосвещеник и е поел товара да изпълнява това благословено служение заради нас. Ето защо нашият Първосвещеник не е като описания в Закона (Левит 21:17-20). Той не е джудже, не е сакат и уродлив, няма недостатъци и несъвършенства. Затова няма да се умори и ще успее да изпълни служението Си както трябва. Той може съвършено да спасява тези, които идват при Бога чрез Него, „понеже винаги живее, за да ходатайства за тях“. И точно този факт, че имаме такъв Първосвещеник, определен, призван, въведен и подготвен от Бога съвършено за служението Си, заслужава изключително внимание. Фактът, че това първосвещенство е от Бога и благословените му резултати са чрез Него, разкрива Божието сърце, както и сърцето на Сина, отворено за нас. „Затова нека пристъпваме с дръзновение към престола на благодатта, за да придобием милост и да намерим благодат, която да помага в подходящото време.“

ТРЯБВА ДА ИМАМЕ ПОЛЗОТВОРЕН ХРИСТИЯНСКИ ЖИВОТ

Това е втората причина, поради която трябва да пристъпваме дръзновено към престола на благодатта – за да придобием милост и да намерим благодат, способни да ни помагат в трудни времена. Ще получим тази милост и благодат само, ако отидем при престола по верния път. Тук трябва да отбележим три съществени момента: Първо – вероятно е светиите да преживеят трудни моменти в земния си живот; второ – нищо друго не може да ни преведе през тези трудности освен постоянното изливане на милост и благодат към нас; трето – ако искаме да преодолеем трудностите, трябва да получим тази милост и благодат при престола на благодатта чрез молитва.

Вероятно е светиите да преживеят трудни времена

Първо, твърде вероятно е светиите да се сблъскат с трудности или да преживеят такива моменти, които ще им покажат, че се нуждаят от постоянната подкрепа на Божията благодат, за да живеят праведно в този свят. Това е важно основание и подтик да пребъдваме в молитва пред престола на благодатта. Другаде в Писанието тези трудни времена са наречени „усилни времена“, „злия ден“, „часа и властта на тъмнината“, „деня на изкушението“, „облачния и мрачен ден“, „злобата на всеки ден“ (II Тимотей 3:1; Ефесяни 6:13; Лука 22:53; Евреи 3:8; Езекиил 34:12; Мат. 6:34). Всъщност като цяло всичките ни дни на този свят са зли – всеки ден е изпълнен с достатъчно зло, за да унищожи и най-благочестивия светия, ако не е Божията благодат. Но както вече отбелязах, съществуват и извънредни обстоятелства, които са много по-опасни и трудни за светиите.

1. Такъв момент е времето на първите стъпки във вярата – тяхната детска и юношеска възраст като християни. Докато търсят пътя към Сион, обърнати изцяло в тази посока, те обикновено се сблъскват с много злини. Дяволът е загубил един грешник. Пленникът се е освободил от затворническите окови и е избягал от своя господар. Тогава сякаш целият ад се пробужда и нечистите сили с диви крясъци се втурват да търсят и да върнат обратно беглеца. Те го изкушават, заплашват, ласкаят, охулват, хвърлят прах в очите му, тровят го със заблуди и всичко това има една-единствена цел – да Му попречат да отиде при Исус Христос. Не е ли това наистина усилено време? И когато човек се намира в такава положение, не се ли нуждае от голяма благодат? Ако ти си в подобна ситуация, не е ли абсолютно наложително да се молиш пред престола на благодатта за милост и благодат, „която да помага в подходящото време“? В такъв момент животът ти зависи от това, дали търсиш молитвен дух. Затова, вие, които знаете за какво говоря, които сте разкъсали връзките на ада и сте избягали, за да намерите подслон в надеждата пред вас, които сте чували рева на лъв зад себе си и постоянното дрънчене на вериги, викайте, докато бягате, защото ни е обещано, че ако дойдем при Бога със сълзи и молби, Той ще ни води. Това наистина са трудни моменти: оградата е ниска, а клонът е слаб, защото сте съвсем млади във вярата. Молете се, за да останете в Божията ръка.

2. Времето на благополучие и успех в духовен план също е трудно. Сатана знае как да ви изкушава и в дни на нужда, и в периоди на изобилие. Неговите „духовни

сили на нечестието са в небесни места“ (Ефесяни 6:12). Той знае как да ви заложи капан и в Ханаан, и в пустинята. Моментите, когато сте задоволени във всяко отношение, са по-опасни, не сами по себе си, а заради измамата на собственото ви сърце. Ето защо Мойсей предупреждава децата на Израел, след като Бог им даде Обещаната земя с лозята, кладенците и маслиновите дървета, след като се наситят на нейните богатства: „Внимавай да не забравяш Господа, Който те изведе от Египетската земя, от дома на робството“ (Второзаконие 6:10-13). И после повтаря това предупреждение: „Ще ядеш и ще се наситиш, и ще благословиш Господа, твоя Бог, за добрата земя, която ти е дал. Внимавай да не забравяш Господа, твоя Бог, и да не престъпваш заповедите Му, законите и наредбите Му, които днес ти предавам, да не би, като ядеш и се наситиш... и се умножи всичко, което имаш, тогава да се възгордее сърцето ти и да забравиш Господа, Твоя Бог, който те е извел от Египетската земя, от дома на робството“ (Второзаконие 8:10-14). Всичко това може да се разглежда и в духовен план. Както казах, дяволът ни е заложил капани и в моменти, когато получаваме най-големите благословения. Ако тогава не отделяме време да се молим за благодат, която да ни държи в смирение, бързо ще се озовем в положението на Петър веднага след като разпознава Господ Исус като Божи Син по откровение от Отца.

3. Друг труден момент е, когато хората са в материално затруднение, притиснати от бедността. Тогава житейският им път е осеян с изкушения и клопки – за компромиси и със съвестта си, и с Божието Слово, за участие в опасни начинания, които напълно противоречат на техните религиозни убеждения и вярата им. Агур съзнава това и се моли на Бога така: „Да не би да се преситя, да се отрека от Теб, и да кажа: Кой е Господ?“ Или да не би да осиромашея, за да открадна и да употребя скверно името на моя Бог“ (Притчи 30:7-9). Много беди ще сполетят човека, който е западнал в този свят. Той се сблъсква със злото на деня и нечистите сили го връхлитат като мухи – мършава и крастава овца. Той е в много трудно положение, в съзнанието му гъмжат като личинките на тези мухи всякакви глупави, безумни и безполезни идеи как да се възстанови и забогатее отново. В такъв момент Сатана го убеждава да не се вслушва в съвестта си, да не държи на думата и обещанията си, да не плаща честно онова, което купува, без колебания да ограбва ближния си. Точно от това се страхува Агур и моли Бога да го опази от такава тежка участ, когато би бил изкушен да постъпва така. Колко хора в наше време позорят религията и влизат в капана на дявола по същата причина, защото не са ревностни да се молят на Бога за милост и благодат, които да им помагат в тежки моменти. И понеже престават да вършат това, което е добро, се предават на дяволските изкушения и на порочните, впримчващи съблазни на плътта.

4. Друго трудно време са периодите на гонение, както вече споменах, наречени „часа на тъмнината“ и „облачния и мрачен ден“. Тогава се сблъскваме с всякакви злини и уловки: страха от хора, ужаса на затвора, загубата на имуществото и живота. Виждаме нещата само в черни краски, предстоят огнени изпитания. Човек, който в такъв момент не се моли и не се обръща към Бога, седящ на престола на благодатта, с посредничеството на Исусовото първосвещенство, ще претърпи провал пред всички хора. И този ужасен провал не само ще струва

собствения му живот, но и ще съкруши сърцата на вярващите, които се боят от Бога.

5. Друг труден период е времето на житейски промени, когато започват нови взаимоотношения. Тук също ви дебнат уловки и капани. Едно изпълнено с надежди дете отива на работа като чирак, млад мъж или жена встъпват в брак. Те са се молили преди този момент, но после са престанали да се обръщат към Бога. Защо хората много често се провалят и загиват при такава промяна в обстоятелствата, съпътствана от нови капани, грижи, изкушения, в които те поради липса на бдителност се впримчват, затъват, излагат се на осъждане и умират. Сигурен съм, че мнозина вярващи, които някога са изглеждали най-надеждните и най-изтъкнатите сред своите съграждани, са паднали в ямата точно по този начин. Колко бързо е угаснал пламъкът у тях и светилниците им са престанали да светят! Колко бързо са загубили любовта си към пастирите, които са ги просветили във вярата, и към най-ревностните християни, в общение с които са бдели и пребъдвали в чистота и святост! Колко бързо са намерили нови приятели и са тръгнали по други пътища, възприели са нов начин на живот и нови удоволствия, които да задоволяват празноглавието им. Затова, когато сме в таква трудно положение: „Нека пристъпваме с дръзновение към престола на благодатта, за да придобием милост и да намерим благодат, която да помага в подходящото време.“

6. Друго „усилно време“ е, когато мнозинството вярващи са затънали в пороци и грехове, когато, отдадени на различни страсти и безумия, човешките чеда са загубили всякаква скромност и благоприличие. В такъв момент трябва да се молите или ще загинете. Молете се срещу тази поквара, тези съблазни, тези глупави прищевки, това лекомислено и суетно поведение, което е завладяло другите. В противен случай то ще почука и на вашата врата. И ако му се оставите, скоро ще ви завлече в калта заедно с останалите и също като тях ще ви сполети вечното осъждане в ада.

7. Тежки са и моментите, когато сме извършили грях и Бог скрива лицето Си. Ако тогава престанете да се молите, с вас е свършено, защото естествената склонност на вината е да отдалечава човека от Бога. Така се е случило и с нашия прародител. Често, когато Бог крие лицето Си, хората бягат в отчаяние, загърбват задълженията си и казват: „Ето, от Господ е това зло; защо да се надявам вече на Господа?“ (IV Царе 6:33). В такъв момент ще ви помогне единствено молитвата. Продължавайте да се молите! Молитвата воюва с дявола и го побеждава, бори се с Бога и Го убеждава, съпротивлява се на всички изкушения и ги прогонва. Големи неща се постигат чрез нея – дори от хора, които са извършили беззаконие и поради греховете си са загубили Божието благоволение.

8. Когато сме обект на укори и хули, също не е лесно. Тогава ще ви трябва изобилие от благодат. Такива мъчителни периоди е преживял и Христос. Заради подобни изпитания мнозина вярващи се отдръпват от Бога и престават открито да изповядват името Му (Псалм 69:7-12). Когато злословят срещу някого, сякаш го убиват с камъни. Затова настойчиво искайте при престола на благодатта милост и благодат, които ще ви подкрепят да не паднете и да потънете в

„дълбоката тиня“ или „ямата“ под тежестта на укорите към вас (вижте Псалм 69:1-2, 15).

9. Тежки са и моментите, когато приятелите на даден човек го изоставят и забравят заради принципите на благовестието, които той отстоява, или заради изпитанията, съпътстващи пътя му във вярата. Това се случва много често с праведните хора. Така е било с Христос, Павел, Йов, Еман и много други Божии слуги по време на изпитанията им в този свят. Те преживяват доста болезнени моменти. Йов горчива оплаква съдбата си, също както Еман, Павел и Христос (Йоан 6:66; II Тимотей 1:15; Йов 19:13-19). Какво друго би могъл да направи човек тогава освен да се обърне в молитва чрез Христос към престола на благодатта? Той няма да се справи сам, без да пребъдва в Бога (Йоан 15:4).

10. Трудно време е и моментът на смъртта, когато човек си отива завинаги от този свят. Това е най-голямото изпитание, като изключим Деня на съда. Тогава се освобождаваме от всичко тленно, заставаме на прага на вечността и започваме да виждаме границите на отвъдния свят. Наистина разбираме какво е смъртта, какво е гробът и как душата се отделя от тялото, за да се яви пред Бога (Еклесиаст 12:5-7). Тогава сме далеч по-склонни да мислим какво има по пътя между смъртното легло и портите на небесния рай, отколкото в дни на здраве и благоденствие. Праведният човек е загрижен да събира и трупа благодат за този миг през целия си живот, докато безумният живее в разгул, самонадеяно, без да мисли за смъртта, защото знае, че нищо не може да стопли и опази душата му, когато студът на смъртта го обгърне и вледени тялото и кръвта в жилите му, когато „се скъса сребърната верижка и се счупи златната чаша“ (Еклесиаст 12:6). Ето защо мисълта за мига на смъртта е силен подтик да отиваме при престола на благодатта за милост и благодат, които ще ни помогнат в това трудно време.

*Постоянното изливане на благодат към нас е същностно за благополучието
НИ*

А сега искам да ви покажа, че *единствено постоянното изливане на благодат към нас може да ни спаси във време на трудности и изпитания*. Основанието за това заключение се съдържа в самия стих, който ни насочва към престола на благодатта, от който да получим милост и благодат точно за тази цел. И ако съществуваше нещо друго, способно да ни помогне тогава, авторът на Посланието щеше да го спомене и да подтикне светиите към него. Но когато говори за трудни времена в този стих, той ни посочва единствено престола на благодатта като място, откъдето да получим нужните благодат и милост. Явно само те могат да ни подкрепят в „злия ден“.

Сега ще разгледаме милостта и благодатта поотделно. Посредством милостта чрез Христос получаваме опрощение като един дълъг и многократен процес, без който няма спасение. Чрез благодатта получаваме помощ и подкрепа, без които не можем да преодолеем трудностите в християнския си живот. Следователно, без нея също няма спасение. Милостта се дава на всички, а за благодатта съвсем ясно се казва: „Но ако се дръпне назад, няма да благоволи в него душата ми“. „Ние обаче не сме от онези, които се дърпат назад и се погубват“ (Евреи 10:38-39).

1. Милостта ни прощава и извинява всички грехове, падения, неуспехи и слабости, които ни съпътстват в изкушенията. Трябва да се молим за тази милост с думите: „Отче, прости нашите беззакония“ (вижте Матей 6:9-12). Макар че милостта е достъпна за всички, Бог иска да се помолим, за да я получим: „Нека да пристъпваме с дръзновение към престола на благодатта, за да придобием милост.“ Милостта на Бога е помощ, която ще ни се даде от Неговия престол чрез Исус Христос за нашето оправдание и опрощение на всички слабости, които сме проявили в трудни и усилни времена. Трябва да отидем при Бога точно за тази милост. Нея има предвид и Давид, когато казва: „Наистина благодат и милост ще ме следват през всичките дни на живота ми; и аз ще живея завинаги в дома Господен“ (Псалм 23:6), както и: „Подхлъзва се кракът ми, тогава, Господи, Твоята милост ме подпря“ (Псалм 94:18). Чрез Христос ме очисти, освободи ме от вина и не ме наказвай за греха със смърт.

Ако не съществува милостта, нищо друго не може да ни помогне. Нито нашите способности и знания, нито постиженията ни, нито привлекателните ни качества могат да ни преведат през този свят, защото не са в състояние да премахнат вината ни, заради която без Божията всеопрощаваща милост ще потънем в бездната на ада. Нито благодатта, която сме получили, нито тази, която ще получим, са способни на това. Защото благодатта не може да породи съвършено покорство. А там, където няма съвършено покорство, е необходимо непрекъснато опрощение чрез милостта – не искам да си представя какво би се случило с душата в противен случай. Затова авторът на Посланието към евреите ни задължава да отидем при престола на благодатта и да получим милост, една неспирна милост през целия ни суетен живот на земята, милост за всеки ден, до смъртта ни. Защото няма ден, който да изживеем, нито действие, което да извършим, без след това да се нуждаем от тази милост, способна да премахне беззаконието ни. Нещо повече, дори тази дадена вече милост не можем да получим по толкова чист начин, че да не се нуждаем от друг акт на милост, който да опрости слабостта и невъзможността ни да приемем дадената вече милост както трябва. Ние не се отнасяме към милостта, която получаваме, с необходимата смиреност, готовност, радост, благодарност. Ето защо имаме нужда от все нови и нови прояви на Божията всеопрощаваща милост – неизменно, докато преминаваме през трудности.

Не е ли велика благодатта, че сме призвани да дойдем при Бога за милост? Не е ли Бог безкрайно добър, след като е промислил за такъв престол на благодат, за такава жертва, за такъв Първосвещеник, за толкова голяма милост и ни кани да пристъпим с дръзновение към Него, за да я получим? Нима Неговата благодат не се проявява и в това, че ни дава напътствия за усилените времена и злите дни с цел да ни подтикне да отидем при Него за милост? Всичко това потвърждава, както вече споменах, че Бог е промислил за престола на благодатта и Христос Исус, нашия Първосвещеник, за да не се случи така, че ние, призваните, поради слабостите, които все още са ни присъщи, да бъдем лишени от вечното наследство. Заради несъвършенствата и немощите, погрешните стъпки и паденията на оправданите е необходимо това постоянно изливане на милост и опрощение в техния живот. Ето защо Божиите хора не би трябвало да се обезсърчават, когато осъзнават своите несъвършенства. Да не се отчайват и да

не отхвърлят вярата, надеждата, молитвата, защото за тях Бог е промислил престол на благодатта, към който могат, трябва и би било добре винаги да се обръщат, за да получат милостта, способна да опрости всички грехове.

2. Там „придобиваме“ не само милост, но и благодат. Хората, които получават милост, ще намерят и благодат, защото те са свързани. Но милостта предшества благодатта. Както първоначалното опрощение е преди освещението като цяло, така и последвалото опрощение предхожда всяко конкретно даряване на благодат за по-нататъшно освещение. Бог не дава духа на благодат на хора, които преди това не са опростени чрез милостта Му заради Христос. И докато Бог в качеството Си на наш Отец не е простил на нас, Своите осиновени деца, няма да получим като последствие благодатта, за която се говори в този стих. Но след като сме придобили милостта, която прощава греховете ни, получаваме и благодат за духовно обновяване. Затова се казва – първо придобивате милост и после получавате благодат.

Става дума за благодатта, която Бог е определил да живее в нас и чрез нейното постоянно изливане да получим силата и способността да служим и понасяме страдания според Божията воля: „Нека бъдем благодарни (в английския текст на Библията: „Нека имаме благодат“) и така да служим благоугодно на Бога с благоговение и страхопочитание“ (Евреи 12:28). Към това ни насочват и други стихове: „Но Той дава една по-голяма благодат; затова казва: „Бог на горделивите се противи, а на смирените дава благодат“ (Яков 4:6, Притчи 3:34, I Петрово 5:5). От този пасаж следва, че благодатта или е дадена, или ще бъде дадена; тя е получена благодат или благодат, която предстои да получим; благодат първоизточник, принцип на благодат и нейните постоянно изливащи се, конкретни проявления за усъвършенстване на спасението, което Бог е промислил за нас. Думите на Христос „Доволно ти е Моята благодат“ (II Коринтяни 12:9) утешават Павел, когато пратеникът на Сатана го измъчва с тръна в плътта. Като че ли Христос му казва: „Павле, не се отчайвай! Аз имам всичко, което ще те накара да устояваш и да победиш – това е Моята благодат. Тя ще те подкрепи и ще ти даде сила и утеха, за да живееш тържествуващо, независимо от целия натиск срещу тебе.“ Но това насърчение е получено чрез молитва, защото Павел казва, че три пъти се е молил на Бога: „А Бог е силен да преумножи на вас всяко благо така, че като имате винаги и във всичко това, което е достатъчно във всяко отношение, да изобилствате във всяко добро дело“ (II Коринтяни 9:8). Виждате, че под благодат тук се разбират този дух и тези принципи на благодат, чрез нарастването и постоянното изливане на която укрепваме, утвърждаваме се вътрешно и преуспяваме във всяко добро дело.

В заключение можем да обобщим: при престола на благодатта получаваме милост за опрощение на всичките ни слабости и грехове и благодат, която ни дава силата за праведен и добродетелен живот пред Бога. Той дарява още и още благодат – тези, които царуват в живота единствено чрез Исус Христос, получават във всеки конкретен случай изобилие от нея. От всичко казано дотук можем да разберем някои важни истини, на които ще обърна внимание сега.

1. Естеството само по себе си не може да служи на Бога. Имам предвид естеството, в което живее благодатта, разгледано отделно от нея. Единствено природа, водена, утвърждавана и поддържана от благодатта, може да служи на Бога истински. Нека да имаме тази благодат, да я търсим и да я получаваме, защото без нея не можем да успеем: „Но с Божията благодат съм, каквото съм; и дадената ми Негова благодат не беше напразна, но се трудих повече от всички тях – не аз обаче, а Божията благодат, която беше с мен“ (I Коринтяни 15:10). Тук откриваме наистина великолепно обяснение на този факт! Апостол Павел, в чиято личност е представена тази осветена природа, прави извода, че сам не би могъл да извърши никое от големите си дела, които всъщност са осъществени от Божията благодат, действаща у него. Осветената човешка природа сама по себе си не може да стори нищо, угодно на Бог Отец.

Всички посветени християни знаят това от собствен опит. Нима могат винаги, по един и същ начин, да се молят, да вярват, да обичат, да благоговеят пред Бога, да се покайват и коленичат пред Него? Не. Но защо? Нали са същите хора, със същото човешко естество, същите светии. Да, но същата благодат, в същата степен и обхват, не въздейства върху този човек, това естество, този светия във всеки един момент. Ето защо, независимо че той е същият човек, не може да действа винаги еднакво. Всичко това потвърждава, че природата сама по себе си не е способна да постъпва угодно на Бога. Усъвършенстваната, очистена и осветена природа не е в състояние да действа без непосредствено изливане на благодат, без помощ и подкрепа от духа и първоизточника на благодатта, чрез която природата ни е така осветена.

2. Дори естеството, в което живее благодатта, не може без нейна помощ да извърши нищо, угодно на Бога, т.е. няма как да продължим да служим на Бога по приемлив за Него начин, ако получената вече благодат, не се допълва непрекъснато от още благодат. Това става напълно ясно от стиха в Евреи, тъй като авторът се обръща към хора, които вече са получили благодат, като включва и себе си: „Нека пристъпваме с дръзновение към престола на благодатта, за... да намерим благодат, която да помага в подходящото време.“ Ако можеше да ни послужи получената вече благодат, защо щеше да ни е необходима още благодат? Защо трябва да се молим и да отиваме при престола на благодатта за още благодат? Самият призив ни показва, че получената благодат не стига – тя съответства на настоящата нужда и ни помага да изпълним работата или задължението си в момента. Но тази нужда не изчерпва всичките ни потребности на света, нито тази работа е всичко, което трябва да свършим на земята. Ето защо благодатта, която сме получили сега, макар и да ни помага за настоящата ни работа, без по-нататъшно допълване не би могла да ни подкрепи занапред. Точно затова апостол Павел казва, че продължава да изпълнява делото си с постоянната помощ на Бога: „Но с помощта, която получих от Бога, стоя до този ден и свидетелствам“ (Деяния 26:22). Трябва неизменно да молим Бога всекидневно да излива благодатта си над нас, ако искаме успешно да вършим делата си. Дадената в конкретен момент благодат е като хубава храна, навременен дъжд или пари, дошли в случай на нужда. Но може ли това вкусно ястие, което ядох миналата седмица, да ми даде сила, без

да съм се хранил повече, да свърша добре работата си през тази седмица? И може ли дъждът, който падна миналата година, без да е валил друг дъжд оттогава, да влияе върху растежа на зърното и тревата сега? Мога ли с парите, които изхарчих онзи ден, да покрия нуждите си и днес? Същото се отнася и за получената благодат – тя е като маслото в лампата, трябва да се долива. И наистина, можем да се радваме на изобилно изливане, тъй като Бог непрекъснато „дава благодат“ (Яков 4:6). Тя е като растителния сок, с който коренът подхранва клоните. Точно така всеки вярващ получава постоянно благодат от Христос: „Защото ние всички приехме от Неговата пълнота и благодат върху благодат“ (Йоан 1:16).

Писанието ни нарича чужденци и пришълци на земята, т.е. хора, странстващи от едно място на друго, от една страна в друга, от едно изпитание към друго (Евреи 11:13). Пътникът трябва да разполага с пари за всяка следваща странноприемница, в която отсяда. По същия начин и християните се нуждаят от нова благодат за всяко следващо изпитание. Бог е определил да пътуваме надалеч, на огромно разстояние от Бащиния си дом. Ето защо Той е предвидил за нас благодат, която ни дарява за всяко място, всяка ситуация, всяко изкушение – според конкретната нужда. Но нашият Отец очаква да се молим чрез Христос пред престола на благодатта, за да получим необходимата благодат: „Нека пристъпваме с дръзновение към престола на благодатта, за да придобием милост и да намерим благодат, която да помага в подходящото време.“

Това обяснява защо мнозина християни, които наистина имат достъп до Божията благодат, се държат така странно, постъпват неправедно и живеят толкова обикновен живот на тази земя. Тук е причината за ужасните падения и провали, които претърпяват немалко светии. Те не бдят, за да разберат какво предстои и да се молят за благодат, която да им помага. Невнимателни са като Давид, самоуверени като Петър или заспали като учениците на Исус. Тогава изкушението или нуждата си връхлитат, подобно на въоръжен човек. И, от друга страна, има хора, които въпреки убедеността на другите, че всеки ден са на път да се провалят – защото им липсват способности, имат малък духовен опит и недостатъчни познания за Божиите истини и дела, - в крайна сметка устояват, усъвършенстват се и водят ползотворен християнски живот. Причината е, че те се молят, често пребъдват пред престола на благодатта, осъзнават слабостите си, забелязват опасностите пред себе си и не престават да искат, докато не получат повече от тази благодат.

3. И това ме кара да отбележа, че ако сме разумни и искаме настойчиво благодат от престола на благодатта, и то както трябва, ще живеем наистина чист и свят живот. Във всеки труден момент ще получаваме помощ, точно както се подчертава в стиха: „За да придобием милост и да намерим благодат, която да помага в подходящото време.“ Същото има предвид и апостол Петър, когато ни поучава: „Поради тази причина“, т.е. поради вярата си в Христос и честта да бъдете оправдани, „положете всяко старание и прибавете към вярата си добродетел, към добродетелта си – благоразумие, към благоразумието си – себеобуздание, към себеобузданието си – твърдост, към твърдостта си – благочестие, към благочестието си – братолюбие и към братолюбието си –

любов. Защото, ако тези добродетели се намират във вас и изобилстват“, тъй като постоянно се изливат към вас от престола на благодатта, „те не допускат да бъдете безделни, нито безплодни в познаването на нашия Господ Исус Христос. Но онзи, у когото те не се намират, е сляп, късоглед и е забравил, че е очистен от старите си грехове. Затова, братя, постарайте се още повече да затвърдявате вашето призвание и избиране; защото като вършите тези добродетели, никога няма да отпаднете. Понеже така ще ви се даде голям достъп във вечното царство на нашия Господ и Спасител Исус Христос“ (II Петрово 1:5-11).

По-голямата част от вярващите в наши дни прекарват времето си, като вършат грехове и молят за прошка, но въпреки това не се усъвършенстват. Защото, ако имаха благодатта да прибавят към вярата си добродетел и т.н., (според цитата от Петър), те биха се радвали на повече мир, на по-добър живот и нямаше да търпят толкова провали. „И на онзи, който оправя пътя си, ще покажа Божието спасение“ (Псалм 50:23). На този, който живее богоугодно и праведно. Това не може да стане без да се молим постоянно пред престола на благодатта за още благодат. Следователно, ето защо, всяко ново изкушение, с което се сблъсквате, ви спира и побеждава, така че отново трябва да се обръщате с покаяние към Бога, за да се възстановите от силата и вината, които остават у вас, след като са надделели и са ви омърсили. Едно ново, внезапно, неочаквано изкушение обикновено побеждава хората, които преди това не са бдели в молитва пред Бога, за да бъдат въоръжени с благодат, способна да се справи с изпитанията.

„Да намерим благодат, която да помага в подходящото време.“ При престола на благодатта можем да намерим благодат, която да ни помогне в най-трудните обстоятелства. „Търсете и ще намерите.“ Тя е там – ще я намери душата, която я търси, душата, която търси Бога. Затова ще завърша с думите, с които започнах: „Нека пристъпваме с дръзновение към престола на благодатта, за да придобием милост и да намерим благодат, която да помага в подходящото време.“

6 - ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Шест поуки, които трябва да извлечем от този текст

1. Досега разглеждахме темата за престола на благодатта и обяснихме какво представлява той. Говорихме за жертвата на Христос и как Той изпълнява служението си на Първосвещеник пред този престол. Също така засегнахме въпроса за милостта и благодатта, които ще получим и ще намерим при него и каква полза ще имаме от тях в земния си живот. От всичко това стигаме до извода, че грехът е страшен и отвратителен, но човек може да бъде избавен от силата му. Така възниква въпросът какво зло е грехът. Дали той е най-ужасният от всички демони, по-зъл от всеки от тях, защото нечистите сили са станали такива именно заради греха. Нищо друго не би могло да ги превърне в сили на злото и мрака освен греха.

Защото дявол означава непокорен дух, разбунтувал се срещу Бога, който винаги е подвластен на греха. Всички небесни и земни сили не биха могли да освободят тези духове от тяхното непокорство, тъй като Бог в справедливостта Си ги е обрекъл на съд. Поради греха те са се отдалечили от своята

първоначална същност и от своя Създател. Не могат да вършат това, което е добро за тях, и не могат да се откажат от греха, макар да знаят, че той ще ги осъди за цяла вечност. До такава степен са обладани от греха, че от него е способен да ги освободи единствено Божият Син, Който също ги е отхвърлил, като ги е оставил да вършат своите дела и да получат заслуженото осъждение. Грехът побеждава също и човека, превръща го във враг на Бога и на собственото му спасение. Той го обладава, впримчва, отклонява ума, волята и сърцето му от Отца, кара го да избере духовната пустота и лъжата, лекомислено и с наслада да се изложи на опасността от вечно проклятие. Но Бог не е изоставил хората там, където е изоставил тези нечестиви духове – в оковите на мрака, определени за вечно осъждение. Промислил е начин да ги изкупи и помири със Себе Си, за което говорихме в тази книга. Но какво представлява грехът, какъв дявол и господар на демоните е той, че веднъж започнал да властва над някого, се впива толкова здраво, че само милостта на Бога и кръвта на скъпия Му Син биха могли да унищожат силата му!

О, колко разяждаща, заразна, оскверняваща, отровна е природата на греха, който така силно накърнява плътта и духа, тялото и душата ни, омърсява ни със своята поквара и зловоние! Нещо повече, грехът почти е уподобил човешкото естество на своето – до такава степен, че в някои случаи, когато се говори за естество, се има предвид грехът, и обратно (Еф. 2:3; 5:8). Затова той е толкова страшен – трябва да скърбим заради него, да се гнусим от него, да бягаме надалеч от него, по-ужасени и по-разтреперани, отколкото ако ни гони демон, защото грехът всъщност е най-голямото зло. Той покварява и придава зла същност на всичко. Грехът впримчва и обладава човека така, че никой не може да освободи пленника освен милостта на Бога и кръвта на скъпия Му Син!

2. От казаното дотук става ясно, че а) естеството на греха е поквара и нечистота; б) човешката душа е много ценна. Трябва да знаете, че всичко, за което говорихме в тази книга, има за цел изкуплението на душата. Неговата цена е доста висока (Псалм 49:8, 20). Заради това Христос става Първосвещеник, жертва, жертвеник, престол на благодатта, но и нещо повече – грях, проклятие и т.н. – всичко, което е необходимо за нашето освобождение от греха, смъртта и вечното наказание в ада. Онзи, който би искал да знае какво е душата, нека прочете в буквите, изписани с кръв, цената и откупа за нея. Когато е бил на тази земя и е предал Себе Си като откуп за душите ни, Исус Христос понася такива страдания не за нещо незначително и маловажно. Не! Душата е велико нещо, неизмеримо велико, макар че някои хора я ценят толкова малко. Пред нея предпочитат всичко, което им доставя удоволствие – блудница, лъжа, ястие, измама, обсебващи страсти, всъщност всичко, което случаят им предостави. Ако Христос ценеше душата толкова малко, никога не би напуснал лоното на Отца и не би се отказал от славата, която е споделял с Него. Никога не би се стремил дотолкова, че да предаде Себе Си на наказание, страдание, скръб и да се изложи на хули, презрение и укори, както постъпва, за да могат душите на грешниците да живеят в слава заедно с Него.

Всъщност това е голямата загадка – защо душата понася такива болки, като се опитва да измами и заблуди самата себе си? Защото душа, която съгрешава, може да умре. О, грях, ти наистина си отвратително зло! Какво си направил и

какво още би направил, ако не те възпираха милостта, кръвта и благодатта? Неразумна душа! До каква глупост те е докарал грехът! Как си обезумяла до такава степен, че да съгрешаваш? Ти, която някога си била безсмъртна, създадена по Божия образ, за Бога и за Негова радост, да отпаднеш от първоначалното си положение и да се принизиш дотолкова, че да служиш на греха, да станеш играчка в ръцете на дявола и да го развличаш като клоун на всяка сцена и във всеки театър по света! Ако грехът може да накара този, който някога е бил славен ангел в небето, да се изроди до такава степен, че да приема образ на отвратителна жаба, плъх, котка, муха, мишка или куче, *(В епохата, в която живее Бънян, е било разпространено вярването, че Сатана приема образа на животни, за да примамва клетниците към греха.)* за да осъществи лукавите си намерения към окаяните хора и да ги отклони от вечния живот, не бива да се учудваме, че душата е способна да се заблуди дотолкова, че да се отрече от Бога и всичко добро заради някакви презрени мимолетни удоволствия.

3. Ако грехът и душата са толкова значими, вижте Божията любов и загриженост – Неговата любов към хората, загрижеността Му да ги освободи от греха. Както казах, грехът е толкова ужасен и силен, че човек не може сам да се избави от него. А душата е толкова богата и стойностна, че едва ли един човек на двацет хиляди я оценява истински. Но Бог, Който е възлюбил хората и е най-непримиримият противник на греха, е промислил начин да победи греха и да спаси и опази душата. В това се състои Неговата любов и грижата към нас – макар че самите ние не изпитваме любов към себе си, нито се грижим за себе си, Бог ни обича и се грижи за нас. Той изявява любовта Си, като изпраща Своя Син да стане умилоствение за греховете ни.

Ето защо стигаме до заключението: *Бог е любов* и Неговата обич към нас е такава, каквато ние самите никога не сме изпитвали към себе си. Често любовта ни към самите нас е подлагана на проверка и неизменно става ясно, че понякога дори ние, християните, ако съществува възможност, бихме изложили на опасност себе си, душите си и нашия дял в Христос заради мръсна и животинска похот. Но Бог, чиято милост е безгранична, заради голямата любов, с която ни е възлюбил, не би позволил това. И щом сме така колебливи и непостоянни в любовта към себе си и толкова малко ценим своето спасение, може ли да си представите, че ако зависи от нашия избор, някога бихме дали най-доброто, на което сме способни, за спасението на душите ни? А Бог даде Своя Син да бъде Спасител на света. И ако нашата любов към собствените ни души е толкова слаба, как да смятаме, че ще бъде по-силна към душите на останалите хора? А Бог така ни възлюби, че даде единородния Си Син за нашите грехове. Ние, които обикновено сме толкова отдадени да градим своето щастие, след като вече не се грижим за собствените си души, как можем да направим най-доброто, за да опазим душите на другите? А Бог, Който е толкова високо над всички същества, проявява безмерно великодушие, като дава най-доброто – Своя единороден Син – за прах и пепел (виж Битие 18:27). „В това се състои любовта – не че ние сме възлюбили Бога, а че Той възлюби нас и прати Сина Си като умилоствение за греховете ни“ (I Йоан 4:10).

4. И ако грехът е толкова отвратителен, душата – толкова ценна, а Божията любов и грижа за спасението на душите на грешниците – по-голяма от тяхната

собствена загриженост, тогава всичко това трябва да накара хората да се изчервят и засрамят. На грешника остава единствено да се изчерви и засрами, защото той приютява, отглежда и отхранва онова нечестие, наречено грях, което е отявлен враг и на Бога, и на душата. Този човек трябва да се засрами и когато се замисли какво същество го е създал Бог, колко малко той цени факта на своето сътворяване, както и от какво Бог е направил душата му. Нека се замисли как се е унижил и до какви низости е стигнал, докато го очаква нещо несравнимо по-добро, съвсем наблизо, и то му се предлага даром. Нещо повече, нека видим как е пренебрегнал този Бог, Който го е създал, и Сина Му, Който е дошъл да го изкупи, като пред Тях е предпочел да търси, при това ревностно, вечно осъждение на собствената си душа в ада.

О, Господи, кога този безумец ще се вразуми и ще дойде разкаян и засрамен да иска прошка за нечестието, което е извършил! Нечестие не само срещу святостта и правдата, към които хората в земното си естество имат нетърпимост, но и срещу милостта и любовта, без които човек не знае какво да прави. Изчерви се, грешнико, засрами се! Защото ето какво казва Господ с наскърбено сърце: „Засрамиха ли се, когато извършиха мерзости? Не, никак не ги досрамя, нито са знаели да почервенеят“ (Еремия 8:12). Трагично е, че хората до такава степен не осъзнават този факт, но това е самата истина. Те постоянно се подиграват с Бога и Словото, с дявола и греха, с ада и осъждението. Един ден ще станат сериозни, но ще е твърде късно!

5. Въпреки че грехът е толкова страшен, Бог е приготвил силно и резултатно средство срещу него с намерението да ни избави от злото и гибелните му последствия. И това трябва да изпълни сърцата на посветените християни с благодарност, защото те са участници в тази благодат. „Да благодарим на Бога за Неговия неизказан дар!“ – насърчава апостол Павел (II Коринтяни 9:15). Тъжно е, когато съпоставим готовността на хората да вършат добро с Божията готовност, щедростта на християните да дават пари за бедните с Божията щедрост да даде Своя Син Исус Христос за света. Точно мисълта за изкуплението и спасението вдъхновяват Давид да възкликне: „Благославяй, душо моя, Господа, и всичко, което е вътре в мен, нека хвали свящото Му име“ (Псалм 103:1). Наистина тези, които са съучастници в благодатта, Завет на благодатта и Христос – Сина на Божията любов, - при Когото да отидат и да живеят чрез Него, трябва да бъдат благодарни хора! „И така, чрез Него нека принасяме на Бога непрестанно хвалебна жертва, т.е. плод от устни, които изповядват Неговото име“ (Евреи 13:15). Колко сериозно Бог е задължил вярващите да Му благодарят при всяко припомняне на Неговата святост!

Изучавайте първосвещенството на Исус Христос – в двата му етапа. Първият е, когато принася Себе Си в жертва извън градската порта и понася в тялото си на кръста нашите грехове. Вторият е служението, което изпълнява там, където е сега, - в самото небе, при престола на благодатта. Размишлявайте върху това, което е извършил и което върши сега. Колко благословено е настоящото Му служение! Облечен в първосвещеническата дреха, Той поръсва кръвта Си пред престола на благодатта. Божиите светии обръщат много малко внимание на това: „Ние имаме такъв Първосвещеник, Който седна отдясно на престола на Величието в небесата, служител на светилището и на истинската скиния, която

Господ е поставил, а не човек“ (Евреи 8:1, 2). Братя християни, изучавайте задълбочено благословеното служение на Христос. То е изпълнено с милости, с благоухание, с небето, с мир, утеха и помощ от Бога за изкушаваните и угнетените. Затова ви казвам – мислете върху всичко това и напълно му се посветете.

6. Тъй като Бог е приготвил агнето, жертвата, Първосвещеника, престола на благодатта и ви е призовал да отидете при Него, вървете, докато седи там. Идете, идете с дръзновение, както ви зове. Какво по-голямо основание, за да отидете, от факта, че самият Той ви кани? А това, че имаме Приятел там, също ни насърчава да пристъпим смело. Исус като жертва и Първосвещеник ни очаква: „в Когото имаме своето дръзновение и достъп с увереност чрез вяра в Него“ (Ефесяни 3:12). За това четем и в Римляни 5:2: „Посредством Когото ние чрез вяра придобихме и достъп до тази благодат, в която стоим и се радваме поради надеждата за Божията слава“, и в Евреи 10:19-20: „И така, братя, като имаме чрез кръвта на Исус дръзновение да влезем в светилището...“ Не би могло да има по-очевидно, окуражително и успокояващо основание за хората, копнеещи да получат милост и да намерят „благодат, която да помага в подходящото време“! Ако се отдръпнем назад и се страхуваме да „пристъпваме с дръзновение към престола на благодатта“, това би било не само позор за Бога и загуба за нас, но и насърчение за Сатана. Затова „нека пристъпваме с искрено сърце в пълна вяра, със сърца, очистени от лукава съвест, и с тяло, измито в чиста вода; нека държим непоколебимо надеждата, която изповядваме, защото е верен Онзи, Който е обещал това; и нека се грижим един за друг, така че да се поощряваме към любов и добри дела“ (Евреи 10:22-24).